

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

Eğitim Yönetimi Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN 21. YÜZYIL BECERİLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLER
AÇISINDAN İNCELENMESİ

Meryem ALKIŞ

Danışman
Prof. Dr. Ercan YILMAZ

Konya 2020

TEŞEKKÜR

Tüm bu süreçte beni bu yolda yetiştirmek için özverisi ve ilgisiyle araştırmam boyunca bana önder olan, her aradığımda bana dönen, yanına gittiğimde bütün sorularımı sabırla cevaplayan, beni hep teşvik edip destekleyen pek kıymetli danışmanım Sayın Prof. Dr. Ercan YILMAZ hocama en derin saygılarımla teşekkürlerimi sunmayı bir borç bilirim.

Her zaman benim için çok değerli olan, bana bu yolda büyük emek veren canım babam ve annem Ayşe ve Hüseyin ALKIŞ'a, kardeşlerime, bana bu yolda güç veren "sen yaparsın, başarısın" diyen sevgili dostlarım ve iş arkadaşlarıma ne kadar teşekkür etsem azdır.

Meryem ALKIŞ

KONYA- 2020

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	ii
İÇİNDEKİLER	iii
ÖZET	xi
ABSTRACT.....	xii
1 GİRİŞ.....	1
1.1 Problem Durumu.....	1
1.2 Araştırmanın Amacı.....	6
1.3 Araştırmanın Önemi.....	6
1.4 Sınırlılıklar	7
1.5 Tanımlar.....	7
2 ALAN YAZIN.....	9
2.1 Tarım Toplumu	10
2.1.1 Tarım Toplumu ve Yeterlilikleri.....	11
2.1.2 Tarım Toplumu ve Eğitim	13
2.2 Sanayi Toplumu	14
2.2.1 Sanayi Toplumu ve Yeterlilikleri.....	15
2.2.2 Sanayi Toplumu ve Eğitim	18
2.3 Bilgi Toplumu.....	19
2.3.1 Bilgi Toplumu ve Yeterlilikleri	22
2.3.2 Bilgi Toplumu ve Eğitim	24
2.4 Dijital Çağ.....	28
2.4.1 21. Yüzyıl ve Yeterlilikleri	30
2.4.1.1 Bilgi.....	31
2.4.1.2 Beceri	32
2.4.1.3 Karakter.....	33
2.4.1.4 Meta-öğrenme	34
2.4.1.5 Yeterlilik	36
2.4.2 21. Yüzyıl ve Eğitim	36
2.5 İlgili Araştırmalar.....	40
3 YÖNTEM	47
3.1 Araştırmanın Modeli.....	47
3.2 Araştırmanın Evreni ve Örneklemi.....	48
3.3 Veri Toplama Araçları	51
3.3.1 21. Yüzyıl Yeterlilikleri Ölçeği	52
3.4 Verilerin Toplanması	53
3.5 Verilerin Analizi	54

4 BULGULAR.....	56
4.1 Cinsiyet Değişkenine Göre Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri Düzeyleri ve Elde Edilen Bulgular.....	56
4.2 Cinsiyet Değişkenine Göre Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Beceri Yeterlilikleri Düzeyleri ve Elde Edilen Bulgular.....	57
4.3 Cinsiyet Değişkenine Göre Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Karakter Yeterlilikleri Düzeyleri ve Elde Edilen Bulgular.....	58
4.4 Cinsiyet Değişkenine Göre Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Meta-öğrenme Yeterlilikleri Düzeyleri ve Elde Edilen Bulgular.....	59
4.5 Yaş Değişkenine Göre Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri Düzeyleri ve Elde Edilen Bulgular	59
4.6 Yaş Değişkenine Göre Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Beceri Yeterlilikleri Düzeyleri ve Elde Edilen Bulgular.....	61
4.7 Yaş Değişkenine Göre Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Karakter Yeterlilikleri Düzeyleri ve Elde Edilen Bulgular.....	62
4.8 Yaş Değişkenine Göre Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Meta-öğrenme Yeterlilikleri Düzeyleri ve Elde Edilen Bulgular.....	64
4.9 Aile Gelir Düzeyi Değişkenine Göre Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri Düzeyleri ve Elde Edilen Bulgular.....	64
4.10 Aile Gelir Düzeyi Değişkenine Göre Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Beceri Yeterlilikleri Düzeyleri ve Elde Edilen Bulgular	66
4.11 Aile Gelir Düzeyi Değişkenine Göre Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Karakter Yeterlilikleri Düzeyleri ve Elde Edilen Bulgular.....	67
4.12 Aile Gelir Düzeyi Değişkenine Göre Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Meta-öğrenme Yeterlilikleri Düzeyleri ve Elde Edilen Bulgular	68
4.13 Üniversiteye Giriş Puan Türü Değişkenine Göre Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri Düzeyleri ve Elde Edilen Bulgular.....	69
4.14 Üniversiteye Giriş Puan Türü Değişkenine Göre Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Beceri Yeterlilikleri Düzeyleri ve Elde Edilen Bulgular	71
4.15 Üniversiteye Giriş Puan Türü Değişkenine Göre Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Karakter Yeterlilikleri Düzeyleri ve Elde Edilen Bulgular.....	72
4.16 Üniversiteye Giriş Puan Türü Değişkenine Göre Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Meta-öğrenme Yeterlilikleri Düzeyleri ve Elde Edilen Bulgular	74
4.17 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri, Beceri Yeterliliklerinin Alt Boyutu İletişim Düzeyine İlişkin Bulgular	75
4.18 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri, Beceri Yeterliliklerinin Alt Boyutu Eleştirel Düşünme Düzeyine İlişkin Bulgular.....	76
4.19 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri, Beceri Yeterliliklerinin Alt Boyutu Yaratıcılık Düzeyine İlişkin Bulgular	77
4.20 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri, Beceri Yeterliliklerinin Alt Boyutu İşbirlikçi Öğrenme Düzeyine İlişkin Bulgular	78
4.21 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri, Karakter Yeterliliklerinin Alt Boyutu Liderlik Düzeyine İlişkin Bulgular	79
4.22 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri, Karakter Yeterliliklerinin Alt Boyutu Ahlak Kuralları Düzeyine İlişkin Bulgular.....	80

4.23 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri, Karakter Yeterliliklerinin Alt Boyutu Merak Düzeyine İlişkin Bulgular	81
4.24 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri, Karakter Yeterliliklerinin Alt Boyutu Farkındalık Düzeyine İlişkin Bulgular.....	82
4.25 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri, Meta-Öğrenme Yeterliliklerinin Alt Boyutu Düşünce Yapısı Düzeyine İlişkin Bulgular.....	83
4.26 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri, Meta-Öğrenme Yeterliliklerinin Alt Boyutu Üst Biliş Düzeyine İlişkin Bulgular	84
5 TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER	85
5.1 Tartışma	85
5.1.1 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilik Düzeyleri Alt Boyut Puanları Cinsiyetlerine Göre Anlamlı Bir Şekilde Farklılaşmakta mıdır?	85
5.1.2 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Beceri Yeterlilik Düzeyleri Alt Boyut Puanları Cinsiyetlerine Göre Anlamlı Bir Şekilde Farklılaşmakta mıdır?	86
5.1.3 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Karakter Yeterlilik Düzeyleri Alt Boyut Puanları Cinsiyetlerine Göre Anlamlı Bir Şekilde Farklılaşmakta mıdır?	87
5.1.4 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Meta-Öğrenme Yeterlilik Düzeyleri Alt Boyut Puanları Cinsiyetlerine Göre Anlamlı Bir Şekilde Farklılaşmakta mıdır?... 88	
5.1.5 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilik Düzeyleri Alt Boyut Puanları Yaş Değişkenine Göre Anlamlı Bir Şekilde Farklılaşmakta mıdır?.....	88
5.1.6 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Beceri Yeterlilik Düzeyleri Alt Boyut Puanları Yaş Değişkenine Göre Anlamlı Bir Şekilde Farklılaşmakta mıdır?.....	89
5.1.7 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Karakter Yeterlilik Düzeyleri Alt Boyut Puanları Yaş Değişkenine Göre Anlamlı Bir Şekilde Farklılaşmakta mıdır?.....	90
5.1.8 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Meta-Öğrenme Yeterlilik Düzeyleri Alt Boyut Puanları Yaş Değişkenine Göre Anlamlı Bir Şekilde Farklılaşmakta mıdır?	90
5.1.9 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilik Düzeyleri Alt Boyut Puanları Aile Gelir Düzeylerine Göre Anlamlı Bir Şekilde Farklılaşmakta mıdır?90	
5.1.10 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Beceri Yeterlilik Düzeyleri Alt Boyut Puanları Aile Gelir Düzeylerine Göre Anlamlı Bir Şekilde Farklılaşmakta mıdır?91	
5.1.11 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Karakter Yeterlilik Düzeyleri Alt Boyut Puanları Aile Gelir Düzeylerine Göre Anlamlı Bir Şekilde Farklılaşmakta mıdır?	91
5.1.12 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Meta-öğrenme Yeterlilik Düzeyleri Alt Boyut Puanları Aile Gelir Düzeylerine Göre Anlamlı Bir Şekilde Farklılaşmakta mıdır?	92
5.1.13 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilik Düzeyleri Alt Boyut Puanları Üniversiteye Giriş Puan Türüne Göre Anlamlı Bir Şekilde Farklılaşmakta mıdır?	92
5.1.14 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Beceri Yeterlilik Düzeyleri Alt Boyut Puanları Üniversiteye Giriş Puan Türüne Göre Anlamlı Bir Şekilde Farklılaşmakta mıdır?	93

5.1.15 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Karakter Yeterlilik Düzeyleri Alt Boyut Puanları Üniversiteye Giriş Puan Türüne Göre Anlamlı Bir Şekilde Farklılaşmakta mıdır?	94
5.1.14 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Meta-öğrenme Yeterlilik Düzeyleri Alt Boyut Puanları Üniversiteye Giriş Puan Türüne Göre Anlamlı Bir Şekilde Farklılaşmakta mıdır?	94
5.2 Sonuç.....	95
5.2.1 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Yeterlilikleri Kullanımları Cinsiyetlerine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığına İlişkin Sonuçlar.....	95
5.2.2 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Yeterlilikleri Kullanımları Yaş Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığına İlişkin Sonuçlar	96
5.2.3 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Yeterlilikleri Kullanımları Aile Gelir Düzeyi Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığına İlişkin Sonuçlar.....	97
5.2.4 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Yeterlilikleri Kullanımları Üniversiteye Giriş Puan Türü Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığına İlişkin Sonuçlar	98
5.2.5 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri, Beceri Yeterliliklerinin Alt Boyutlarına (İletişim, Eleştirel Düşünme, Yaratıcılık ve İş Birlikçi Öğrenme) İlişkin Sonuçlar.....	99
5.2.6 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri, Karakter Yeterliliklerinin Alt Boyutlarına (Liderlik, Ahlak Kuralları, Merak ve Farkındalık) İlişkin Sonuçlar	100
5.2.7 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri, Meta-Öğrenme Yeterliliklerinin Alt Boyutlarına (Düşünce Yapısı ve Üst Biliş) İlişkin Sonuçlar	101
5.3 Öneriler	101
5.3.1 Araştırmacılar İçin Öneriler	101
5.3.2 Uygulayıcılar İçin Öneriler	102
5.3.3 Politika Yapıcılar İçin Öneriler.....	102
KAYNAKLAR	103
EKLER.....	121
Ek-1: Bilgilendirilmiş Onam Formu	121
Ek-2: Araştırma Gönüllü Katılım Formu.....	122
Ek-3: Anket Formu	124
ÖZGEÇMİŞ	127

TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Becerilerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi başlıklı tez çalışmamın İç Kapak, Özetler, Ekler ve Ana Bölümlerden (Giriş, Alan Yazın, Yöntem, Bulgular, Tartışma, Sonuçlar ve Öneriler) oluşan toplam **139** sayfalık kısmına ilişkin, 1/09/2020 tarihinde tez danışmanım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı **%13** olarak belirlenmiştir.

Uygulanan filtrelemeler:

1. Tez kabul sayfası hariç,
2. Tez çalışması orijinallik raporu sayfası hariç,
3. Bilimsel etik beyannamesi sayfası hariç,
4. Önsöz hariç,
5. İçindekiler hariç,
6. Simgeler ve kısaltmalar hariç,
7. Kaynakça hariç
8. Özgeçmiş hariç,
9. Alıntılar dâhil,
10. 7 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim ve tez çalışmamın, bu uygulama esaslarında belirtilen azami benzerlik oranlarına göre intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

1/09/2020

Meryem ALKİS

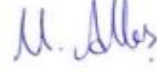
Prof. Dr. Ercan YILMAZ

BİLİMSEL ETİK BEYANNAMESİ

Bu tezin tamamının kendi çalışmam olduğunu, planlanmasından yazımına kadar tüm aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez hazırlama kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını ve bu kaynakların kaynakça listesine eklendiğini beyan ederim.

2/09/2020

Meryem ALKIŞ

Kısaltmalar

AB: Avrupa Birliği

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

BM: Birleşmiş Milletler

BTYK: Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu

MEB: Millî Eğitim Bakanlığı

M.Ö: Milattan Önce

NRC: Amerikan Ulusal Araştırma Konseyi

OECD: Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü

P21: 21. Yüzyıl Öğrenimi İçin Ortaklık

T.C: Türkiye Cumhuriyeti

TDK: Türk Dil Kurumu

TÜBİTAK: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu

YÖK: Yüksek Öğretim Kurumu

YY: Yüzyıl

WEF: Dünya Ekonomik Forumu

WEF: Dünya Ekonomik Forumu

ÖZET

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı
Eğitim Yönetimi Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Becerilerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi

Meryem ALKIŞ

Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin 21. Yüzyıl Yeterliliklerini ölçmek ve yeterliliklerinin öğrencilerinin cinsiyetlerine, yaşlarına, ailelerinin gelir düzeylerine ve üniversite giriş puan türlerine göre değişip değişmediğini incelemektir. Bu becerileri, yaşamının her alanında uygulaması ve işe koşarak kullanmaları gerekmektedir. Bu sebepten dolayı üniversite öğrencilerinin bu becerilere ne derece de sahip olduklarının belirlenmesi önemlidir. Bu araştırma da üniversite öğrencilerinin bu yeterliliklere ne derece de sahip olduklarını ölçebilmek için “21. Yüzyıl Yeterlilikleri Ölçeği” adlı bir ölçme aracı kullanılmıştır. 21. Yüzyıl Yeterlilik Ölçeği; Bilgi, Beceri, Karakter ve Meta-öğrenme isimli 4 alt ölçekten oluşmaktadır. 21. Yüzyıl Yeterlilik Ölçeğinin Bilgi alt ölçeğiyle ilgili maddeler (Girişimcilik, Kişisel Finans, Sosyal Sistem, Teknoloji-Mühendislik, Biyoenerji, Medya ve Sağlık) yedi faktör altında, 21. Yüzyıl Yeterlilik Ölçeğinin Beceri alt ölçeğiyle ilgili maddeler (İletişim, Eleştirel Düşünme, Yaratıcılık ve İşbirlikçi Öğrenme) dört faktör altında, 21. Yüzyıl Yeterlilik Ölçeğinin Karakter alt ölçeğiyle ilgili maddeler (Liderlik, Ahlak, Merak ve Farkındalık) dört faktör altında ve 21. Yüzyıl Yeterlilik Ölçeğinin Meta-öğrenme alt ölçeğiyle ilgili maddeler (Düşünce Yapısı ve Üst Biliş) iki faktör altında incelenmiştir. Araştırmanın evrenini 2018 – 2019 öğretim yılında Konya ilinde bulunan bir kamu üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Bu üniversitelerden seçkisiz örnekleme yöntemiyle seçilen 572 öğrenciye 21. Yüzyıl Yeterlilik Ölçeğinin testi uygulanmıştır. 21. Yüzyıl Yeterlilik Ölçeğinin testinde öğrencilerin bilgi ile ilgili maddeler hakkındaki bilgileri 27 maddelik bir soru listesi ile beceri ile ilgili maddeler hakkındaki bilgileri 18 maddelik bir soru listesi ile, karakter ile ilgili maddeler hakkında 19 maddelik bir soru listesi ile ve meta-öğrenme ile ilgili maddeler hakkında bilgileri 16 maddelik bir soru listesi ile her bir deneyimin kadar sık veya nadiren yaşadığı, deneyimlerinin ne olması gerektiği değil, deneyimlerini gerçekten neyin etkilediğini göz önünde bulundurarak 1 ile 5 arasında puanlama vererek değerlendirmeleri istenmiştir. Veriler buna göre bulgular tablolar halinde gösterilerek açıklanmış ve yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: 21. Yüzyıl Yeterlilikleri, Bilgi, Beceri, Karakter, Meta-öğrenme.

ABSTRACT

Department of Educational Sciences
Education Administration Program
Master Thesis

21st Century Qualifications of University Students

Meryem ALKİŞ

The aim of this study is to measure the 21st century qualifications of university students and to analyze whether the qualifications change according to certain characteristics of students; gender, age, family income levels and type of university entrance points. After graduation, students are expected to use their qualifications in all aspects of life, particularly when they begin to work. For this reason, it is important to determine to what extent university students possess these skills. For this purpose, as an assessment and evaluation instrument, '21st Century Skills Scale' is used in order to measure the degree to which university students gained these qualifications. '21st Century Skills Scale' consists of 4 subscales: Knowledge, Abilities, Character and Meta-Learning. The items of the Knowledge subscale of the 21st Century Skills Scale are examined under six factors; Entrepreneurship, Personal Finance, Social System, Technology-Engineering, Bioenergy, Media and Health. The items of the Ability subscale of the 21st Century Skills Scale are examined under four factors; Communication, Critical Thinking, Creativity and Collaborative Learning. The items of the Character subscale of 21st Century Skills Scale are examined under four factors; Leadership, Ethics, Curiosity and Awareness. The items of the Meta-Learning subscale of the 21st Century Skills Scale are examined under two factors; Thought and Metacognition. The population of the research was composed of students from university in the city of Konya in the academic year of 2018- 2019. The 21st Century Skills Scale Test was applied to 572 students selected by random sampling method from this university. In the 21st Century Skills Scale Test, with a list of 27 questions assessing students' knowledge of items related with the Knowledge, a list of 18 questions for items related with the Skill subscale, a list of 19 questions for items related with the Character subscale, a list of 16 questions for items related with the Meta-Learning subscale. They were asked to evaluate each experience by scoring between 1 and 5 by considering how often or rarely each experience was experienced, not considering what the experience should be, but considering what really affected their experience. The data were explained and interpreted according to the findings as shown in the tables. As a result of the research, the subscale average scores of the Knowledge, Abilities, Character, and Meta-Learning of the 21st Century Skills significantly differs according to the measurement of the specific characteristics of students' gender, age, family income levels, the graduation status of parents, the number of siblings, the faculty, department, class and university type.

Keywords: 21st Century Skills, Knowledge, Ability, Character, Meta- Learning.

BÖLÜM 1

1 GİRİŞ

Araştırmanın bu bölümünde problem durumu, araştırmanın amacı, önemi, sınırlılıklar, sayıtlar ve araştırmada kullanılan kavramlara yer verilecektir.

1.1 Problem Durumu

İnsan hayatının her evresinde var olan eğitim, bireyin toplum yaşamında ki yerini alabilmesi ve varlığını ortaya koyabilmesi amacıyla ister örgün olsun, ister yaygın sürekli yeni bilgi ve tecrübeler edinmektedir. Her ne kadar eğitim bilimleri genç bir bilim dalı olma özelliğine sahip olsa da eğitim olgusu insanlık tarihi ile birlikte doğmuş ve süre gelmiştir. Dolayısıyla insanlığın doğuşu ile birlikte günümüze kadar devam eden eğitim, insanlık tarihinin çeşitli evrelerinden etkilenmiş ve ihtiyaçlara göre şekillenmiştir. Nitekim avcı toplumlarında eğitim daha çok gelenek görenek ve iletişim iken, tarım toplumunda yaygın eğitim, dinsel eğitim ve sınırlı formal eğitim özelliğine sahip olmuştur. Sanayi devrimi ile birlikte gelişen bilim ve teknoloji sayesinde klasik eğitim olarak isimlendirilen eğitim modelini ortaya koymuş, bu döneme özgü bir eğitim anlayışı geliştirmiş ve toplumda kitle eğitimi yani zorunlu eğitim yaygınlaşmıştır. Aydınlanma, Fransız Devrimi ve sanayi devrimi gibi insanlık tarihine yön veren hadiseleri akabinde bu olayların ardından modern dönem başlamıştır. Modern dünyanın gerektirdiği bazı yapısal değişiklikler insanı her acıdan etkilemiş ve değiştirmiştir. Din, ahlak, aile yapısı, toplum yapısı vb. psikolojik ve sosyolojik değişimler ile birlikte eğitimsel ihtiyaçlar ve beklentiler de değişmiştir. Bu anlamda, bu değişim ile ortaya çıkan ihtiyaç ve beklentilerin karşılanması gereksinimi, eğitim bilimleri alanında yeni araştırma alanlarını doğurmuştur. Bu çağın ihtiyaçlarını karşılayacak bireylerin yetiştirilmesi, çağın gereksinimlerini karşılayan bir eğitim sisteminin var olması ve eğitimle birlikte 21. yüzyıl becerilerine sahip bireylerin yetiştirilmesi ile gerçekleşebilecektir. Bu hususta, çağın ihtiyaçlarına cevap verebilecek bireylerin sahip olması gerektiği becerilerin ve yeterliliklerin tespiti, analizi ve değerlendirmesi araştırmamızın amacını ortaya koymaktadır.

Bireylerin, bu yüzyılın beklentilerine karşılık verebilmeleri için ihtiyacı olan beceriler, 21. yüzyıl becerileri diye adlandırılmaktadır. Bu çağda başarı elde edebilmek için geliştirilmesi zorunlu hale gelen beceriler ve öğrenme yeteneklerini ifade eden 21. yüzyıl becerileri, aynı zamanda hem beceriyi hem de bilgiyi harmanlayıp bu iki

kavramın birlikte ortaya çıkardığı beceriler olarak karşımıza çıkmaktadır (Dede, 2009). 21. yüzyıl becerileri pek çok kurum ve kuruluş tarafından farklı sınıflandırmaları yapılmıştır. 21. Yüzyıl Öğrenimi İçin Ortaklık (Partnership for 21st Century Learning) adlı kuruluş P21 çerçevesinde hazırlamış olduğu raporunda, 21. yüzyıl becerilerini üç ana başlıkta toplamıştır. Bunlar; bilgi ve öğrenme, teknoloji ve medya, kariyer ve yaşam becerileridir (P21, 2009). Bu becerilerden bilgi ve öğrenmenin alt başlıkları; eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, iş birliği, iletişim ve problem çözme; teknoloji ve medyanın alt başlıkları; bilgi, medya, teknoloji ve iletişim okuryazarlığı; kariyer ve yaşam becerilerinin alt başlıkları; sosyal beceriler, üretkenlik, esneklik, liderlik ve kendini yönetme becerileridir (Cansoy, 2018). Amerikan Ulusal Araştırma Konseyi (The National Research Council) 2010 yılında hazırlamış olduğu raporunda, 21. yüzyıl becerilerini bilişsel, kişisel ve kişiler arası beceriler olarak üç başlık altında toplamıştır (NRC, 2010). Yaratıcı düşünme, problem çözme, eleştirel ve sistematik düşünme, iletişim ve sosyal beceriler, duyarlılık ve takım çalışması, zaman yönetimi, öz yönetim ve kişisel gelişim becerileri bu becerilerin alt başlıklarını oluşturmaktadır (Aydın, 2019). Dünya Ekonomik Forumu (World Economic Forum), (2016) bu becerilerin sınıflandırılmasında, temel okuryazarlık, yetkinlikler ve karakter olarak üç ana başlık altında toplamıştır. Okuryazarlık başlığının altında bilimsel, bilişim, iletişim teknolojisi, finansal ve vatandaşlık okuryazarlığı becerilerini, yetkinlikler başlığı altında; problem çözme, eleştirel düşünme, iş birliği ve iletişim becerilerini, karakter boyutunun alt becerilerini ise girişimcilik, liderlik, merak, uyum, kültürel ve sosyal farkındalık olarak sınıflandırmıştır (WEF, 2016). Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü, (Organisation for Economic Co-operation and Development) (OECD), raporunda ise bu becerileri; bilgi ve teknoloji kullanımı, iletişim ve işbirlikçi çalışma, bağımsız hareket etme, yönetim becerisi olarak sınıflandırmıştır (OECD, 2017). Yapılan bu sınıflandırmalardan da anlaşılabacağı üzere pek çok uluslararası kuruluş, 21. yüzyıl becerilerini kendi ihtiyaçları doğrultusunda belirlemiştir.

Ülkemizde de 21. yüzyıl yeterlilikleri çerçevesinde (TÜBİTAK), (BTYK) gibi kurumlar “Vizyon 2023” projesini oluşturmuş; çalışmalarını dört temel üzerinden; öğrenme için zaman ve mekanın olmadığı, nitelikli insan gücüne olan ihtiyaç doğrultusunda bir eğitim anlayışının izlenmesi gerekliliği ve bu bağlamda 21. yüzyıl yeterliliklerinin kazanımı için eğitim ve öğretim de teknolojik gelişmelerin ve öğrencilerdeki farklılıkların göz önünde bulundurulduğu bir eğitim sürecinin sağlanması

hedeflenmiştir. Ayrıca MEB, YÖK ve Mesleki Yeterlilik Kurumu ile birlikte 2007 ve 2013 yılları arasında yürütülen “Dokuzuncu Kalkınma Planı” ve 2014-2018 yılları arasında yürütülen “Onuncu Kalkınma Planı” ve “Ulusal Gençlik İstihdam Eylem Planları” ve “Hayat Boyu Öğrenme Strateji” gibi pek çok çalışmalar yapılmıştır. Tüm bu çalışmalar neticesinde 21. yüzyıl yeterlilikleri ayrıntılı olarak açıklanmıştır. Bu çalışmaların en temel hedefleri, değişim içinde olan dünyada ülkemizin de ulusal çıkarları gözetilerek ihtiyaç olan insan gücünü oluşturmak olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda, bireylerin akademik konularla birlikte eleştirel düşünebilen, problem çözebilen, yenilikçi, etkili iletişime sahip aynı zamanda ekonomi, sağlık, çevre gibi konulara hakim olması küresel yetkinliklere sahip akıllı, üretken, dijital teknolojiyle dünyaya katkı sağlayan bireyler 21. yüzyıl çerçevesinde yer almıştır (Yeniay Üsküplü, 2019). İfade edilen tüm bu becerilerin de sınırlı sayıda ki öğrenciler için değil, tüm öğrencileri kapsamı gerekliliği ayrıca vurgulanmıştır (Ekici ve diğerleri, 2017).

Bu bağlamda, üniversite öğrencilerinin 21. yüzyıl yeterliliklerine sahip bireyler olarak yetişmesi, geleceğin eğitimcisi, iş adamı, mühendisi, yöneticisi gibi pek çok alanda yüzyılın gerekliliğine cevap verebilecek donanıma sahip bireyler olarak yetiştirilmesiyle mümkün olacaktır. Peki mevcut yeni neslin başarıya ulaşabilmeleri ve bu becerilerin kazanı mı ne durumdadır? Önceki nesillerden farklı düşünen bir neslin, teknoloji çağı olarak bilinen içinde yaşadıkları dönemde başarıya ulaşabilmek için 21. yüzyıl becerileri kullanımı ne düzeydedir? Buradan hareketle, üniversite öğrencilerinin, 21. yüzyıl yeterliliklerine sahip olmalarına ilişkin durumlarının ortaya konulması, 21. yüzyıl yeterliliklerini bazı değişkenlere göre betimlenmesi için bilimsel bir araştırma yapma ihtiyacı ortaya çıkmaktadır.

21. yüzyıl da gelişmiş toplumların ekonomik ve siyasi alanlarda bilgiyi kullandıklarını dikkate alırsak; eğitimin bilginin elde edilmesinde ve kullanılmasında çok büyük bir unsur olarak karşımıza çıktığını görebiliriz. Eğitim nitelikli bireylerin yetiştirilmesinde hiç şüphesiz bilgiyi üreten, eleştirel düşünebilen ve bilimsel yönünde hızla ilerleyen bir eğitim sisteminin var olmasından geçecektir (Cihangir, 2010). Ayrıca öğrenciler bilgi toplumunda teknolojiden yararlanarak yeni ve farklı projeler üretebilen, ekip çalışmasında uyumlu ve liderlik becerisine sahip, özgürce düşünebilen, karar alabilmede mantıklı davranan, hayal gücü gelişmiş, aktif katılımcı, üretken, bilgiyi arayan, üretken, düşünen, önyargısız ve farklı fikirlere saygılı bireyler haline geleceklerdir (Balay, 2004).

Diğer yandan 21. yüzyılda öğrenci, sınırlı ve dar düşünen bireyler olmaktan çıkıp, sahip olduğu bilgilerden yeni bilgilere ulaşabilen, mevcut bilgilerin ötesine çıkmayı hedefleyen, yeni bilgileri keşfedebilen “entelektüel öğrenci” modeline dönüşmelidir. Önemli özelliklerinden bir diğeri de olaylar hakkında derinlemesine düşünen, olayları sorgulayan, çevresindeki olaylara karşı duyarsız kalmayan, boş vaktini kaliteli değerlendirebilen, farklı uğraşlarda bulunup, üretebilen üretken bireyler olmalıdır. Gelecekte bilgi toplumunu oluşturacak bireylerin beyin gücünü, zekasını ve aklını geliştirip etkin kullanabilmeleri için eğitim-öğretim hayatında düzenli ve bilinçli çalışma gerekmektedir. Günümüz dünyasında hızlı iletişim ve bilgi zenginliğiyle küçülmekte olup, baş döndürücü hızına yetişebilmek, sürekli üreten ve kısa sürede tüketilen bilgiyi gerektiği gibi kullanabilmek kuşkusuz muhakeme gücü yüksek bireyler yetiştirebilmekle mümkün olacaktır (Elverdi, 2011).

Tüm bunların ışığında üniversitelerde 21. yüzyıl yeterliliklerine sahip öğrencilerin yetiştirilmesi önemi ortaya çıkmaktadır. 21. yüzyıl yeterliliklerine ilişkin çalışmalar 21. yüzyıl becerileri olarak ilk 2000’li yıllarda başlamış ve farklı değişkenlerle incelemeler, ilerleyerek devam etmektedir. Yurtdışında yapılan araştırmalarda öğrenme becerilerine göre (Shannon, 2015; Weber, 2015), teknoloji ve bilişim alanlarında (Misset, 2012; Sweet, 2014), öğretmen ve öğrencilerin 21. yüzyıl becerilerine yönelik (Buhler ve Hillman, 2010; Fox, 2011; Happ, 2013; Dibenedetto, 2015) tarafından çalışmalar yapılmıştır.

Ülkemizde de 21. yüzyıl becerileri pek çok araştırmaya konu olmuş, özellikle son yıllarda bu araştırmaların sayısında artışlar yaşandığı görülmektedir. Yapılan çalışmalarda farklı branşlarda öğretmen yetiştiren öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerilerini kullanım yeterlilikleri (Aydın, 2019; Çelebi ve Sevinç, 2019; Gömleksiz, Sinan ve Doğan, 2019; Gürültü, Aslan ve Alcı, 2018) tarafından, (Erdoğan, Toy ve Kurt, 2020; Gökbulut, 2020; Güler, 2019; Atakişi, 2019, Çolak, 2019; Kozikoğlu ve Altunova, 2018; Murat, 2018) yaptıkları çalışmalarda öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerilerini farklı değişkenlerle ilişkisi incelenmiştir.

Ayrıca alan yazında farklı branşlarda ki öğretmen adaylarının 21. yüzyıl öğrenen beceri düzeyleri (Alkoç, 2020; İpekşen, 2019; Paker, 2019; Orhan Göksün, 2016; Günüş, Odabaşı ve Kuzu, 2013) tarafından; bilişim teknolojileri ve bilginin kullanımına ilişkin

yeterlilikler (Korucu ve Ünüvar, 2020; Dağhan, Nuhoğlu Kibar, Menzi Çetin, Telli ve Akkoyunlu, 2017) tarafından incelenmiştir.

Bu çalışmaların yanı sıra alan yazında (Ekici, Abide, Canpolat ve Öztürk, 2017; 21. yüzyıl verileri kaynak analizleri ve (Yılmaz ve Alkış, 2019 ve Anagün, Atalay, Kılıç ve Yaşar, 2016) 21. yüzyıl yeterlilikleri ölçek geliştirme çalışmaları yapmışlardır.

Yapılan bu çalışmalarda daha çok öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerileri ve mesleki gelişimlerine yönelik olduğu görülmektedir. Ayrıca alan yazında bireylerin 21. yüzyıl becerilerinin ve sahip olma düzeylerinin incelendiğini ve yapılan araştırmalar 21. yüzyıl becerilerini farklı çerçevelerde ve farklı değişkenlere göre yapıldığı da görülmektedir.

Alan yazında daha çok farklı branşlarda ki öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerilerini ölçmeye yönelik çalışmalara rastlanmış olup, öğretmen adayları dışında (mühendislik, sosyal bilimler, sağlık bilimi bölümleri gibi) farklı branş ve bölümlerde eğitim görmekte olan üniversite öğrencilerinin 21. yüzyıl yeterliliklerine yönelik sınırlı sayıda çalışmaya rastlanmıştır. Bu çalışma farklı bölüm ve branşlardaki üniversite öğrencilerinin 21. yüzyıl yeterliliklerini belirlemek, bu yeterliliklerine etki eden faktörleri ortaya koymak aynı zamanda üniversite öğrencilerinin yeterliliklerini (cinsiyet, yaş, aile gelir düzeyi ve üniversite giriş puan türlerine göre farklı değişkenlerle) inceleyip alan yazındaki sınırlılığı gidermek amacıyla yapılmıştır. Ayrıca çalışmamızda üniversitede öğrenim gören öğrencilerin sahip oldukları 21. yüzyıl becerilerini bazı değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını test etmeyi amaçladık. Özellikle öğrencilerin sahip olduğu bilgi yeterlilikleri becerilerine, karakterlerine, meta-öğrenme becerilerini yordayıcılığını test etmeye çalıştık.

Yapılan alan yazın incelemelerinde konuyla ilgili farklı araştırmalar yapıldığı görülmüştür. Ancak Konya ilinde üniversite seviyesinde eğitim gören öğrencilerin 21. yüzyıl yeterliliklerinin ne olduğunun tespitini yapan ve çözüm önerileri getiren bir araştırmaya rastlanamamıştır.

1.2 Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, üniversitede öğrenim görmekte olan öğrencilerin 21. yüzyıl yeterliliklerinin sahip olma düzeylerini bazı değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultuda aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır.

1. Üniversite öğrencilerinin 21.yüzyıl yeterlilikleri;
 - a. Cinsiyetlerine,
 - b. Yaşlarına,
 - c. Aile gelir düzeylerine,
 - d. Üniversite giriş puan türlerine göre farklılaşmakta mıdır?
2. Üniversite öğrencilerinin 21. Yüzyıl bilgi yeterlilikleri, beceri yeterliliklerinin alt boyutlarını (iletişim, eleştirel düşünme, yaratıcılık ve iş birliği öğrenme) açıklamakta mıdır?
3. Üniversite öğrencilerinin 21. yüzyıl bilgi yeterlilikleri, karakter yeterliliklerinin alt boyutlarını (liderlik, ahlak kuralları, merak ve farkındalık) açıklamakta mıdır?
4. Üniversite öğrencilerinin 21. yüzyıl bilgi yeterlilikleri, meta-öğrenme yeterliliklerinin alt boyutlarını (düşünce yapısı ve üst biliş) açıklamakta mıdır?

1.3 Araştırmanın Önemi

Günümüz öğrencilerinin eğitim hayatlarında başarıya erişme ve günümüz iş koşullarında pay elde edebilmeleri için edinmiş oldukları bilgi ve becerilerin yanı sıra 21. yüzyıl becerileri diye ifade ettiğimiz bir takım beceriye sahip olmaları gerekmektedir. 21. yüzyıl öğrencileri gözlendiğinde bir önceki nesile benzemediği, çeşitli farklılıklar gösterdiği ortaya çıkmaktadır. İlgi alanları, bilgileri ve bilgiye ulaşma ve oluşturma şekilleri, kullandıkları araç gereçler farklılık göstermektedir. Farklılaşan ve değişen bu yeni nesilde geçmişe bağlı kalma kesinlikle istenilen olmamalıdır. Öğrenme sürecindeki öğrencilerin bireysel farklılıkları, gelişmekte olan teknoloji göz ardı edilmeden sürece entegre etmek gerekmektedir.

Bu çalışmada öncelikli olarak geçmişten günümüze var olan toplumsal yapılar, yaşadığı değişimler, yeterlilikleri ve bu yeterliliklerinin eğitim alanına yansımalarını irdelenmesi amaçlanmakta olup, yapılan çalışmanın alan yazına katkı sağlayacağı

düşünülmektedir. Ayrıca araştırma kapsamında elde edilen bulgular doğrultusunda günümüz üniversite öğrencilerinin 21. yüzyıl yeterliliklerinin ne düzeyde olduğu ve yeterliliklerin geliştirilebilmesi adına sorunların incelenerek analiz edilmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca bu araştırma ile elde edilen verilerin eğitim alanlarında gerekli düzenlemelerin yapılabilmesi açısından özellikle öğretmenlere kılavuz olması ve öğrencilerin 21. yüzyıl bilgi yeterlilikleri becerilerine, karakterlerine, meta-öğrenme becerileri düzeylerine ilişkin değişkenleri bilmelerine ve uygulamalarına olanak sağlamaktır.

1.4 Sınırlılıklar

Bu araştırma; 2018-2019 eğitim öğretim yılında Konya ilindeki bir kamu üniversitesinde farklı bölüm ve sınıflarda öğrenim görmekte olan ve ölçme aracını gönüllü olarak yanıtlayan 572 öğrenciden elde edilmiştir.

1.5 Tanımlar

Bu çalışmada geçen ve açıklanması gereken terimler şöyledir:

21. Yüzyıl Yeterlilikleri: Bilgi toplumundaki fertlerin, içinde bulundukları çağa uyumlu olabilmelerini sağlamak amacıyla bilginin erişilmesi, analiz edilmesi ve açıklanıp yorumlanmasının en iyi şekilde yapılabilmesine imkan sunan ve lazım olan tüm becerilerdir (Gelen, 2017).

Bilgi: Belirlenmiş bir disiplin çerçevesinde edinilmiş deneyimlerin, değerlerin, istenilen amaca ulaşmak için uzmanlık görüşünün, keşfedilmemiş tecrübelerin ve verilerin toplanıp çözümlenebilmesi için bir yapı oluşturulan değişken bir bileşimdir (Yüksel, 2014).

Beceri: Bir kimsenin yatkın olduğu ve öğrenimine ilişkin bir faaliyeti başarması ve bu faaliyeti amacına uygun bir şekilde sonuçlandırabilme kabiliyeti, yeteneği (TDK, 2019).

Karakter: Bireyin kendine has yapısı; bireyi bir başkasından ayıran esas belirti, tutum ve davranış şekillerinin tamamını belirleyen esas özellik (TDK, 2019).

Meta-öğrenme (Üst Öğrenme): Bireylerin kendi kendine düşünme süreçlerinden haberdar olup fark etmesi ve bu süreçleri idare edip kontrol altına alabilmesi anlamına gelir (Doğan, 2013).

BÖLÜM 2

2 ALAN YAZIN

Kuşkusuz geçmişten bu güne toplumlar değişim halindedir. Çağımızın en belirgin özelliği hemen hemen her alanda yaşanan hızlı değişimdir. Sürekli değişimin yaşanması toplum yapısında sınıflandırılmalara, bu sınıflandırılmaların ortaya koyduğu sınırlılıklarda toplum tiplerini ortaya koymaktadır. Toplum tiplerinin çizdiği bu sınırlılıklar kesin ve net olmamakla birlikte, her bir toplum tipinin kendine has yapısı mevcuttur. Yaşanan bu değişimlerle her toplumun sosyal olguları da şekil değiştirmekte ve toplumsal yapılarında da dönüşüm yaşanmaktadır. (Akıncı Çötök, 2006). Bu aşamaları saptayan, her dönemde yararlanılan çeşitli teknolojiler, toplumsal değerler, sınıflaşma, toplumsal ilişkiler ve üretim şekli gibi çeşitli etmenler vardır. (Çukurçayır ve Çelebi, 2009). Bu belirleyici özelliklerden yola çıkan bilim adamları ve düşünürler çeşitli teoriler öne sürmüşler ve en çok bunlar arasında kabul gören çağımız düşünürü ve yönetim bilim üstadı olan Alvin Toffler, tarihsel süreç ayrımını yaparken üç safha olarak ele almış ve ele aldığı bu safhaları “dalga” sıfatıyla tanımlamıştır. Bu dalgalar birinci dalga; “tarım toplumu”, ikinci dalga; “sanayi toplumu” ve üçüncü dalga da teknoloji devriminin oluşturduğu “bilgi toplumu” dur. Toffler birinci ve ikinci dalganın yaşanıp bittiğini, üçüncü dalganın hala yaşanmakta olduğunu belirtir (Yurtseven, 2015). Ayrıca tarım devriminin yaklaşık 1000 yıl kadar, sanayi devriminin yaklaşık 300 yıl kadar sürdüğünü, fakat üçüncü dalga olan bilgi devriminin 100 yıl içinde tamamlanacağını ileri sürmüştür (Tonta ve Küçük, 2005).

Toplumsal yapıları anlayabilmek için geçmişte var olmuş sınıfları, toplumları dönüştüren oluşumları ve gelişimleri incelemek gerekir. Abanoz (2013), insanlık tarihini incelediğinde toplumsal yapıyı dört ana başlıkta incelemiştir. Tarım toplumu, sanayi toplumu ve bilgi toplumuna ek olarak tarım toplumundan önce var olmuş ilkel toplum olarak sınıflandırmıştır. Bilgi toplumunda hala evrimle aşamasında olduğunu, diğer toplumların sınıflandırılmasındaki kesin ve net çizginin ortaya konulmadığından bahsetmiştir (Abanoz, 2013).

2.1 Tarım Toplumu

İnsanoğlunun geçmişte yaşamış olduğu ilkel toplum yapısı, ilk toplumsal yapısıdır. Söz konusu toplum, daha çok insanların temel ihtiyaçlarını gidermek üzere çaba sarf ettiği bir toplumdur. İlkel toplum yapısında mühim bilgiyi tecrübe edinmek yani yaşayıp öğrenmektir. Bu toplumda kural ve düzen yoktur. Toplum yapısı durağan, insan ilişkileri oldukça basittir. Henüz para kavramının olmayışından bireysel ayrılıklar gerçekleşmemiştir (İşbilen, 2016).

Tarımın başlamasıyla bu dönemde, yerleşik hayata geçme düşüncesi ortaya çıkmıştır. İnsanların yeni aletler kullanmaya başlamasıyla verimlilik artmış, hayatta kalabilmek için avcılık ve toplayıcılıkla uğraşan insanlar, yiyeceklerini saklamak için çanak çömlek yapıp ateşin icadıyla yemek pişirme bilgisini elde etmişlerdir. Yaşam şartlarının farklılaşmasıyla barınabilecekleri mekanlar yapıp yaşadıkları yerlerde daha fazla kalma gereksinimi hissetmişlerdir. Yerleşik hayata geçme anlayışı zamanla insanların uğraşlarını değiştirmiş, bitki toplayan değil ekip diken haline geçmiştir (Canlıoğlu, 2008). Avcı toplayıcı döneminden sonra tarım toplumuna geçilmiş olması, insanlık tarihinde yaşanmış en eski eylemin başlaması, üretimin meydana gelmesi anlamına gelmektedir. Geçmişten günümüze gelen ve günlük yaşamlarımızı etkileyen pek çok faktör mevcuttur. Toplulukların yapısını etkileyen bu faktörler örf adetlerini, ekonomik ve sosyal alışkanlıklarını büyük oranda etkilemektedir. İnsanoğlunun avcılık toplayıcılık döneminde binyıllarca karanlıkta yaşadktan sonra hazar denizi ve Mezopotamya topraklarına ilk tohumu ekmesiyle başlayan tarım dönemi, kendinden sonra meydana gelen dönemleri, toplumsal gelişmeleri doğrudan etkilemiştir (Aydın, 2018).

Tarım toplumun özellikleri toprak temel üretim kaynağı, hayvanları avlamak, balık tutmak, sebze, meyve ve değişik tohumları toplamak gibi farklı beslenme taktikleri geliştirmişlerdir. Ekonomisi takas usulü, insan güç kaynağı, köy yerleşim birimi, skolastik düşünce dünya görüşlerini, eğitim dinsel eğitim, sözlü ve yazılı iletişime sahiptirler. Buhar makinasının icadı 1756 yılında, James Watt teknolojik bakımından, Fransız devrimiyle 1789'da politik gelişmeler bakımından, 1776 Adam Smith'in "Milletlerin Serveti" isimli eserinin yazılmasıyla ekonomi bilimi bakımından dönüm noktaları olmuştur. Fransız devriminin yaşanmasıyla birlikte feodalizmin son bulduğu, kapitalizm başlamasına sebep olan tarihsel bir süreç başlamıştır. Eğitimin önem kazandığı, posta, telgraf, telefon, faks, gazete, radyo, televizyon, sinema gibi kitlelere

ulaşan ve iletişimi sağlayan gelişmelerle birlikte bir sonra ki dönem olan sanayi toplumunun oluşmasında, tarım toplumundaki meydana gelen değişimlerin sonucudur diyebiliriz (Yurtseven, 2015).

2.1.1 Tarım Toplumu ve Yeterlilikleri

Tarihsel sıralamaya bakıldığında avcı toplayıcı döneminden sonra tarım toplumu gelmektedir. James Watt tarafından 1769 yılında buhar makinesinin icat edilmesi ve bu kaynağın enerjiye dönüştürülmesiyle başlayan sanayi toplumunun oluşumuna kadar srmuştur. Tarım toplumunda toprağın işlenmesiyle yerleşik hayata geçilmesi toplumsal yapıda büyük değişimlere neden olmuştur. Tarım toplumunun belli başlı özelliklerinden bazıları şu şekilde özetlenebilir: Tarımsal faaliyetlerin gerçekleştirilebilmesi için araç gereç üretimi yapılmış ve bu faaliyetler için zorunlu iş bölümleri yapılmıştır. Toplumsal yapıda en mühim sermaye topraktır ve gücün temelini oluşurmaktadır. Toplumsal sınıflandırmada toprak en büyük ölçüt olmuş ve kle, köylü ve soylu gibi sınıflandırmalar yapılmıştır. Bir nceki dönemin aksine tüketim toplumundan, üretim yapan, bitki ekimi yaparak sebze meyve yetiştiren toplum haline gelmiştir. (Abanoz, 2013).

Bu toplumun en belirgin özelliği fizyolojik ihtiyaçların beslenme, barınma gibi giderilmesine yönelik faaliyetlerde bulunmuş olmalarıdır. İnsan ilişkileri oldukça basit yapıdadır. Kurumsallaşmanın henüz oluşmadığı, toplumsal düzenin ve işleyişin olmadığı, eylemlerin duygu ve ihtiyaçlar doğrultusunda yapıldığı, yüz yüze ilişkilerin gerçekleştiği bir birliktelik mevcuttur. Çünkü bireysel farklılıkların bu toplulukta keskinleşmemiştir (Akıncı tok, 2006). Bu toplumun ekonomisinde üretim söz konusu olmazken “asalak” ekonomi hakimdir. Enerji kaynağı da insandır ve eğitim gelişmemiş, bunun yerine iş bölümü hakimdir. Ayrıca eğitimini “deneme yanılma yoluyla” bilgi edinildiği söz konusudur. Yapılan araştırmalarda insanlar arasındaki ayrımın sadece cinsiyet ve yaş olduğu saptanmıştır. Bu topluluk ya hayvan sürülerine ulaşmak için yer değiştirmişler ya da kaynağın etrafında yaşamışlardır. Bin yıllarca devam etmiş olan avcı ve toplayıcı olarak devam etmiş, bazı kaynaklar 7.000 – 8.000 yıl, bazıları 11.000 – 12.000 yıl öncesi tarımsal hayata başlamış olmanın örnekleri görüldüğü ifade edilmiştir (Aydın, 2018).

Tarım toplumundan önce insanlar 30-40 kişiyi geçmeyen küçük gruplar halinde toplayıcılık ve avcılık yaparak yaşamlarını srdrmuşlardır. Yakut (2004) göre zenginlik, maddiyata olan ilginin az olması ve isteklerin oldukça basit olması zengin olma isteğini

geliştirmemiş, zenginlik toplumdaki saygınlıkları belirlemede yaş, cinsiyet ve elde ettikleri beceriler en büyük etken olmuştur. Kadın erkek arasında iş bölümü vardır, erkek koruyuculuk ve toplayıcılık ve avcılık yaparken, kadın ise çocukların bakımı ve erkeklerin topladığı ve mevcut olanın hazırlanması konularında aktif rol oynamıştır. Hayvanların ehlileştirilmesi ve verimli sulak topraklara yerleşerek toprağın işlenmeye başlanmasıyla ürün üretmeye başlamışlardır. Böylece eskiyle karşılaştırılmayacak ölçüde ürün stokunun elde etme imkânı oluşmuştur. Coğrafi keşiflerin yaşanmasıyla teknolojiye yaşanan ilerlemeler kaydedilmiştir. Gemicilikte, matematikte, haritacılıkta ve silah yapımındaki ilerlemeler deniz aşırı pazarların ortaya çıkmasına ve doğunun mallarına olan rağbet üretimin artmasına neden olmuştur. Temel yerleşim yerleri köy olan bu toplumun sınıflandırması da bu gelişmelerden kaynaklı birbirinden kesin çizgilerle ayrılmıştır (Yakut, 2004).

Toplumların geçiş dönemlerinde bilimsel düşünüşün de tohumlarının ekildiğini söyleyebiliriz. Neolitik toplumlarda boş zamanları değerlendirme ve artı besin olanaklarını sağlamak için gerçekleştirilen mayalandırma (ekmekçilik, biracılık, şarapçılık) dokumacılık, çömlekçilik gibi alım satımların bilinçsizce yapılmış olsa da maddelerin kimyasal özelliklerinden faydalanma, bilimsel davranışın ortaya çıkışı ve başlangıcıdır (Şenel, 1982). İnsanlık tarihinin birinci dönüşüm noktası olarak kabul edilen tarım toplumunda mevcut ideolojisi, toprak savaşlarını da destekleyen tek tanrıyı kabul etmişlerdir. Yerleşik hayata geçilmesiyle, toprağın mülkiyeti, yönetimi büyük topraklara sahip kişilerin eline geçmiştir. Bununla birlikte yönetimle ilgili farklı anlayışların meydana gelmiş olması, mevcut siyasetin din üzerinden belirlendiğinden toplum mezheplere ayrılmıştır (Öntaş, 2019). Ticaret yapılan dağıtım yollarının güvensiz ve kısıtlı olması, mevcut ulaşım imkânlarının elverişsiz olması insanların geniş pazarlarda ticaret yapabilmelerini zorlaştırmış, bu nedenlerle ticaret yakın ve güvenilir çevrede yapılabildiği için çok fazla gelişmemiştir. Özetle temel değerler toprağa bağlılık, otoriteye itaat, katı kurallı din anlayışı, kanaatkârlık, gelenekçilik ve kaderciliğin yanı sıra her türlü değişim ve gelişimden uzak, gelecek kaygısı taşımayan bir toplum diyebiliriz (Koçak, 2015).

2.1.2 Tarım Toplumu ve Eğitim

Tarım toplumunda birlikte çalışma ve ortak paylaşımda bulunma zamanla ortaya göreneklerin ve bazı kuralların oluşmasına neden olmuştur. Genç kuşaklara bu kuralların öğretilmesi ve zaman zaman kuralların birbirlerine hatırlatılması, iletişim sisteminin gelişmesine sebebiyet vermiştir. Ava gidemeyen yaşlıların çocukların başında kalarak onları eğitmeleri gelenek göreneğin, eğitim ve iletişim ilişkisini göstermektedir. Tarım toplumunda cemaat yapılarının çok büyük bir etken olduğu görülmektedir. Ortaçağ boyunca gücünü tek tanrılı otoriteden alan doğal cemaat yapıları siyasetten hukuka, en fazlada eğitim alanına etkinliğini kurmayı başarmıştır. Sanayi toplumunun ortaya çıkmasıyla, bu ilişkiler parçalanmış ve toplumsal düzen birey merkezli bir düzen gelişmiştir (Yazıcı, 2016). Mevcut bilgi birikimiyle tapınaklar her alanda başrolde ve toplumda etkileşimi oldukça üst düzeydedir. Din adamlarının üretim ile ilgili ilişkileri tamamen kopmuş olması, ne kurumsal ne de pratikte faydalı olmamış, tam tersine hakim oldukları metafizik düşüncelerini yansıtarak topluma zararları dokunmuştur. Okuryazarlığın din adamlarının tekeli altında olması bilim alanında gelişmelerin yaşanamamasına neden olmuştur (Şenel, 1982).

Mevcut okullar insanların ihtiyacını karşılamaktan çok bir kurumun ya da kuruluşun talebini karşılamak ve eğitim hizmetinin sunulduğu yerde bu kurum ya da kuruluşların hizmetinde bulunmak için yetiştirme niyetiyle kurulmuştur. Mevcut bilgi ya da okul bağımsız değildir. Profesyonel alanda yapılan çalışmalar genellikle din eğitimi alanındadır. Okuma yazma halk ya da asiller tarafından önem taşımamaktadır. Devlet okulunu oluşturma sürecinde verilen mücadelelerden en büyüğü, eğitimin devlet tarafından yürütülmesi dini tekeli ortadan kaldırması olmuştur. Cubberley, (2004) göre açılan üniversitelerin o dönemdeki amacı; öğretmen yetiştirmek ya da öğrencilere kültürel amaçlı eğitim vermektir. Konu öğretiminin profesyonel olarak verilmesi, çok sonraki gelişmelerden biri olmuştur. Verilen eğitim modern ölçütler üzerinden değerlendirildiğinde şüphesiz yetersiz hatta gereksiz, zaman kaybı olarak düşünülmesi, eğitimin kalitesini düşürmektedir. Şehircilik anlayışının gelişmesi, endüstrinin başlaması, yeni ticaret alanlarının açılması, hukuk bilgisinin keşfedilmesi, islam medeniyeti ve öğretimi, üniversitelerin gelişimi, ulus bilincinin oluşması, az sayıda da olsa bilim adamı sıfatını taşıyan bir sınıfın oluşumu, modern dillerde gelişmenin baş göstermesi, tarım toplumunun düşünce yapısını etkilemiş ve değişimine neden olmuştur (Cubberley, 2004).

2.2 Sanayi Toplumu

Tarım toplumundan sonra geçilen toplumsal yapı “Sanayi Toplumu” olarak adlandırılmaktadır. Sosyal gelişme hızı, değişim hızı tarım toplumunda oldukça düşükken, sanayi toplumunda bu süreç tam tersi çok hızlı ilerlemiştir. Öyle ki bu hızlı ilerleyiş bütün dünyayı etkisine almış, dönüşümde aynı yaşanmıştır. Yaşanılan bu sürece “Sanayileşme” denilmiş, sürecin ortaya koyduğu topluma ise “Sanayi Toplumu” adı verilmiştir. Oldukça dinamik bir yapıya sahip olan sanayi toplumu aynı zamanda ardı arkası kesilmeyen bir değişim içindedir. Sanayi devrimi, sanayi toplumuna geçiş sürecinin yaşanmasında çok büyük etkiye sahiptir. James Watt’ın 1765 de buhar makinesinin icat etmesi, Adam Smith tarafından kaleme alınan ve tüm dünyayı etkisi altına alan “Milletlerin Serveti” isimli ekonomi bilimi eseri ve Fransız İhtilalinin gerçekleşmesi politik olarak sanayi devriminin gerçekleşmesinde temel oluşturmuşlardır. Yaşanan bu gelişmelerin hepsi büyük etken olması sebebiyle devrimin başlangıcı için net bir tarih belirtmek oldukça zordur. Bu doğuş 18. ve 19. yüzyıllarda gelişmeye başlayan ani bir oluşum değil, bu sürecin temelini 16. yüzyıla kadar uzandığını ifade etmektedir (Turhan, 2016). 1750 yılından 1850 yılına kadar geçen yüzyıl boyunca sanayi devriminin bilgiyi, süreçlere, aletlere, ürünlere uygulamaya koyarak ortaya çıkarmıştır. Daha önceleri tarımla uğraşan köylüler, çiftçilere dönüşmüş yeni bir sınıf ortaya çıkmıştır. Üretim sonrası elde edilen gelirleri, kendileri için tüketmeye başlamışlardır. Toplumsal yapıda zorunlu eğitimin ve okullaşmanın olduğu, eğitimin bireyselleşmesi ve devamlılığı ön planda olmuştur. Hızlı kentleşme, metropolleşme süreci geniş aile kavramını yok etmiş, küçük çekirdek ailelere dönüştürmüştür (İşbilen, 2016).

Buhar makinesinin icat edilmesi ve enerji kaynağına dönüştürülmesiyle başlayan sanayi devrimi, insanlık tarihinin değişim, dönüşüm sürecinin en önemlileri olarak nitelendirilmektedir. Zira meydana gelen yeni teknolojiler, üretim alanlarının değişmesine, sosyal yapıların yeniden doğmasına ve yaşam biçiminin farklılaşmasına neden olmuştur (Çalık, ve Çınar, 2009).

Fabrikaların kurulmasıyla birlikte sanayi devriminin üretim formatı ekonomik açıdan da bazı farklılıkları beraberinde getirmişti. Üretimdeki iş bölümü verimliliği artmasına kullanılan yeni teknolojilerle birlikte sermaye birikimi elde edilmiştir. Bu teknik gelişmeleri İngiltere’yi baz alarak altı dalga olarak ortaya çıktığını savunan toplum bilimci Freyer’e (1954), bu dalgaları dokuma endüstrisi, ulaştırma, demir çelik, elektrik endüstrisi, kimya çağı ve motor çağı olarak sıralamıştır. Teknolojide oluşan bu

yeni gelişmeler devrimin belirleyici ve en önemli unsurlarından birisi olmuştur. Endüstri çağı olarak da ifade edilmiş bu dönem de özellikle 19. yy da yaşanan hızlı değişim ve dönüşümün hiçbir dönemde yaşanmadığı belirtilmiştir. Öyle ki tüm dünyayı hemen hemen eş zamanlı etkisi altına almıştır. Hans Freyer'e (1954) göre, sadece teknik boyutta değil, sosyal hayatta da insanların hayatına giren aletler hem yaşam biçimlerini hem de hayata bakış açılarında değişimi zorunlu kılmıştır. Tüm bunların sonucu olarak toplum geleneğinde yenilikler, davranış kalıplarında yeniliklerle birlikte toplumsal kurallar meydana gelmiştir (akt. Canlıoğlu, 2008). Yeni geliştirilen ve yaşamda önemli yer tutan teknolojik araçların geliştirilmesi geçiş döneminde oldukça etkili olmuştur. Üretim şeklinin değişmesiyle birlikte, siyasi yapılarda değişim, hayat tarzları, dünyaya bakışta hızla değişmiştir. İlerleme kavramının çok daha fazla kullanıldığı bu dönemde, insanoğlunun uygarlaşma yolculuğunun da hız kazandığı bir dönem olmuştur. Toplumsal düşünce tarihinin yorumlanması açısından da en işlek dönem olmuştur (Atasoy, 2004).

2.2.1 Sanayi Toplumunu ve Yeterlilikleri

Sanayi toplumunun, nasıl şekillendirildiği ile ilgili farklı görüşler mevcuttur. Fransız sosyolog Emile Durkheim'e göre sanayi toplumunun gelişmesini ve değişmesini sağlayan sanayileşme, esas belirleyiciliği neden değil, bir sonuçtur. Ünlü sosyoloğa göre doğrudan belirleyiciliği olan iş bölümüdür (Avcı ve diğ., 1992). Aynı görüşte olan Alman düşünür sosyolog Max Weber de, "sanayileşmeyi sosyal yapıda bir neden olarak değil, sonuçtur" der. Sanayileşme Weber'e göre daha kapsamlı yapının parçasıdır. Bu yapıyı sanayideki gelişmeler, bilimdeki ve teknik gelişmeleri birincil olgu olarak ifade eder. Ayrıca bu toplumun en önemli çıktısı üretimdir ve bunları örgütleyen ve süreci yöneten, sanayiciler ve planlayıcılarıdır (Abanoz, 2013).

Sanayi toplumunda buhar makinasının icadı her alanda yeni gelişmelere, insan gücüyle yapılan dokuma-iplikçilik, giyim sektörü gibi pek çok zanaat alanı; yerini bireysel ya da küçük çaplı üretimden büyük fabrikalara devretmiştir (Günay, 2002). Ortaya çıkan ve hızla büyüyüp gelişen hizmet sektörlerinde de yeni işler ve yeni işçi sınıflarını oluşturmuş, yeme-içme, temizlik, bakım, sağlık, eğitim ve sosyal hizmet gibi pek çok alan ortaya çıkarmıştır (Toptaş Arslan, 2018).

Sanayi öncesi toplumda üretim, aile üyeleriyle birlikte evlerde ya da atölyelerde basit aletler kullanılarak yapılmaktaydı. Üretim için kullanılan enerji kaynağı da hayvan ya da insan gücü yani kas gücüyle yapılmaktaydı. Üretimi makinaların yapmaya başlaması ve hanelerin dışında yeni fabrikaların kurulmasıyla birlikte, insanlara yeni çalışma alanları oluşturulmuştur oldu (Günay, 2002).

Fabrikalarda ABD’li makine mühendisi (Frederick Winslow) Taylor tarafından geliştirilen, insanları makinalardan farksız görüp sadece verimi ve kaliteyi arttırmaya yönelik, parça başı ücret anlayışı getirilmesiyle birlikte, çalışan işçi sınıfının yetenek ve becerileri göz ardı edilmiş oldu. Böylelikle işin en basit parçasını yapan, yapılan işi anlamaktan ve onu planlamaktan yoksun bir işçi sınıfı ortaya çıkmış oldu. Tüm bilginin tek hakimi yönetim, her iş alanını planlamış ve çalışan işçileri sadece denetlemiş, aynı zamanda işçileri yönlendirmiş ve istediği zaman yerini değiştirmiş; işin bir parçası olma duygusunu tamamen ortadan kaldırmış böylelikle çalışanların işle ilgili bilgi, beceri ve tecrübeleri yok sayılmıştı (Eroğlu, 2017).

Taylor’un başlattığı yeni çalışma sistemiyle insanlar eskiden kalma yönetim anlayışını bırakıp bilimsel yönetime, çatışma içerisinde olmak yerine uyum içinde çalışmaya, bireysel yapılan işler yerine işbirliği içinde çalışma, sınırlı sayıda üretim yerine en üst düzeyde üretim yapma çabası hakim olmuştur. Ayrıca bir önceki dönemde var olan usta çırak ilişkisi, patron işçi ilişkisine dönüşmüştür. Sanayide üretimi arttırmak adına geliştirilen ünlü sanayici Henry Martin Ford, 1902 yılında geliştirdiği üretim tekniğiyle iş bölümü yerine, sürekli aynı işi yapan işçi sınıfını ortaya çıkarmış, bu da işçinin yaptığı işe yabancılaşmasına, yapılan işin bütününe göremeyip robotlaşmasına sebebiyet vermiştir (akt. Toptaş Arslan, 2018).

Sanayi toplumunda yeni dönemde meydana gelen fabrika düzeninin oluşmasıyla birlikte maddiyatı önemseyen, çalışma ortamında otoriteyle uyumlu, rasyonel düşünen bir insan topluluğu gelişmiştir. Yeni mevcut fabrika ortamında duygusal anlamda makineleşen, tekdüze ve kendi özelliğini yitirmiş insana dönüşen bir toplum oluşmuş, bir önceki toplumda daha öncede bahsettiğimiz kas gücüne dayalı üretim bir o kadar kıymetli iken, değerini yitirmiş, bu dönemde makine gücünün egemen olduğu üretim biçimine geçilmiştir. Bu da emek yoğun üretiminden, sermaye yoğun üretime geçilmesine sebebiyet vermiştir (Toptaş Arslan, 2018).

Sanayi toplumu daha çok bireyci, insan ilişkilerinden ve kişisellikten uzak, çalışanların makinanın parçası olduğunu düşünen bir anlayış hakim olmuştur. Bu da toplumun işçi ve işveren sınıfında bir ayrımın emir ve direktifle çalışan fikir gücü olmayan beden gücüne dayalı, söyleneni yapan emirleri yetirene getiren “itaatkâr işçi” halini almıştır. Değişen işgücüyle birlikte üretimde makinaların kullanımı işlerin rasyonelleştirilip bölünmesiyle birlikte sürekli aynı işi tekrarlayan ve insanların otomatikleştiren ve mekanikleştiren tek düze standartlaşmış insan ortaya çıkarmıştır (Erdem, 2005).

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte sanayi toplumunda pek çok alanda gelişmeler yaşanmıştır. Örneğin yeni keşiflerin yapılmasıyla, deniz ve kara ulaşımın yaygınlaşması, bunların yanı sıra fizik bilimi, matematik, astronomi, mühendislik, tıp gibi pek çok bilim alanlarında sıçramalar yaşanmıştır. Bilim dallarında yaşanan bu gelişmeler ve toplumsal talebin karşılanması aynı zamanda devlet tarafından da desteklenmiştir. Doğa olaylarını kendi kaderleri olarak algılayan insandan, evreni doğayı ve dünyayı gözlemleyen ve kendi yararına kullanabilen düşünce tarzı ortaya çıkmıştır. Coğrafi keşiflerin yapılması, astronominin gelişmesi, yeni felsefe akımlarının ortaya çıkması gibi pek çok alanda modern bilim anlayışı ileri sürülmüştür. Yeni gelişmelerle birlikte artık insan sorgulayan, yenilikçi bir anlayış ile mucit-girişimci diye isimlendirilen yeni bir aktör ortaya çıkarmıştır. Aynı zamanda sanayileşmede sonralardan eğitim verilerek uzmanlaşılacak alanlar ortaya çıkmasına, girişimciliğin bir kültür haline gelip, mesleki gelişimin dışında pazarlama, satış ve nakliye gibi pek çok alanlarda uzmanlaşılmasını sağlamış ve pek çok yeni iş alanları ortaya koyulmuştur (Başer, 2011).

Sanayileşmenin hızlı bir şekilde hayatlara girmesi ve üretimin büyük fabrikalarda yapılmaya başlanması, insanların buralarda uyulması gereken kurallar doğrultusunda eğitilme zorunluluğunu da beraberinde getirmiştir. Düzenlemeleri fabrikaları model olarak oluşturulan kitle eğitiminde, mevcut sanayi düzeninden yola çıkarak yeni bir eğitim anlayışı ortaya çıkarmıştır. Bu dönemde daha çok öğrenim sisteminde mühendisliğe, yönetim bilimine, tıba ve hukuka ehemmiyet verilmiştir. (Koçak, 2015).

2.2.2 Sanayi Toplumu ve Eğitim

Sanayi devriminin gerçekleşmesiyle birlikte işgücü, sermaye, zaman, madde, mekân, üretim, doğa, tüketim, insan ve eğitim gibi pek çok anlayışta değişimler gerçekleşmiştir. Sanayi devrimiyle birlikte yaşanan bu değişimler klasik eğitim olarak isimlendirilen eğitim modelini ortaya koymuş bu döneme özgü eğitim anlayışı ortaya çıkarmıştır. Klasik öğretmen anlayışında, öğrenciyi yönlendiren, öğretim yöntemleri ve stratejilerini etkili biçimde kullanan, sınıf yönetiminde ve materyal kullanımı gibi pek çok alanda mevcut konumu koruma eğilimleri benimsemektedir. Öğretmen merkezli bu toplumdaki eğitimin amacı, mevcut düzeni korumak ve toplumsal bütünlüğü garanti altına alma eğilimindedir. Öğrenciler, öğrenme becerilerini kendi kendilerine geliştirememekte ve mevcut eğitim süreci mevcut yeteneklerinin ortaya çıkartılması, geliştirilmesi için kullanılmamaktadır. Bu yaklaşımda klasik öğretmenin rolü her öğrencide farklılık gösteren özellikleri bastırıp yok etmek, yok saymak ve kısa zamanda otorite kurup, itaati gerçekleştirmektir (Saygılı, 2013).

Sanayi toplumunda mevcut eğitimin bir diğer boyutu da üretimi arttırmak için bilginin kullanılmasını, genişleyerek yayılması hedefini taşımıştır. Bu doğrultuda geliştirilen kitlesel eğitim, okuryazar sayısını fazlaştırılması yerine üretim sırasında hatasız hesaplama yapmayı ve milli bilincin yayılması anlayışıyla örgütlenmiştir. Toplumun gereksinim duyduğu mühendislik, tıp, hukuk, iktisat, ilahiyat ve siyasal bilgiler gibi bölümler açılarak, bu alanlardaki eğitim faaliyetlerine yoğunlaşmıştır. Üretim ihtiyaçlarının karşılanması hedeflenerek hazırlanan eğitim politikaları, bireye yönelik yapılması gereken eğitim hedefleri arka planda bırakılmıştır. Dolayısıyla düşünen, soru soran bireyler yerine bilgileri depolayan, bu bilgileri nerede nasıl kullanacağını bilmeyen sadece verilen işi yapan bireyler yetiştirilmiştir (Yazıcı, 2016).

Öte yandan matbaanın sanayi toplumunda kullanılmaya başlamasıyla bilgi kamusallaşmış ve yaygınlık kazanmıştır. Bununla birlikte bilimin hem kurumsal, hem de uygulamalı olarak aktarılabilir hale gelmiştir. Öncesinde ustaların tekelinde olan bilgi, toplumun her kesimine ulaşılabilir hale gelmiştir. Ayrıca halk kütüphaneleri bu dönemde ortaya çıkmış ve yaygınlaşmıştır. Bu sayede, bilginin halka doğrudan ulaşmasına böylelikle bilimsel bilginin artmasına ve bilginin öğrenilip araştırılması imkânı artmıştır. Özellikle Reform hareketleri ve Rönesans sayesinde insanların eğitimle geliştirilebileceği anlaşılmıştır. Bilginin kamusallaşmasıyla birlikte kitlesel

eğitim meydana çıkmış, bireyler bu yeni eğitim sistemiyle geleneksel düşünceden sıyrılıp mekanik düşünceyi sahiplenmişlerdir (Akıncı Çötök, 2006).

Sanayi devriminin sonucunda ortaya çıkan mekanik eğitimin tanımı 21. yüzyıl başlarında net olarak tanımlanabilmiştir. Bireylere ülkesini ve dünyayı tanıyan, yalnızca okuma yazma öğretmenin yanı sıra iyi bir birey olarak yetiştirilmesine olanak sağlayan bu eğitim sistemi bilginin doğrudan öğretilmesi yerine, düşünen sorgulayan bireylerin yetiştirilmesini sağlamıştır (Koçak, 2016).

Ülkemizde de sanayileşmenin etkisiyle ortaya çıkan toplumsal değişimler başta eğitimde gerçekleşmesine neden olmuş ve önemini arttırmıştır. Köylerde eğitime katılım artmıştır. Meslek sahibi olabilmenin ön şartı eğitimi olması büyük etken olmuş, iş yerinde uzmanlık fikrini ve teknik eğitim kavramını ortaya çıkarmıştır. Kalifiye elaman fikri yaygınlaşmış çırak-kalfa-usta geleneğini başlatan dönem olmuştur (İşbilen, 2016).

Sanayi toplumunda amaçlanan eğitimde, bir önceki toplumun tam tersi dini öğretmek değil, bilimsel düşünebilen ve bilimsel görüş açısı geliştirebilen bireyler haline gelebilmektir. Din yalnızca bir kurum olarak özel alanına çekilmiştir. Kitle eğitimi hakimdir. Genel amacı okur-yazar sayısında artışı sağlamak ve herkese eğitim olanağı sunmaktır. Eğitimin amacı, bireyin bilginin ve teknolojinin ışığında yetiştirilmesini sağlamaktır. Ayrıca, kendi gücünün ve yeteneklerinin farkında özgür bireyler yetiştirebilmeyi amaçlamaktadır. Eğitim hakkı herkese eşit dağıtılmıştır. Her dönemde olduğu gibi toplumsal sınıflar mevcuttur. En üst kesim en iyi eğitim alma olanağına sahip fakat diğer toplumlarda ki gibi kesin çizgilerle ayrılmamıştır. Bireylere ve toplumun geneline yönelik eğitim anlayışı hakimdir (Akıncı Çötök, 2006).

2.3 Bilgi Toplumu

Latince bilgi kavramı “informato” sözcüğünden gelmekte, anlam olarak “biçim verme”, “biçimlendirme” ve “haber verme” olarak kullanılmaktadır. Genel anlamda bilgi, düşünme, akıl yürütme, deney, gözlem yoluyla, akıl yürüterek elde edilen “öğrenilen şey” ya da “düşünsel ürün” anlamında tanımlanmaktadır. Tam olarak görüş birliğine varılmış olunmasa da, son yıllardaki teknoloji ve bilimdeki meydana gelen baş döndürücü ilerlemelerin yaşandığı bilgi teknolojilerinin ekonomik ve toplumsal olanakların göz önüne alındığında, “üçüncü dalga” diye Toffler’in tanımlandığı “bilgi

çağı” dönemi, bu dönem toplumunda “bilgi toplumu” diye tanımlandırılması öngörülmüştür (Balay, 2004). Türk dil kurumuna göre bilginin sözlük anlamı ‘İnsan aklının erebileceği olgu, gerçek ve ilkelerin tamamı, malumat’ diye tanımlanmıştır. Karmaşık ve pek çok farklı anlamları içeren bir yapıdır. Bu karmaşık yapısından ötürü farklı manalarda da kullanılabilir. Biçimlendirilmiş enformasyon diye de tanımlanan bilginin davranışlara ve kararlara yön verdiği söylenebilir (Selvi, 2012).

1960 yılında mimar olan Japon Kisko Kurokawa ve Tudao Umesao tarih bilimci arasında geçen sohbet ortamında kullanıldığı ileri sürülmüştür. 1964 yılında “Bilgi Toplamlarının Sosyolojisi” adı altında sohbeti yayımlanmış, ardından 1971 yılında da bilgi toplumu sözlüğü ortaya çıkmıştır. Bilgi toplumunu ne kadar da “beyaz yakalı devrim” ya da “post endüstriyel toplum” gibi farklı kullanılmışsa da ilk İngilizce kaynak 1970 de Japon Yoneji Masuda ve ABD li iktisatçı Fritz Machlup tarafından bilgi toplumu olarak ifade edildiği bilinmektedir. Peter F. Drucker bu kavramı “Bilgi Toplumu” diye, Alvin Toffler “Üçüncü Dalga”, Manuel Castells “Ağ Toplumu”, Zbigniew Brzezinski “Teknokratik Çağ”, Daniel Bell ve Alain Touranie “Endüstri Sonrası Toplum”, John Naisbitt ve Patirco Aburdane “Büyük Yönelimler Çağı”, Amitta Etzoni “Post-Modern Çağ”, Yoneji Masuda “Enformasyon Çağı” ve kimi aydınlar da “Uzay Çağı”, “Elektronik Çağ”, “Bilişim Çağı”, “Küresel Köy” gibi pek çok farklı ifadeler kullanıp isimlendirmişlerdir (akt. Güner, 2018).

1900 yıllarında ortaya çıkan "bilgi toplumu" 1962 de ilk kez iletişimci Kanadalı Marshall Mc Luhan "iletişim çağı" olarak kullandığı ve aynı yıllarda da "bilgi toplumu" kavramını iktisatçı ABD li Fritz Machlup'un kullandığı belirtilmektedir. Masuda (1990) ve Porat (1978) da bu kavramı ilk kullananlar olarak bilinmektedir. "Bilgi toplumu" hem kurumsal hem de gerçeklik açısından kavrama bakıldığında ana etkenin "bilgi" olduğu görülmektedir. Türkçede "bilgi toplumu" İngilizce olarak "informationsociety" karşılık gelmektedir. “Bilgi” kavramının karşılığı da "knowledge" kullanılması gerekliliğini savunanlar olmuştur. Aynı zamanda "enformasyon" olarak da tanımlayanlar, Türkçe karşılığının 'enformasyon toplumu/çağı' diye tanımlanmasını doğruluğunu savunmuşlardır (akt. Yılmaz, 1998).

Günümüzde bilgi toplumu “Dijital Toplum”, “Enformasyon Toplumu”, “Sanayi Ötesi Toplum” “Post-Endüstriyel Toplum”, “Sibernetik Toplum” ve “Post-Kapitalist Toplum” gibi pek çok eş anlamlı kavramlar kullanabilecek genişliktedir. Bilgi toplumu, “küresel çapta kabul gören tek bir tanımı bulunmamakla birlikte; bilginin kendisinin

veya bilginin üretilmesine, işlenmesine, dağıtılmasına yönelik faaliyetlerin ekonomik, siyasi, sosyal ve kültürel alanlarda temel girdi ve güç kaynağı olarak kabul edildiği toplumları tanımlayan bir terim” olarak ifade edilmektedir (Yeşilorman ve Koç, 2014).

İsimsel olarak farklılık göstermiş olsalar da özde büyük benzerlikler gösteren bu kavramlar uzlaştığı nokta, sanayi devriminden çıkılmış farklı bir toplumsal yapı olan temeli bilgi olan topluma yapılanmaya geçilmiştir. Bilgi toplumu, insan hayatını ilgilendiren, farklı enformasyona rahatça erişebilen, bunu doğrudan bilgiye dönüştüren ve kendisini geliştirebilmek için olanak tanıyan toplum olarak ifade edilmektedir (Kaypak, 2011). Sonuç olarak tüm araştırmacılar tarafından farklı isimlerle adlandırılmış olsa da bu toplumun bilgi teknolojilerinde yaşanan yeni gelişmeler ışığında ortaya çıktığı görülmektedir (Görgülü, 2013).

Tüm dünyada eş zamanlı görülmeyen sanayi toplumu gibi, bu toplumda eş zamanlı girilmemiştir. Dünya ülkelerini kısa bir sürede etkisi altına alan gelişmeler hem uluslararası alanda, hem de siyasal, ekonomik, kültürel ve sosyal bütünleşmeyi birlikte getirmiştir. Değişim hızı dünya genelinde bir önceki dönemin hızına ve karakteristiğine göre bir takım farklılar izlemiştir. Bir önce ki toplumda yaşanan emek yoğunluğun yapısından, bilgi yoğunluğu yapısına geçilmiştir. Yaşanan tüm bu değişimler mal üretiminden bilgi üretiminin daha önemli olduğu bir döneme girilmiştir (Abanoz, 2013). Bilgi toplumunda bilgi ve iletişim teknolojisinde yaşanan bu gelişmelerin etkisi, öğrenmenin bireysel olarak hem de toplumsal olarak önem kazandığı bir devrin yaşandığı ve bilginin stratejik değere sahip çok etkin bir dönem olduğu ifade edilebilir (Karbuz, 2019).

Ezer ve Kırıl (2018), bilgi toplumunun özelliklerini şu şekilde sıralamıştır;

- **Ekonomik Yapıdaki Değişim:** Bilgi toplumun başlıca en belirgin özelliği mal üretiminden, hizmet üretimine geçişidir. Yeni endüstriyel faaliyetlerdeki yaşanan gelişmeler.
- **Gelişen Modern Sınıflar:** İnsanların çalıştıkları ortam yeni toplumla birlikte değiştiği gibi yaptıkları iş türleri de değişmektedir. Vasıflı çalışan işçi sınıfları endüstri toplumunda en yoğun grubu oluşturmaktadır. Bilim adamları, öğretmenler, mühendisler, teknisyenler, tıpçılar gibi profesyonel ve teknik sınıfın artış göstermesi ve sonraki yıllarda bu sınıfın yeni oluşan bilgi toplumunun yükselmesinde en önemli etken olup yükselişleri hızla sürmüştür.

- **Bilginin Yükselen Rolü:** Üretimde hammaddenin rolü gerilemiş, bilgiyi üreten olmadığı takdirde demode olma olasılığı büyük harcamalar yapsanız dahi tehlike arz etmektedir. Çünkü mevcut toplum yapısı merkez olarak bilgiye odaklanıp, yapılanmaktadır.
- **Bilgi Teknolojisinin Sonuçları:** Bilgisayar teknolojisi, internetin erişim kolaylığı sağlamsıyla zihinsel emeğin ve her türlü bilgi ve belgeye ulaşmanın dünyanın neresinde olursanız olun mümkün kılmış mesafelerin önemi ortadan kaldırmıştır. Serbest bilgi dolaşımı internet sayesinde sağlanmıştır. (Ezer ve Kırıl, 2018).

Bilgi toplumunda, bilgi teknolojisinin gelişmesi, bu teknolojiyi kullanabilecek eğitimli işgücüne gereksinimi de beraberinde getirmiştir. Beden işçiliğinin öneminin yitirilmesine neden olmuştur. Önemli olan yeni rekabet türünde beyin gücü, yeni endüstri alanlarının, bilgisayar ve çiplerin, yazılım gibi pek çok alanlarda herkes rekabet edebilecek durumdadır. Bir önceki sanayi toplumunda olduğu gibi fabrika usulüne dayalı söyleneni hiç düşünmeden anında yerine getiren klasik eğitim düşünce tarzı değişmiştir. Yerine düşünebilen, yorumlayabilen, yaratıcı, esnek, yeniliklere çok çabuk uyum sağlayabilen birey modeli eğitimin amacı olmuştur. Bunun yanı sıra insan haklarına riayet eden, demokratik, hoşgörülü, işbirlikçi, yaratıcı düşünebilen ve özgürce karar verebilen bireylerin yetiştirilmesi öne çıkan faktörlerden bazılarıdır (Koçak, 2015). Bu toplumda kişiye özel değerlerin önem kazanması daha da çok beklenmektedir. Özellikle insanların yeteneklerini geliştirip kendilerini kanıtlaması bilgi toplumunda gerçekleştirilebiliyor. Geleceğe dair bilgi, kişisel amaçların meydana gelmesinde kullanılıyor böylece bilgi, kişinin davranış ve tutumlarında belirleyicisi oluyor. Bir önceki toplumun aksine sürekli bilgileri güncelleyen ve kendine yeni şeyler katarak değişim ve gelişimde olmak başarılı olmak için aranan özelliklerin başında geliyor (Ezer ve Kırıl, 2018).

2.3.1 Bilgi Toplumu ve Yeterlilikleri

Bilgi toplumunda insan, araştıran, tahlil ve analiz yapabilen, onları sentezleyen, objektif, problem çözmede ve karar vermede etkin, pratik düşünebilen, üretken, etkili konuşabilen, bireysel olduğu kadar grup çalışmalarında etkin, her koşulda yaratıcı düşünebilen özelliklere sahip insan diye tarif edilmektedir (Selvi, 2012). Genel anlamda ise, bilgiye ulaşabilen, ulaştığı bilgiyi yorumlayabilen, yorumladığı bilgiden yepyeni

bilgiler elde eden, elde ettiği bilgileri her türlü sorun ve çözümde kullanabilen, gelişime açık, değişimleri kavrayabilen, bilgiyi paylaşan, kıyaslama yapabilecek üst düzey düşünebilme becerilerine sahip, sahip olduğu becerilerle bilgiye katkı sağlayan bireyler olarak tanımlanmaktadır (Saygılı, 2013).

Bilgi toplumu, gücünü bilgiden alan esas merkezi insanı, yeni değerleriyle toplum belirlenmiş, üretken ve yetenekli “bilir kişi” lerin oluşturduğu bir toplumdur. Sanayi toplumu gücünü enerji ve kol gücünden aldığı gibi, bilgi toplumu da gücünü bilgiden almaktadır. Bilgi toplumu aynı zamanda yaşam kurallarının göstergesi mal miktarıyla ölçülen sanayi toplumunun tam tersi hizmet alınan eğitim, sağlık ve sanat gibi faaliyetlerin göstergesi hayat standartlarını belirler. Bu toplumda düşünen ve üreten bireyler değerlidir. Teknolojinin en üst düzeye ulaştığı, bilginin ayrı bir iş kolu olduğu, bilgin üretiminin, insan kavramlarının ve bilgi sermayesinin ön planda olduğu, eğitimin sürekliliğine, teknoloji ve iletişimin, elektronik gibi kavramların sıklıkla günlük yaşamada kullanıldığı bir önceki toplumun ötesinde bir devirdir. Bilgi toplumu, hammadde olarak bilgiyi kullanana, paylaşan, yaşamın her sahasında bilgi teknolojisini kullanan, bunun neticesinde insanların hayatını kolaylaştırma, yaşam kalitesini arttırma; ekonomik ve sosyal alanlarda verimini arttırma gücünü taşımaktadır. (Cihangir, 2010). Bilgi toplumu detaylı incelendiğinde geçiş sürecinde görüyoruz ki, gelişen ve değerşen dünyada, birey olarak ya da organizasyon olarak başarı elde etmenin yolu bilgiye nasıl ulaşılabileceğini, nasıl elde edeceğini ve yöneteceğini iyi anlamaktan geçecektir (Çakır ve Yükseltürk, 2010).

Buhar makinesinin yüzlerce insan gücüyle yapabildiği işi yalnız başına yapması, binek hayvanlarıyla gidilen mesafeyi otomobilin daha süratli gidebilmesi ve bilgisayarların insanların aylarca sürebilecek çalışmaları saniyeler içinde yapması teknolojilerin ne kadar önemli bir ölçüt olduğunun göstergesi olmuştur. Buhar makinesinin icat edilmesi ve üretimde kullanılmasıyla tarım toplumundan sanayi toplumuna geçiş nasıl belirleyici olmuşsa, sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçişte de bilgisayarın icat edilmesi ve bilgi teknolojisinin insan yaşamına girmesidir. Farklı bir ifadeyle, bilgi toplumuna geçilmesinde bilgi teknolojisi buhar makinesi olmuştur. Bilgisayar ve iletişim araçlarıyla birlikte bilginin üretilmesi, depolanması, işlenmesi, paylaşılması ağlar aracıyla taşınması işlemine bilgi teknolojisi denilmektedir. (Turhan, 2016).

Bilgi toplumu özellikleri arasında çalışmanın tarım ve üretim hizmetlerinde değil, araştırma, finans, sağlık, ticaret, ulaşım ve eğitim faaliyetlerini de içine alan hizmet sektöründe var olmasıdır. Hizmet sektöründeki gelişmeler ile birlikte profesyonel ve alanında uzman teknik mesleklerin sayısının bilgi toplumunda artış sağlaması önemli bir gelişme olduğu kabul edilmektedir. Mal üretiminden daha fazla bilgi üretimin değerli olduğu bu toplumda, insanın eğitimi ve eğitimin tamamlanması sonrasında girişimcilik, araştırmacılık, pratik düşünebilen, bireysel ve takım çalışmasına yatkın olma gibi bazı konular önemlilik arz etmiştir (Armağan, 2018). Bilgi toplumunda bilgi, makinenin yerini almış, kavram, yenilik ve fikirleri ile modern sanayi dönemini, post modern bilgi dönemine dönüştürmüştür. Dâhil olduğumuz bilgi çağında bilgi teknolojilerinin ışığında bilgisayar üzerine kurulmuş ağ, çevremizi ve dünyamızı küçültmüş, toplumları, insanları ve onların yaşam tarzlarını büyük değişime uğratmış vaziyettedir (Güner, 2018).

Bilgi toplumu, her çeşit bilginin iletişim teknolojileri aracılığıyla, kişilerin teknolojileri kullanabilme ve teknolojiye ulaşabilme olanaklarının sağlandığı toplumdur. Bu kavram 20. yüzyılın son çeyreğinde daha fazla kullanılmış ve çeşitli tartışmalara sebep olmuştur. Bilgi teknolojisinde meydana gelen değişimler sonucu geleneksel sanayinin konumunu bilgi teknolojisi almıştır. Bilgi, yaşadığımız devrin bir simgesi olduğu kabul edilmektedir. Yaşanan teknolojik gelişmeler neticesinde yerleşim yerlerimize kadar ulaşan bilgi ağları bu çağın en büyük bir göstergesi olduğu gerçeğidir. Bu bilgiler hızlı ulaşım ağlarıyla yapılmaktadır. Çağımızda diğer tüm ekonomik araçların yerine bilgi geçmiştir (Koçak, 2016).

2.3.2 Bilgi Toplumu ve Eğitim

20. yüzyılın sonlarına doğru başlayan değişimler, sosyal, kültürel, siyasal ve ekonomik alanlarda da değişmeyi mecburi kılmaktadır. Bu değişime neden olan temel yapı, bilgi toplumunun temelini oluşturan bilgi bilhassa da bilimsel bilgidir. Her alanda etkilediği gibi bu bilgi sistemi eğitim yapısını da büyük ölçüde etkilemiş ve değişimlerin yaşanmasına neden olmuştur. Son yıllarda gelişmekte olan ve gelişmiş ülkelerin büyük bölümü, eğitim sistemlerini iyileştirmek adına pek çok yenilikler yapmışlardır. Yapılan bu yenilikler, eğitim sistemindeki reformları, modern araç gereçlerin temin edilmesi ve modern kurumların kurabilme çabaları, eğitimcilerin mesleki alanda bilgi ve beceri

seviyelerinin yükseltilmesini ve bu yeniliklerin yanı sıra okul yönetiminin de dâhil olduğu öğrenme ve öğretme süreçlerini geliştirip yenilemeye yönelik farklı politikalar ve uygulamaları kapsamaktadır (Özkan, 2009).

Eğitim faktörü bilgi toplumunda çok önemlidir. Bilgi toplumunda sadece okulda başlayıp, okulda bırakılan eğitimin yerini hayat boyu öğrenmeye bırakmaktadır. Okuma eğilimi yüksek, yaratıcı ve araştıran bireylerin hayat tarzı haline gelmektedir. Bilgi toplumunun vazgeçilmez faktörlerinden düşünülen ve üreten insan, ancak kaliteli ve sistemli eğitimin verilmesiyle yetiştirilebilir. 21. yüzyıl da gelişmiş toplumların ekonomik ve siyasi alanlarda bilgiyi kullandıklarını dikkate alırsak; eğitimin bilginin elde edilmesinde ve kullanılmasında çok büyük bir unsur olarak karşımıza çıktığını görebiliriz. Eğitim nitelikli bireylerin yetiştirilmesinde hiç şüphesiz bilgiyi üreten, eleştirel düşünebilen ve bilimsel yönünde hızla ilerleyen bir eğitim sisteminin var olmasından geçecektir (Cihangir, 2010). Eğitim bilgi toplumunda kesinlikle kuramsal veya biçimsel olmak mecburiyetinde değildir. Bireyler, yaşamak için öğrenme düşüncesinden, hayat boyu öğrenme düşünce yapısına ulaşmıştır. Böylelikle bireyler, bilgi kazanımı elde edebilmek için bilgiyi, belirli bir yaşa ya da düzenli olarak eğitime bağlı kalmasından kurtarmıştır (Koç, 2006). Bilgi toplumunda “eğitim” temel yapı taşıdır ve önemli değişimler geçirmekte olup hayat boyu tüm bireylerin eşit olarak yararlanabilmektedir. Eğitim ve öğretimde hedefleri ve ilkelerin yeniden gözden geçirilmesi önem taşımaktadır. Bu toplumda öğretmen merkezli eğitim anlayışı olumlu neticeler vermemektedir. Bu toplumda öğrenci merkez alındığı eğitimin öncelikli olduğu, öğretmenin ise bilgiye giden yolda rehberlik yapmaktır. Öğrenci bu eğitim sürecinde doğrudan öğrenme eylemine katılmaktadır. Eğitim ve öğretime öğrencinin doğrudan etkin bir şekilde katılımı, sorgulayıp düşünmesi, araştırma yapıp öğrenmeye ilişkin çalışmalar yapması anlamını taşımaktadır (Demir, 2013).

Bilgi toplumunda pek çok araştırmacı bireyi merkeze koyan, evrensel değerleri ve öğrenmeyi önemseyen, yenedünyanın gerektirdiği davranışları, bilgi ve beceri kazandıran eğitimin önem kazandığını ifade etmiş, bunların yanı sıra okullarda değişimi kavramış, yeni durumlara uyum sağlamakta zorlanmayan hatta önderlik yapabilecek gençler yetiştirmenin önemine de değinilmiştir (Görgülü, 2013). Bunlara ilave olarak bilgi toplumdaki eğitimin hedeflerini Arslan (1998), “En az bir yabancı dil bilen, bilgisayar okur-yazarlığı olan, bilgiye nasıl ulaşacağını bilen yani öğrenmeyi öğrenmiş olan, yapıcı ve yaratıcı, disiplinler arası çeşitli projelerle ekip çalışmasına katılan,

yerelliği anlayan ve küresellikle birleştiren, risk alabilen ve gerektiğinde hayır diyebilen, demokrasiye ve insan haklarına saygılı, bunları yaşam biçimi haline getirmiş insanlar yetiştirmek” diye sıralamıştır. Ezberci sistemin kalktığı, bireysel yeteneklerin ortaya çıktığı, teknoloji kullanımının üst düzeyde olduğu bir eğitim öne çıkmaktadır (İşbilen, 2016). Bu kapsamda Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD), Avrupa Birliği (AB) ve Birleşmiş Milletler (BM) tarafından bilgi toplumunu ve değişim sürecini anlayıp şekillendirebilmek için yeni çalışmalar yapmaktadır. Ülkemizde de benzer çalışmalar yapılmış Kalkınma Bakanlığı “strateji ve eylem planları” meydana getirmiştir. Çalışmalarda en dikkat çekilen husus toplumun her kesimine yönelik ulusal fayda elde etmesi sağlamasıdır (Armağan, 2018).

Bilgi toplumunda eğitim artık okulla sınırlı kalmamış, özellikle uzaktan eğitim ile mekân olarak tanımlanan önemini kısmen de olsa kaybetmiştir. Öte yandan değişen iş hayatı ve meslek alanlarının oluşması nedeniyle sürekli olarak okullar kendini güncellemek ve yenilemek mecburiyetinde kalmışlardır (Akıncı Çötök, 2006). Değişimin ve gelişim yaşandığı bu kurumların içinde en önemli görev üstlenenlerden biri de üniversitelerdir. Zira üniversiteler bilginin üretiminden dağıtımına kadar sorumlu esas temel kurumlardan birisidir. Öğrenme eylemlerinin hayat boyu devam ettiği, kültür mirasının topluma aktarılması, toplumsallaşması, birlik ve beraberlik ruhunun verilmesi, yenililere ve değişime açık bireylerin yetiştirilmesi gibi pek çok görevleri yerine getirmektedir. Aynı zamanda kendine güvenen bireylerin yetiştirilmesi, toplumun keşfedilmemiş bilgi ihtiyaçlarının giderilip karşılandığı, öğrencilere yaratıcı ve özgün düşünme becerilerinin gelişmesine olanak sağlayan çok fonksiyonlu yapıya sahiptirler (Elverdi, 2011). Bu kurumlar dördüncü endüstriyel devrim olarak da ifade edilen bilgi toplumunun ihtiyaç duyduğu bireylerin yetiştirilebilmesi için üniversitelerde ki eğitim programlarının yenilenmesi, gen bilimleri, girişimcilik ve inovasyonun ayrıca bilişim teknolojilerinin güçlenmesi doğrultusunda çalışmaların ve bunun gibi bilim alanındaki pek çok programların artırılması gerekmektedir (Bulut ve Akçacı, 2017). Bunun yanı sıra başta üniversiteler olmak üzere tüm eğitim kurumları uluslararasılaşma eylemine dahil olduğu gibi bazı konularda uzmanlaşarak araştırma ve geliştirme faaliyetlerine etkin rol alması gerekmektedir (Yazıcı, 2016). Merkeziyetçi yapının indirgenmesiyle, kendi kendilerini modernize edebilecek, değişimlere açık, sosyal aktivitelerde de eğitim-öğretim dışında da toplumu hayata hazırlayan çok yönlü kurumlar haline gelmelidir (Görgülü, 2013).

Daha öncede pek çok kez ifade ettiğimiz üzere bilgi toplumunda yenilikçi ve yaratıcı insanlar eğitmek temel amaçtır. Bu dönemin eğitim sisteminde bireylere doğrudan bilginin aktarılması değil, bireyin ihtiyaç duyduğu bilgilere hangi yollarla ve nasıl ulaşacağının bilgisinin öğretilmesi gerekmektedir. Bu anlamda öğretmenlerin görevi yalnızca bilgiyi aktarmak yerine öğrencilere yol gösteren bir rehber ve önder olmaktır. Eğitimin en önemli merkezinde öğrenen fertler olmalıdır. Bunun içinde bireyi merkez olarak alan, evrensel değerleri ve insanı gözeten, öğreneni önemseyen, dünyanın ihtiyaç duyduğu bilgiyi, davranışı ve becerileri kazandıran eğitim sistemi önem kazanmaktadır (Çalık ve Sezgin, 2005). Bunun yanı sıra eleştirel düşünebilen, problem çözme ve iletişim becerileri yüksek bireyleri eğitilmesi beklenmektedir. Bu devirde bireyler bilgisayar kullanımı ve okur-yazarlık becerisi elde etmiş olmalıdır. Bireysel olan öğrenme parmak izi gibi kişiye özgüdür. Herkesin çeşitli öğrenme hızı ve dikkat süresi mevcuttur. Bu nedenle öğrencilerin kişisel farklılıklarına uygun öğrenme yöntemleri saptamak ve öğrenme profillerine uygun ilgili alanlara yönlendirmek öğretmenin rolü olarak tanımlanmıştır. Bilgi toplumuyla birlikte paradigmlar değişmiş öğretme-öğrenmenin yerini öğrenme-öğrenmeye geçilmiş, temel paradigma öğrenmeyi öğrenme olmuştur. Bu da birlikte öğrenme olarak açıklanabilir. Bireylerin bilgi toplumunda yeni eğitim modeliyle teknoloji ve boyutlarının anlamının yanı sıra hedeflenen öğrenmeyi öğrenmedir (Fındıkçı, 2004).

Öğrenci bu yeni süreçte, eskimiş dar kalıplardan vazgeçip, öğretmenin rehberliği altında öğrenmeyi öğrenen, problemi belirleme, çözüm önerisi getirme, öneriler içerinden en akıllıcasını tespit edip sonucu esas amaçlarla kıyaslayıp gerekli düzeltmeleri yapabilme becerisini kazanmalıdır. Böyle bir anlayışla yetişen öğrencilerin düşüncelerini analiz edebilen ve harmanlayabilen, anladıklarını aktarabilen yazılı ve sözlü olarak paylaşabilen ve günlük yaşamla uyum sağlanacaktır. Ayrıca öğrenciler bilgi toplumunda teknolojiiden yararlanarak yeni ve farklı projeler üretebilen, ekip çalışmasında uyumlu ve liderlik becerisine sahip, özgürce düşünebilen, karar alabilmede mantıklı davranan, hayal gücü gelişmiş, aktif katılımcı, üretken, bilgiyi arayan, üretken, düşünen, önyargısız ve farklı fikirlere saygılı bireyler haline geleceklerdir (Balay, 2004).

Bilgi toplamındaki öğrenciler aynı zamanda çok boyutlu düşünebilen, bir sorunu çözümlerken başka alandaki mevcut bilgileri harmanlayıp kullanabilme ve yorumlayabilme becerisini kazanmalıdır (Enis, 1997). Bunun yanı sıra farklı düşüncelere sahip olup bunları eleştirel bakabilen, tartışmaları analiz edebilen, sorular sorup cevaplar

vereabilen, sorgulayıcı, tahminleri değerlendireabilen ve iletişimi kuvvetli, mukayese edebilme yeteneğine sahip, farklı bakış açıları geliştirip objektif yorumlayan bireylerdir (Genç ve Eryaman, 2006).

Dięer yandan bilgi toplumunda ğrenci, sınırlı ve dar dūřünen bireyler olmaktan çıkıp, sahip olduğu bilgilerden yeni bilgilere ulaşabilen, mevcut bilgilerin ötesine çıkmayı hedefleyen, yeni bilgileri keşfedebilen “entelektüel ğrenci” modeline dnūřmelidir. nemli özelliklerinden bir diğeri de olaylar hakkında derinlemesine dūřünen, olayları sorgulayan, çevresindeki olaylara karşı duyarsız kalmayan, boř vaktini kaliteli değerlendireabilen, farklı uğraşlarda bulunup, üretebilen üretken bireyler olmalıdır. Gelecekte bilgi toplumunu oluşturacak bireylerin beyin gücünü, zekâsını ve aklını geliştirip etkin kullanabilmeleri için eğitim-öğretim hayatında düzenli ve bilinçli çalışma gerekmektedir. Günümüz dūnyasında hızlı iletişim ve bilgi zenginliğiyle küçülmekte olup, bař döndürücü hızına yetişebilmek, sürekli üreten ve kısa sürede tüketilen bilgiyi gerektiği gibi kullanabilmek kuşkusuz muhakeme gücü yüksek bireyler yetiştirebilmekle mümkün olacaktır. (Turgut, 2001). Bilgi toplumunda ğrenci, ufku geniş, idealist ve aktif katılımcı, aynı zamanda iyi bir dinleyici ve üreten bireylerdir (Elverdi, 2011).

2.4 Dijital ağ

"Dijital ağ" ya da "Bilgi ağı" olarak isimlendirilen 21. yüzyıl, başta teknolojik yenilikler olmak üzere, bilimsel yöntemlerinde ortaya çıkmasına olanak sağlamış ve bu imkânları insanlığın hizmetine sunmuştur. Bu yüzyıl da bilgidен ve teknolojik imkânlarından yararlanma, hayal edilemeyecek düzeyde yaşanmaktadır (Ürer, 2018).

Teknoloji ve bilimin gelişmesi her alanda değişimin ve gelişimin yaşanması neden olmuştur. Yařanan bu gelişmeler iletişimin de her alanda yaygınlaşmasına ve ihtiyaç olan bilgiye her an ulaşabilir hale gelmesine olanak sağlamıştır. Dūnya tarihinde bu kadar hızlı bilgi alışverişi yaşanmadığından içinde bulunduğumuz 21. yüzyıl yani bilgi ağı diye isimlendirilmiştir. Daha öncelерden herkes tarafından ulaşılma imkânı olmayan bilgiler, yazılı kaynaklar, bilgisayar aracılığıyla internet üzerinden dijital ortamlara aktarılmasıyla bu güne kadar var olan tüm bilgi birikimini tüm insanlığa sunulmuştur (Kozikoęlu ve Altunova, 2018).

21. yüzyılla ortaya çıkan teknolojik gelişmeler aynı zamanda bireylerin alışık olduğu öğrenme ortamlarının dışında farklı öğrenme ortamlarının oluşmasına neden olmuştur. Mevcut kuramsal düşünme ortamları koşullara göre uyarlanmaya çalışılmış, fakat öğrenme süreçlerini yorumlamada yetersiz kalmıştır. Bilimsel icatların üretime yansması, başta buhar makinalarının olmak üzere sanayide elektrik kullanımı, otomasyon sistemlerinin devreye girmesi ve yapay zekâ merkezli yeni endüstri kavramıyla birlikte 21. yüzyıl yeterlilikleri hayatımıza girmiştir. Bu kavramlarla birlikte toplumsal yaşantımızda da değişikliklere ve yeni gelişmelere kapı açmıştır. Geleceğin dünyasında insanların etkin olabilmesi için teknolojiyi kullanmaları değil, aynı zamanda onu üreten ve kontrolünü elinde tutan ve yaşamın her alanında aktif kullanabilen bireylerin yetiştirilmesi zorunluluğu ortaya çıkmıştır ve de en önemlisi bu konunun uzun uzadıya incelenmesine ortam hazırlamıştır (Aydeniz, 2017).

21. yüzyıl da bireylerin bu hızlı gelişim ve değişime uyum sağlamaları ve artan talepler doğrultusunda iş hayatında yerine getirmeleri gereken, 20. yüzyılda ki kesin bilgiyi bilen diplomalı kişilerden farklı olarak, çeşitli becerilerle donatılmış olmaları gerekmektedir. 21. yüzyıl iş dünyasında yalnızca işini yapan değil, bunlara ilave olarak üretken, problem çözebilen, yaratıcı, kendini yönetebilen, sorumluluk sahibi sosyal becerilere sahip aynı zamanda iletişimi güçlü bireyler aranmaktadır. Bunların yanı sıra teknolojiyi kullanabilen yeniliklere ve yeni fikirler açık uyum içinde çalışabilen bireyler bu yüzyılda başarılı olabileceklerdir (Eryılmaz ve Uluyol 2015).

21. yüzyıldaki siyasi, ekonomik, toplumsal ve teknolojik gelişmeler ile ilgili bireylere ihtiyaç duyulduğu ve beklentilerin farklılaştığı görülmektedir. Bu değişimler her alanı etkilemekte ve bireylere bu değişimlerin kazandırılması için mevcut bilgi ve yeterliliklerinde bazı değişimlerin yapılması zorunluluğu ortaya çıkmaktadır. Harari (2018), bu yüzyılda bireylere salt bilginin verilmesi yerine onu kullanabilme, anlamlandırabilme ve önemli-önemsizi ayırt edebilme aynı zamanda bu bilgileri yaşamla ilişkilendirebilmenin öneminden bahsetmektedir. Bunun yanında öğrenilen bilgilerin çalışma safhası mantığının da değişeceğini belirtmiş ve bu bağlamda bireylerin dünyayı yorumlama, yeni fikirler ortaya koyma, iletişim teknolojisini kullanma, farklı kültürlerle yaşayabilme ve farkındalık oluşturmaları gerekliliğini vurgulamıştır (akt. Cansoy, 2018).

2.4.1 21. Yüzyıl ve Yeterlilikleri

Alan yazındaki tüm bu gelişmeler incelendiğinde bireylerin birçok alanda daha nitelikli ve kaliteli bir eğitim sahip olabilmesi için dönemin gerektirdiği bilim ışığında, teknolojiyle donatılmış, bilgi birikimine sahip bireyler yetişmesini sağlayabilmek için, 21. yüzyıl yeterliliklerine sahip çocukların yetiştirilebilmesi için eğitimin içine zorunlu dahil edildiğini görüyoruz. Bilgi toplumu olabilme yolunda çocuklara verilen ezber bilgilerin yerine araştıran, soran, edindiği bilginin doğruluğunu sorgulayan ve teknoloji kullanarak fikirler üreten çağa ayak uyduracak bireylerin yetiştirilmesi için gayret edildiğini ve bunun için çalışmalar yapıldığını görüyoruz (Atakişi, 2019).

21. yüzyıl yeterliliklerinin önemi bu çağda fark edilmiş ve ilk kez hayatımıza giren beceriler değildir. Antik çağlarda başlayan ve günümüzde 21. yüzyıl becerileri diye dile getirilen bu yeterlilikler, her dönemde önemli görülmüştür. Saçmalioğlu, (2019), milattan önceki yıllarda da Aristoteles, Platon ve Sokrates'in yazılarında bu anlayışın görüldüğünü, Platon ve Sokrates eleştirel düşünme ve iletişim becerileri savunucuları olurken, iş birlikçi ve ortak çalışmanın önemini Aristotle'nin ortaya çıkardığını belirtmiştir. Tarih boyunca önemini yitirmeyen bu beceriler, günümüz çağına ayak uydurabilmesi için de zorunlu hale geldikleri çok açık bir şekilde görülmektedir (Saçmalioğlu, 2019).

Araştırmamızın başında 21. yüzyıl yeterliliklerinin kurum ve kuruluşlar tarafından ortaya koyduğu çerçevelerden ve yeterliliklerden ayrıntılı olarak bahsetmiştik. 21. yüzyıl yeterlilikleri araştırmacılar tarafından farklı tanımlamalar ve sınıflandırmalar yapılsa da temelde bu beceriler, bireylerin bu çağda hayatın tüm alanlarında başarılı olabilmek için başta eğitimciler olmak üzere iş dünyası ve devletler tarafından üst düzey bilgi ve yeterlikleri olarak belirtilmektedir (Öğretir Özçelik ve Eke, 2018). Literatür incelendiğinde 21. yüzyıl yeterlilikleri ile ilgili incelemelerde bulunduğumuzda; bazı becerilerin mevcut alanına özgü olduğu; eleştirel düşünme, problem çözme, bilgi ve teknoloji okuryazarlığı, iletişim, girişimcilik, iş birlikçi öğrenme ve üst biliş becerileri en fazla vurgulanan beceriler arasında yer aldığını söyleyebiliriz (Bircan, 2019).

Tez araştırmasında uygulanan ölçeğe kaynak olan Fadel ve diğerleri (2015), ortaya koyduğu 21. yüzyıl yeterliliklerinin kazanılması bilgi, beceri, karakter ve meta-öğrenme olmak üzere dört temel boyutunu ve bu becerilere ait alt boyutlarını ele alacağız. Öğretim programlarında bu saydığımız dört temel boyutun iç içe geçtiği ve

birbirleriyle bağlantılı olarak ele alınmasını vurgulamıştır. Derslerde eğitimcilerin öğretmeye çalıştığı bilginin yanı sıra öğrencilerine, beceriler kazanmalarını sağlanmasını; bu becerilerin kazanımının yanı sıra karakterlerinin de daha iyi olması için çalışılması ve en üst seviyede öğrenme gerçekleştirilerek, öğrenme farkındalıklarının ileri seviyelere taşınması gerekliliğini vurgulamıştır (Yılmaz ve diğerleri, 2016). Bizde bu çalışmamızda Yılmaz ve Alkış (2019) tarafından geliştirilmiş 21. yüzyıl yeterlilikleri ölçeğini kullanarak öğrencilerin 21. yüzyıl yeterliliklerini inceleyeceğiz.

Alan yazında, 21. yüzyıl yeterliliklerinin boyutları genel olarak sınıflandırılmış ve bu sınıflandırma Şekil 1’de gösterilmiştir.

21. YÜZYIL EĞİTİMİNİN BOYUTLARI			
BİLGİ	BECERİ	KARAKTER	META-ÖĞRENME (Üst Öğrenme)
• Girişimcilik • Kişisel Finans • Sosyal Sistem • Teknoloji ve Mühendislik • Biyoenerji • Medya • Sağlık	• İletişim • Eleştirel Düşünme • Yaratıcılık • İşbirlikçi Öğrenme	• Liderlik • Ahlak Kuralları • Merak • Farkındalık	• Düşünce Yapısı • Üst Biliş

Şekil 1- 21. yüzyıl yeterlilikleri boyutları (Fadel ve diğerleri, 2015) akt. Yılmaz ve Alkış (2019)

2.4.1.1 Bilgi

21. yüzyılda bilgi önceki dönemlere göre çok önemli hale gelmiştir (Kalaycı, 2008). Öyle ki bu çağ bilgi çağı olarak isimlendirilmiştir. 21. yüzyılda bilginin ne olduğunu bilen değil, mevcut bilgiyi kullanan insan etkin olup ön plana çıkmıştır. Bireyin kendini ortaya koyabilmesi ve farklılığını öne çıkarabilmesi bu açıdan önemlidir (Tutkun, 2010).

Bilgi, araştırmacılar tarafından çevremizde olup biten herhangi bir şeyi anlamamızda ve bizi çevreleyen faktörlerin algılanması diye nitelendirmektedir. Öğrenme, düşünme, problem çözme, karar verme, iletişim, zihinsel durum gibi çeşitli kavramlarla bir arada kullanılan bu ifadenin tek bir anlam ya da tanımı yapılması oldukça güçtür. Bazı araştırmacılar bilgiyi özelliklerine göre, bazıları yararlı olup

olmamasına, bazıları gerçekliklerine, bazıları da bir obje ya da form olarak tanımlamaktadırlar (Uçak, 2010).

Bilgi, Tekeli (2002) göre ise, bilme eylemi gerçekleştirilebilmek amacıyla kullanılan bir araçtır. İnsanlar bilgiyi yaşayarak elde ederler ve bu nedenle “Bilgi: Çok Yüzlü Bir Kavram” olarak ifade edilmiştir. Bilgi, toplumsal olarak ortaya çıkar ve yayılır. Bu nedenle bilginin öznesi toplumdur, birey değil. Bilgi toplumsal sınıflara göre değişebilirliği söz konusudur buda aynı konunun herkes tarafından farklı yorumlanacağı anlamına gelmektedir. Aynı doğrultudan hareketle, doğru bilginin olduğu iddiası tartışmasız ve nesnel kabul edilirligi söz konusu değildir. Zihinsel bir sürecin ürünü olduğu, insandan bağımsız düşünölemeyeceğı, bakılan yere göre farklılıklar gösterebileceğı unutulmamalıdır. Ayrıca “knowledge” ve “information” anlamındaki bilginin birbirinden ayrı olarak kullanılması ve açıklanması mümkün görölmemektedir (Uçak, 2010).

Bilgi, insanların ihtiyaçlarıyla doğrudan ilgilidir. Hatta insanoğlunun hayatta öğrendiğı tüm şeylerin hepsine bilgi denilebilmektedir. Öyle ki bilgi kavramı bilim tüm bilim dallarını kapsamaktadır (Tokcan, 2015).

Bilgi, gelişen iletişim teknolojileri ve bilişim sayesinde daha fazla artmakta ve bilgiye erişimde bir o kadar kolaylaşmaktadır. Yeni toplumun bilgi odaklı yapısı, hızlı erişim ve değişim gösteren teknolojilerle tüm alanlarda kaynak ve temel güç kabul edilmiştir. Bu da hayatımızın ister istemez olmazsa olmazı olmasına sebebiyet vermiştir. İnsanoğlunun var oluş sürecinden bu güne hep bilgi üretilmiştir. Teknolojinin ve iletişim ağlarının kuvvetlenmesiyle birlikte, bilgi üretiminde bilimsel ve sistemli bir yapının ortaya çıkmasına sebep olmuştur (Çalık ve Çınar, 2009).

2.4.1.2 Beceri

Becerinin anlamı bilgiyi uygulayabilme, mevcut problemleri çözöp tanımlanan görevleri yerine getirebilme yeteneğidir. Bilişsel beceriler (sezgisel, yaratı düşünme ve mantıksal düşünme); uygulama becerisi (araç gereç kullanımı, materyal kullanımı ve el becerisi) olarak da tanımlanmaktadır. Beceri kavramı “yetkinlik” olarak da ifade edilmekte olup, araştırmacılar bilgiyi kişiye özel sosyal beceriler ile kişisel gelişimde kullanma yeteneğı olarak da tanımlanmaktadır (Güneş, 2012).

Beceri kavramı mevcut bilgileri kullanarak karşılaşılan sorunları çözümleyebilme ve gerekli yükümlülüklerinin yerine getirebilme kabiliyeti olarak tanımlanmaktadır. Becerinin var olabilmesi için; bilmek daha sonra söz konusu işi yerine getirebilmek için eyleme geçmektir. Yani ilk olarak bilgi sahibi olmak, sonra planlamak zihinsel ya da fiziksel olarak harekete geçilmesi ve görevin ya da işin yerine getirilebilmesiyle deneyim kazanılmasıdır (Duymuş, 2019).

Eskiden ustalık gerektiren ve gözle görünen davranışlar beceri olarak anlaşılır, öğrencilerin fiziksel becerileri ve davranışlarını geliştirilmeye çalışılırdı. Günümüzde ise beceri kavramı daha çok duygusal, sosyal ve zihinsel becerilerin gelişimine odaklanılmıştır. Beceri bir davranış değil, uyarıcıya verilen bir tepkidir. Kişinin çabaları ve uygulamalara dayalı olarak geliştirilebilir. Eğitim yoluyla kolayca aktarılamaz fakat öğrenenin yapmak istediği işe ulaşması için ihtiyaç duyulan güce ulaşmasını, elde etmesini sağlayabilir. Bunun içinde bireyin bir işi yaparken gerekli olan duygusal, zihinsel ve sosyal kaynakları harekete geçirmeyi bilmelidir (Güneş, 2012). Bireyi mükemmelliğe ve yeterliliğe götürmede becerinin rolünün büyüklüğünden ve öneminden bahsedilmiştir (Güçlü, 1996).

2.4.1.3 Karakter

Karakter kelimesi, dürüst olma, güvenilir ve çalışkan olma gibi değerleri kapsayan belirgin davranışları ifade etmektedir. Daha çok karakter kelimesi ahlak psikolojisinde kullanılmaktadır. Bireylerin doğru düşünmesi, doğru olanı yapıp hissetmeyi benimseyip kabullenmesi olarak ifade edilmiştir (Yüksel, 2012). Türk dil kurumuna göre karakter ayırt edici belirleyici nitelik ve bireyi başkalarından ayırt eden davranış biçimlerini ortaya çıkaran belirleyici ana özellik olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2019).

Karakter, toplumun bireylerin uymasını isteyip beklediği davranış biçimleridir. Karakter kim olduğumuz ve en önemlisi kime dönüştüğümüzdür, yani iyi birine ya da kötü birine. Şöyle ki karakter eylemlerimize yön veren ve mevcut kişisel değerlerimizin bütününe oluşturur fakat ölçülebilen ve değiştirilebilen özellikte değildir (Sılay, 2010).

Kişinin diğer insanların iyiliği için daha iyisini yapma gayretini, ahlaki düşüncesini, sorumluluk sahibi ve dürüst olma gibi davranışlarını farklı koşullardaki yaklaşımlarını sağlayan hem duygusal hem kişisel özellikleri ve toplumsal bağlılığı

kapsar. İyi karakter yaşantısında dikkatli düşünerek, hüküm verme ve uygulamada en doğruyu seçebilme yeteneğidir (Acat ve Aslan 2011).

Karakter insanın ruhunda yer etmiş hem duygusal, hem zihinsel hem de bedensel faaliyetler sonucunda ortaya konulan davranışlara, halkın verdiği değer diye de tanımlanmaktadır. Bu da karakterin başta aile, sonra eğitim öğretim hayatında etkin olan okul ve çevresinin bireyin karakter gelişimi ve biçimlenmesinde çocukluktan itibaren büyük etken aktif rol olduklarını söyleyebiliriz. Ayrıca karakter insan ruhuna yerleşmiş erdemlerin dışı yansıyan davranış biçimleri olarak da ifade edilmektedir (Akçin, 2016).

2.4.1.4 Meta-öğrenme

Meta-öğrenme kavramı “öğrenmeyi öğrenme” olarak ifade edilmekte olup, öğrenebilecek yeni beceriler veya farklı ortamlarda çok çabuk adapte edilebilecek yeni modeller düşünebilmeyi amaçlamaktadır. Süreçte bireylerin zihninde etkin öğrenme, var olan bilgiyi sorgulama ve sonuç olarak en uygun hale getirme modeli olarak tanımlanmaktadır. Bu sayede birey yeni görevleri en hızlı ve etkili bir şekilde tamamlayabilir (Meta-Learning: Learning to Learn Fast, 2020).

Temel manada “düşünmenin de üzerinde düşünme” ve “bilis üzerine bilis” olarak ifade edilmiş olup, bireyi hedeflerine ulaştıran öğrenme ve düşünme sürecinde var olan bilgisıyla birlikte izlediği yol olarak tanımlanmıştır (Sarıkaya, 2017). Literatürde üst bilis “kendi düşüncesini düşünmek” ya da “bilisler hakkında bilis” olarak özetlenmiş olup kişinin kendi kendine öğrenme yollarının bilinciyle haberdar olması, bilinçli davranarak kendini düzenleyip kontrol etmesi, değerlendirmesi ve planlaması gibi anlamlar içermektedir (Ertural, 2019).

Meta-öğrenme bireylerin kendi bilincini geliştirebilen ve bu bilginin kullanımında etkili olabilme sürecidir. Meta-öğrenme kavramı bireylerin nasıl öğrenip düşündüğü ya da öğrenme ile ilgili bilgisini kapsamaktadır. Şöyle ki meta öğrenme sürecinde genellikle kendi kendini motive edebilen, kendi öğrenme sürecinde eksikliklerini tamamlayıp geliştirebilen ve çalışma kapasitesini kendi öğrenme gereksinimine göre yeniden düzenleyebilen süreç olarak tanımlanabilir. Winters, (2011) göre, üst düzey değerlendirmeyi amaçlayan ve onun için zihinsel bir teknik olan Meta öğrenme, aynı zamanda bilgiyi nasıl anladığımıza ilişkin düşüncemizdir (Winters, 2011).

Dünyada 2000’li yılların sonlarına doğru, bizde ise başlarında tartışılmaya başlanmış bu kavram bilim adamlarınca farklı farklı kelimeler ve kavramlarla kullanılmıştır. Biliş, biliş ötesi, üst biliş, yürütücü biliş bunlardan bazılarıdır. Üst biliş, bireylerin düşüncelerindeki olayların farkındalığını, işlevlerini amaçlı biçimde yönlendirebilmesini kapsayan bir sistem olarak tanımlanmıştır. Son yıllarda eğitimde merkeze bireyi koyan bir yaklaşım kabul görmüş olup öğrenme eyleminde öğrenenlerin zihinsel süreçleri önemli hale gelmeye başlamıştır. Bireyin bilgi edinme biçimi, psikolojik algıları, üst biliş düşünme, öğrenme stratejisinin öğrenmeye etkisi gibi öğrenmenin özelliğini sorgulamaya yönelik pek çok yeni araştırmalar yapılmaktadır. Bireylerdeki mevcut bilgilerin anlamı sorgulanmaya başlanmış ve edindiğimiz bilgilere yönelik sorgulayıcı eleştirel bir tutumla, süreci yönetip yeni kararlar alıp süreci bilimsel bir çalışma gibi yönetmeleri gerekliliği üzerinde durulmuştur. Yeni eğitim anlayışında öğrenci öğrenme sürecinde merkezdedir. Öğrenme sürecindeki sorumluluk bilinci bireyin üst biliş becerilerine sahip olduğunun belirtisi olarak ifade edilmiştir. Başarıya ulaşabilmek için bireylerin küçüklüğünden başlayıp kendi öğrenme yöntemlerinin farkında olarak kendi öğrenmelerini yöneltmeli ve stratejiler geliştirmesi gerekliliği belirtilmiştir. Çakıroğlu (2007), bu süreçte bireyler aktif rol almalı, kişisel düşünme becerilerinin ilerleyip gelişmesini sağlamalı, bu süreçte kontrolü elinde tutup hem kendini hem olayları sorgulayan, planlayan ve sonucu değerlendirebilen bireyler yetiştirilmesine olanak sağlayan yapının zorunluluğundan bahsetmiştir. Ayrıca üst biliş becerilerinin önemi alışagelmış çözümlerin dışında çözümlerin ortaya çıkmasına katkı sağlayacağı ön görülmektedir. Yapılan araştırmalarda bu doğrultuda sonuç vermiş Azak (2015), araştırmasında üst biliş sayesinde bireylerin farkındalık düzeylerinin arttıran bir süreç olduğunu ifade etmiştir. Bu da öğrenme süreçlerinde üst biliş becerilerinin ne kadar önemli olduğunu bir göstergesi olarak, bireyin öğrenmeyi kendi kendine sağladığı, kendini izlemesi, süreci planlayıp değerlendirmesi açısından büyük önem taşıdığının göstergesi olarak kabul edilebilir. Özetle bu kavram, bireylerin bildiği her şeyi değerlendirebilme süreci olarak açıklanabilir (Tomruk, 2019).

Bu beceriye sahip bireyler öğrenme sürecinde yapması gerekenlerin farkında olan, etkili öğrenme yöntemini bilen, başarılı olabileceği yaklaşımları planlayan, stratejiler geliştirip hedefleri için kullanabilen, süreç içinde kendini izleyebilen ve bilginin ortaya çıkarmada hangi durumların etkili olduğunu bilebilen davranışları sergiler. Bu bireyler güçlü yönlerini bilerek amacı doğrultusunda hareket eder (Gedikli, 2018).

2.4.1.5 Yeterlilik

Yeterlilik kavramı Bandura (1994) göre, bireylerin elde etmek istediği sonuçlar doğrultunda performansı doğrultunda kendini planlayan ve bu planlama sonucunda sonuca başarılı bir şekilde ulaşacağına dair inancıdır. Cantekin (2009) göre ise, bir işin başarıyla tamamlanabilmesi için bilgi, beceri, tutum ve davranışların bütünüdür (akt. Baloğlu, 2020).

1540 yıllarında ilk kez kullanılan yeterlilik kavramı “ilerleyip gelişim göstermek, başarmak, faydalı olmak” anlamlarında kullanılmış olup “yaşamı kolaylaştırmak için uygun olma” diye tanımlanmıştır. Türk dil kurumu “bir işi yapabilme gücünü sağlayan özel bilgi, ehliyet, görevini yerine getirme gücü, kifayet” olarak tanımlamıştır. Genel anlamda deneyim, becerili olma durumu ve yeteneği kapsayan performansı ifade etmektedir (Turan, 2015).

Üniversiteler 12. yüzyıl ortaçağından günümüze kadar gelişip büyüyerek toplumlardaki önemi artarak devam eden bilim kurumudur. <https://circlelove.co/universite-tanimi-universitelerin-tarihsel-gelisimi/> Bu kurumlar eğitim öğretiminle birlikte bilimsel araştırmalar yapan ve topluma hizmet etme işlevlerini yerine getirmektedir (Erdem, 2003).

Eğitimin amacı bu günkü bilgi toplumunda verilen olduğu gibi kabullenen bireylerin eğitilmesinden ziyade bilgiyi analiz edip araştıran, yeni bilgiler işleyip ve üreten kişiler yetiştirmektir. Ezberci eğitimdeki var olan becerilerin köreltilmesi yerine, tartışan soru sorabilen, çözüm üretebilen üst düzeyde düşünme becerisine sahip bireylerin yetiştirilmesi amaçlanmaktadır (Gedikli, 2018).

2.4.2 21. Yüzyıl ve Eğitim

21. yüzyılda hızlı bir değişim yaşayan toplumlar gelişim ve dönüşüm süreciyle birlikte farklı bir yapılanmaya girmişlerdir. Bununla birlikte bilgi hızlı bir şekilde çoğalmış, var olan bilgi ise zaman aşımına uğrayıp ortadan kalmıştır. Bu karmaşık ve kestirilemez hadiselerin yaşandığı günümüz de eğitimin yeniden ele alınarak çağdaş modern bir anlayışla yeniden yapılandırılması gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır (Saygılı, 2013). Yenilikler, öğrenme ve okul ortamlarının mevcut yapısında değişimi

mecburi kılmaktadır. Bu nedenle eğitim kurumlarının yeniliğe açık, takım çalışması içinde bireylere güven veren, bilginin üretildiği, geliştirildiği, kullanıldığı ve yeni ihtiyaçların karşılandığı, tüm bireylerin için kullanıma açık, öğrencilerde yaratıcı ve özgün düşünmeye imkân sağlayan ve geliştirmeyi amaçlayan bir yapıda çok işlevli olmak zorundadır. Tüm bu aranan becerileri arttırarak kazanım sağlayacak eğitim hizmetlerinin sunulabilmesi için, bir başka gereklilikte farklı program yöntemlerinin ve düzenlemelerin uygulamaya konulabilmesidir. Bunun için eğitim ve öğretimde yöntem, yer ve zaman kısıtlamalarının olmaması gerekmektedir. Öğrenciyi bu süreçte aktif olarak problem çözebilen bireyler olarak değerlendirilir (Balay, 2004).

Eğitimin amaçlarından en önemlilerinden biri de öğrencilerin günlük yaşamlarını kolaylaştırmak ve onları bu yüzyılın iş hayatına hazırlamaktır. Çünkü bu durum yüzyılın en önemli sorunlarından olup, üzerinde ehemmiyet gösterilmesi gereken bir durumdur. Şayet eğitim hayatı öğrencilere gelecekteki ebeveyn, yönetici, girişimci, çalışan, vatandaş gibi yetişkin görevler için hazırlarsa, bu öğrenciler gelecekte karşılaştığı zorluklarla baş edebileceklerdir (Yalçın, 2018).

Günümüzde geleneksel eğitimin yetersiz kaldığı, eğitim politikalarının ve eğitim kurumlarının amaçları içinde eğitim programlarının köklü bir değişim ve dönüşümün planlamasının yapılması zorunluluğundan bahsetmiştik (Koçak, 2016). Eğitim yapısında beceri düzeyinin artması, bireylerin kendi kendini yetiştirmesi, aynı doğrultuda geliştirmesi ve yeteneklerini kullanma fikrinin ön planda olması gerekecektir. Bireyin bilgiye dayalı yaşamı öğrenme, sentez yapabilme, analitik düşünme, etkili iletişim ve sorunları çözme gibi becerilere hâkim olması beklenmektedir. Hızlı bir şekilde çoğalan bilginin karşısında, bireyin her şeyi bilmesi değil, hangi bilgiyi nasıl ve nereden ulaşabileceğini bilen, seçici olan özetle öğrenmeyi öğrenen bireylere gereksinim duyulacaktır. Tüm bunlar gelecekte toplumların ve bireylerin şekillenmesinde belirleyici unsuru bilgi olacağını ortaya koymaktadır. Balay, (2004) göre, bilgi toplumuna geçiş sürecinde eğitim modellerinin de farklılık gösterdiğidir. Bu geçişte öğretmenin yol gösterici olması, öğrenen öğrenci olabilmesi için takım çalışmasının hayata geçirebilmesi, bireysel araştırmayı ön planda tutabilen öğrenme yöntemine sahip, farklı eğitim programlarının yer aldığı, çok boyutlu ve örgütsel öğrenmenin öneminin arttığı görülmektedir (Balay, 2004).

OECD (2018) hazırladığı raporunda şimdi öğrenci olan bireylerin, bundan on yıl sonra yetişkin olacaklarını, o yıllarda birçok mesleğin kaybolacağı ve farklı meslek

gruplarının ortaya çıkacağını ifade etmektedir. Bu bakımdan öğrencilere okullarda fazlaca bilgi aktarmaktansa kaliteli öğrenme ortamlarını oluşturarak, onları yeni çıkacak mesleklere ve iş hayatında gerekli olan becerileri kazanmalarının sağlanması gerekliliğinden bahsetmiştir (Cansoy, 2018).

Bunların yanı sıra eğitimin toplumsal bir amacı daha vardır. Okul yalnız bilgi aktaran bir kurum olmaktan öte bilgiyi üreten aynı zamanda bireylere analiz edebilme, problem çözme, bilgiyi kavrama gibi pek çok becerileri kazandıran, toplumu şekillendiren ve ona yön veren bir eğitim kurumu olmak mecburiyetindedir. Öğrencilere yalnızca basmakalıp bilgileri veren anlayış değil, onları hayata hazırlayan, yaşamın gerçekleriyle yoğrulan bir anlayışla eğitilmelidir. Ayrıca ebeveynlerin de okula dâhil olduğu öğrenme ortamları sağlanmalıdır. Eğitim kurumlarının bilgi toplumunda öğrenen örgüt olmalıdır (Fındıkçı, 2004). Özetle okullar bilgi toplumunda değişim ve gelişimin bir parçası haline gelmelidir (Kültekin, 2006).

Değişim hızının 21. yüzyılda baş döndürücü hızda olduğu bir gerçektir. Eğitim sistemini 21. yüzyılda toplumsal, kültürel, ekonomik açılardan ve bireyselliğin ön planda olduğundan hareketle yeniden düzenlemesi gerekliliğini vurgulamıştık. Örneğin 20. yüzyılda var olan uygulamalar ile günün koşullarında beklenen ve talep edilen beceri, sosyal kapasite ve bilgiler çok farklılık göstermektedir. Bir önceki yüzyılda bireyin çalışkanlığı ve fiziksel gücü ön planda olup lise eğitimi almış olması yeterli iken, 21. yüzyılda bunlara ilaveten yaşam boyu öğrenme arzusu ve üst düzeyde kişisel gelişimi olması, yaratıcı ve farklı becerilere sahip bireyler olması gerekmektedir. Bunun en büyük nedeni fizik gücüyle yapılan pek çok işi, yeni teknolojiler sayesinde yapıyor olması ve insan gücüyle yapılacak işleri 21. yüzyılda gelir düzeyi düşük ülkeler tarafından yapıyor olmasıdır. Bu yüzyılda gelişmiş ülkelerde beyin gücü, fiziksel güçten daha çok desteklenmektedir. Görüldüğü üzere geleneksel ekonomi, hizmet ve bilgi ekonomisi değişime uğramıştır. Günümüz koşullarında bir işe girebilmek için ilk etapta iyi bir eğitim almış olması gerekmektedir. Özel bilgi ve istenilen becerileri de kurum tarafından düzenleyecek özel bir eğitimle, eksiklikleri tamamlamak hedeflenmektedir. 21. yüzyılda bireyin sahip olması beklenen beceriler değişime ve gelişime açık, yeniliklere ayak uydurabilen, esnek, iletişimi kuvvetli, karmaşık durumlarda çözüm üreten, karar verici, takım çalışmasına yatkın, zaman yönetimi konusunda iyi, motivasyonu yüksek, farklılıklara saygılı ve gerçekçi bireyler olmaktan geçmektedir. Kısacası bu yüzyılda

kurum ve kuruluşların aradığı çalışanların, bulunduğu iş ortamına sürekli katkı sağlamalı gerekmektedir (Özgüzel, 2018).

Ayrıca eğitimde beceri seviyesinin artması, bireyin kendini geliştirmesi, yetiştirmesi ve kişisel yeteneklerini kullanması öne çıkartılması gerekmektedir (Karbuç, 2019). Bireylerin hızla gelişmekte ve değişmekte olan topluma ayak uydurabilmesi ve yetiştirilebilmesi için, eğitimle kazandırılması hedeflenen davranışların toplumda ortaya çıkan gelişmeler ve değişmeler göz önünde bulundurularak önceden düzenlenmesi ve belirlenmesi gerekmektedir. Ancak bunlar gerçekleştirilebilirse arzu edilen hareket ve tutumlar gibi istenilmeyen davranışların kazanılması da aynı zamanda engellenebilmektedir (Kültekin, 2006).

Bu çağda öğrenciler pasif alıcı olmaktan çıkıp aktif katılımcı olmuşlardır. Bu dönüşümleri aynı zamanda öğreticilere de modern yeni roller yüklenmiştir. Teknolojinin kullanılması ve gerekli temel bilgiye hâkim olmaları gerekmektedir. Teknolojinin öğrencilere sağladığı pek çok yararları var. Elbette faydalarının yanında öğrenme sürecinde bazı risklerin olduğu gerçeğini de kabul etmemiz gerekiyor. Bunlardan bazıları gereksiz ve önemsiz bilgilerle zihnini sürekli meşgul ediliyor hale gelmesi, bilgi kirliliği risklerinden bazılarıdır. Bunun yanı sıra internet üzerinde üretilen bilgilerden sorumlu yetkili bir makamın bulunmaması, kaynak göstermeden rahatça kullanılabilir olması ve bilimsel takibinin yapılması, öğrenim ve öğretim süreçlerinin sağlıklı olarak ilerleyememesine engel olmaktadır (Güner, 2018).

ABD’de iş çevrelerinde ve eğitim camialarında büyük karşılık görmüş “21. Yüzyıl Yetkinlik Çerçevesi Raporu” okulların öğrencilere 21. yüzyılla birlikte farklılaşan iş dünyasına karşı hazırlıklı olabilmeleri için onlara yaratıcılık, eleştirel düşünme, teknoloji ve bilişim okuryazarlığı, problem çözebilme gibi yeterliliklerle hazırlanması çağrısında bulunmuştur. Ayrıca bilgiye erişim ve analizi, yorumlama ve sentezlemesi ve tüm bunları sunma becerileri de olması gerekliliğini vurgulamıştır. Bu temel becerilerin yanında girişimcilik, liderlik, iş birlikçi ve iletişimi kuvvetli bireylerin yetiştirilmesine büyük önem taşıdığını vurgulanmıştır (Aydeniz, 2017).

Ayrıca eğitimin amacı sadece öğrenciye bilgi yüklemesi ve beceri kazandırmanın olmadığı, bunlara ilaveten öz güveni yüksek, bağımsız düşünebilen ve hayal gücü yüksek bireyler yetiştirebilmenin eğitimle gerçekleştirileceği gerçeği yadsınamaz bir gerçektir (Parlar, 2012).

Unutulmamalıdır ki eğitim 21. yüzyılda dört duvarı çevrili sınıf ve okullarla sınırlı değildir. Öğrenmenin evde, sokakta, her yerde yaşamın her anında, dijital medya yoluyla çeşitli öğrenim ortamlarıyla ve tüm bireylerin hayat boyu öğrenmeyi yaşam şekline getirmesiyle gerçekleştirilebilecektir (MEB, 2019).

2.5 İlgili Araştırmalar

Gökbulut (2020) tarafından yazılan “Öğretmen Adaylarının Eğitim İnançları ile 21. Yüzyıl Becerileri Arasındaki İlişki” isimli makalesinde öğretmen adaylarının eğitim inançları ve 21. yüzyıl becerileri arasındaki ilişkinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Bu amaçla 233 öğretmen adayına “Eğitim İnançları Ölçeği” ve “Öğretmen Adaylarına Yönelik 21. Yüzyıl Becerileri Yeterlilik Algıları Ölçeği” olmak üzere iki adet ölçme aracı kullanılarak veriler toplanmıştır. Araştırmanın sonucunda öğretmen adaylarının 21. Yüzyıl becerileri ile alt faktörleri olan Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri ile Yaşam ve Kariyer Becerileri arasında pozitif yönlü yüksek düzey ilişki tespit edilirken, Öğrenme ve Yenilenme Becerileri arasında orta düzey pozitif yönlü bir ilişki belirlenmiştir. Ayrıca öğretmen adaylarının 21. Yüzyıl beceri düzeyleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farka rastlanılmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Erdoğan, Toy ve Kurt (2020) tarafından yazılan “Robotik Uygulamaların Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Bazı 21. Yüzyıl Becerileri Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi” isimli makalelerinde öğretmen adaylarının 21.yüzyıl becerileri üzerinde etkisi incelenmiştir. Çalışma Fen Bilgisi Eğitimi Ana Bilim Dalında öğrenim gören 6 öğretmen adayı ile gerçekleştirilmiştir. Öğretmen adaylarının sürecin başında, ortasında ve sonunda kullandıkları zihin haritaları, günlükler ve yarı yapılandırılmış görüşmeler araştırma verilerini oluşturmuştur. Araştırmanın sonucunda yapılan robot etkinlikleri ile problem çözme, yaratıcılık, iş birliği, iletişim gibi 21. yüzyıl becerilerinden öğrenme ve yenilik becerileri alanlarına etki ettiği sonucuna ulaşılmıştır.

Korucu ve Ünüvar (2020) tarafından yazılan “Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği Bölümünde Okuyan Öğretmen Adaylarının Aldıkları Eğitim ile Bilişim Liderliği Vasfı ve 21. Yüzyıl Becerileri Arasındaki İlişki” isimli makale çalışmasında öğretmen adaylarının aldıkları eğitim ile bilişim liderliği vasfı ve 21. yüzyıl becerileri arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 86 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Verileri elde etmek amacıyla “Bilişim Liderliği Ölçeği” ve “Çok

Boyutlu 21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmen adalarının aldıkları eğitim ile bilişim liderliği vasfı ve 21. yüzyıl becerileri arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Alkoç (2020) tarafından yazılan “Okulöncesi Öğretmen Adaylarının 21.Yüzyıl Öğrenen Becerileri ile Eleştirel Düşünme Eğilimleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” isimli yüksek lisans tez çalışmasında 442 öğretmen adayına “21. Yüzyıl Öğrenen Becerileri Ölçeği ve Eleştirel Düşünme Eğilimleri Ölçeği” uygulanmıştır. Araştırmanın sonucunda okul öncesi öğretmen adaylarının 21. yüzyıl öğrenen becerilerini kullanma durumları ve eleştirel düşünme eğilimleri arasında anlamlı düzeyde ilişki olduğu ve öğretmen adaylarının sınıf düzeyi ve öğrenim gördüğü lise türüne göre bu becerileri kullanma durumlarının ve eleştirel düşünme eğilimlerinin farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır.

Peker (2019) tarafından yazılmış olan “Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının 21.Yüzyıl Öğrenen Becerilerini Kullanım Düzeylerinin İncelenmesi” isimli yüksek lisans tez çalışmasında sosyal bilgiler öğretmen adaylarının 21. yüzyıl öğrenen becerilerini kullanım düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmiştir. Araştırma sonucunda, öğretmen adaylarının 21. yüzyıl öğrenen becerileri kullanım düzeyleri; yaş, teknolojik araçlardan en çok yararlanma alanı, mezun olduğu ortaöğretim kurumu ve bir konuyu en iyi öğrenme şekli değişkenlerine göre çeşitli alt boyutlarda istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

Çelebi ve Sevinç (2019) tarafından yazılan “Öğretmenlerin 21. Yüzyıl Becerilerine İlişkin Yeterlik Algılarının ve Bu Becerileri Kullanım Düzeylerinin Belirlenmesi” isimli makalelerinde öğretmenlerin 21. yüzyıl becerilerine ilişkin yeterlik algıları ve bu becerileri kullanım düzeyleri öğrencilerin gözünden incelenmiştir. Bu amaç doğrultusunda 130 ortaokul branş öğretmeni ve 464 öğrenciden “21. yy. Öğreten Becerileri Kullanım Ölçeği”, “21.yy Becerileri Yeterlilik Algıları Ölçeği” ve “Kişisel Bilgi Formları” veriler toplanmıştır. Araştırmanın sonucunda öğretmenlerin 21.yy becerileri kullanımlarının yüksek olduğu; cinsiyete ve öğretmenlerin branşlarına göre ise anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

İpekşen (2019) tarafından yazılmış olan “Fen Bilimleri Öğretmen Adaylarının 21.Yüzyıl Öğrenen Becerileri İle Öğrenme Biçimleri, Öğrenme Stilleri ve Çoklu Zekâ Alanları Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi” isimli yüksek lisans tezinde; fen bilgisi

öğretmen adaylarının 21. yüzyıl öğrenen becerileri ile öğrenme stilleri, öğrenme biçimleri ve çoklu zekâ alanları arasındaki ilişkilerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda 318 öğretmen adayına “21. Yüzyıl Öğrenen Becerileri Ölçeği”, “Kolb Öğrenme Stilleri Envanteri” ve “Çoklu Zekâ Envanteri” veri toplama araçları uygulanmıştır. Çalışmanın sonucunda, öğretmen adaylarının öğrenme stillerine göre 21.yüzyıl öğrenen becerileri arasında fark bulunamamışken, 21. yüzyıl öğrenen becerileri ile çoklu zekâ alanları ile pozitif yönde ve istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler olduğu ve çoklu zekâ alanlarının 21.yüzyıl öğrenen becerilerinin yordadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Çolak (2019) tarafından yazılmış olan “Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının 21.Yüzyıl Becerilerine Yönelik Algılarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi” isimli yüksek lisans tez çalışmasında, fen bilgisi öğretmen adaylarının 21.yy. becerilerine yönelik öz yeterlik algı düzeylerini ile öğretim elemanlarının 21.yy. becerilerine katkı düzeyleri öğretmen adayları görüşleri doğrultusunda değerlendirilmiştir. Araştırma Fen Bilgisi Öğretmenliği bölümünde öğrenim gören 183 öğretmen adayı ve 25 kişilik çalışma grubu ile yürütülmüştür. Veriler 21. yy. becerileri öz yeterlik algı ölçeği ve değerlendirme anketi ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanılmıştır. Araştırmanın sonucunda öğretmen adaylarının 21.yy. becerileri öz yeterlik algıları yüksek düzeyde olduğu, öğretim elemanlarının 21.yy. becerilerine katkısı ise genel olarak orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Aydın (2019) tarafından yazılmış olan “İngilizce Öğretmen Adaylarının Görüşleri Çerçevesinde Öğretmen Eğitiminde 21.Yüzyıl Becerilerinin İncelenmesi” isimli yüksek lisans tez çalışmasında, İngilizce öğretmen adaylarının 21.yüzyıl becerilerine yönelik yeterlilik algıları, 21.yüzyıl becerilerinin kazanılmasına verdikleri öneme yönelik görüşleri ve lisans eğitimleri süresince aldıkları derslerde 21.yüzyıl becerilerinin yansımalarına ilişkin görüşleri incelenmiştir. 233 öğretmen adayına üç farklı veri toplama aracının birleşiminden oluşan “İngilizce Öğretmen Adaylarına Yönelik 21.Yüzyıl Becerileri Formu” uygulanarak veriler toplanmıştır. Araştırmanın sonucunda, öğretmen adaylarının 21.yüzyıl becerilerinden “kültürlerarası beceriler”, “öğrenme ve yenilenme becerileri”, “kariyer becerileri” ve “yaşam becerileri” yeterli hissettikleri ve bu becerilere sahip olmaya önem verdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Güler (2019) tarafından yazılmış olan “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Becerileri Öz-Yeterlik Algıları” isimli Yüksek

Lisans Tez çalışmasında, öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerileri öz yeterlik algısı düzeylerini belirlemeyi amaçlamış aynı zamanda ve adayların yeterlilik düzeylerini farklı değişkenlerle incelemiştir. 141 Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümü öğrencisine “ 21. Yüzyıl Becerileri Öz yeterlik Algısı Ölçeği” uygulanmış ve araştırmanın sonucunda öğretmen adaylarının yeterlilik düzeyleri cinsiyet, sınıf, akademik not ortalaması ve mezun oldukları lise türüne göre anlamlı farklılık göstermediği, yaş ve lisansüstü eğitim yapma isteği lehine ise anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna ulaşmıştır.

Gömlüksiz, Sinan ve Doğan (2019) tarafından yazılan “Türkçe, Türk Dili ve Edebiyatı ile Çağdaş Türk Lehçeleri Öğretmen Adaylarının 21. Yüzyıl Becerileri Yeterlik Algıları” isimli makalelerinde öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerilerine ilişkin yeterlik algıları karşılaştırılmıştır. Araştırmada Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 567 öğretmen adayına “21. Yüzyıl Becerileri Yeterlilik Algıları ölçeği” uygulanmıştır. Ayrıca öğretmen adaylarının 21. yy. becerilerine ilişkin yeterlikleri cinsiyet, sınıf düzeyi ve öğrenim görülen bölüm değişkenleri açısından karşılaştırılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının 21. yy. becerileri yeterlik algı düzeylerinin; cinsiyet, sınıf düzeyi ve bölüm değişkenleri açısından anlamlı bir biçimde farklılaşmadığı fakat öğretmen adaylarının 21. yy. becerilerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Murat (2018) tarafından yazılmış olan “Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının 21.Yüzyıl Becerileri Yeterlik Algıları ile Stem’e Yönelik Tutumlarının İncelenmesi” isimli yüksek lisans tez çalışmasında; beş farklı devlet üniversitesin fen bilgisi öğretmenliği son sınıf öğrencilerinin 21. yüzyıl becerileri yeterlik algılarını belirlemek üzere “ Öğretmen Adaylarına Yönelik 21. Yüzyıl Becerileri Yeterlik Algısı Ölçeği” ve “STEM Tutum Ölçeği” uygulanmıştır. Araştırmanın sonucunda fen bilgisi öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerileri yeterlik algılarının “öğrenme ve yenilenme becerileri”, “yaşam ve kariyer becerileri” ve “bilgi, medya ve teknoloji becerileri” boyutlarına sık sık düzeyinde katıldıkları, cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir farklılığın olmadığı; STEM’e yönelik tutumlarının ise genel olarak olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Kozikoğlu ve Altunova (2018) tarafından yazılmış olan “Öğretmen Adaylarının 21. Yüzyıl Becerilerine İlişkin Öz-yeterlik Algılarının Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerini Yordama Gücü” isimli makalelerinde öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerilerine ilişkin öz-yeterlik algılarının yaşam boyu öğrenme eğilimlerini yordayıp

yordamadığını belirlemeyi amaçlamışlardır. Eğitim Fakültesi’nde öğrenim gören 400 öğretmen adayına “Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği” ile “Öğretmen Adaylarına Yönelik 21. Yüzyıl Becerileri Yeterlilik Algıları Ölçeği” kullanılarak veriler toplanmıştır. Araştırma sonucunda, öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin çok yüksek, 21. yüzyıl becerilerine ilişkin öz-yeterlilik algılarının ise yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, araştırmalarında öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerilerine ilişkin öz-yeterlilik algıları ile yaşam boyu öğrenme eğilimleri arasında pozitif yönde ve anlamlı bir ilişkinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Gürültü, Aslan ve Alcı (2018) tarafından yazılmış olan “İlköğretim Öğretmenlerinin Yeterliliklerinin 21. Yüzyıl Becerileri Işığında İncelenmesi” isimli makalelerinde Türkiye’nin farklı illerinde ve farklı branşlarda görev yapan ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl becerileri kullanım yeterliliklerini tespit etmek amacıyla 506 ortaöğretim öğretmene “21. yüzyıl Öğreten Becerileri Kullanım Ölçeği” uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, ortaöğretimde görev yapan öğretmenlerin 21. yüzyıl öğrenen becerilerinin yüksek seviyede olduğunu düşündüğü, cinsiyet açısından bakıldığında herhangi bir farklılığın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Dağhan, Nuhoglu Kibar, Menzi Çetin, Telli ve Akkoyunlu (2017) tarafından yazılmış olan “Bilişim Teknolojileri Öğretmen Adaylarının Bakış Açısından 21. Yüzyıl Öğrenen ve Öğretmen Özellikleri” isimli makalelerinde, öğretmen adaylarının 21. yüzyıl öğrenenlerinin ve öğretmenlerinin özelliklerini belirlemek amacıyla, 63 öğretmen adayının öğretmenlik uygulaması dersi kapsamında “21. yüzyıl öğrencisinin ve öğretmenin özellikleri” başlığı altında yazdıkları yazıları doküman analizi ile çözümlemişlerdir. Araştırmanın sonucunda öğretmen adaylarının 21. yüzyıl öğrenen ve öğretmen özellikleri olarak ifade ettikleri niteliklere ilişkin öğrenen özellikleri kapsamında sekiz adet tema etrafında 57 farklı koda, öğretmen özellikleri bağlamında ise yedi adet tema etrafında 38 farklı koda ulaşılmışlardır. Ulaşılan sonuca göre 21. yüzyıl öğrenen özellikleri; bilgi okuryazarlığı, bilişsel beceriler, sosyal özellikler, kişisel özellikler, dijital vatandaş olma, ahlaki özellikler, öğrenme tercihi ve medya okuryazarı olma; öğretmen özellikleri ise öğretim yaklaşımı, öğretim tasarımı, bilgi ve iletişim teknolojileri okuryazarlığı, bilgi okuryazarlığı ile kişisel, mesleki ve sosyal özellikler başlığı altında toplanmıştır.

Ekici, Abide, Canpolat ve Öztürk (2017) tarafından yazılmış olan, “21.Yüzyıl Becerilerine Ait Veri Kaynaklarının Analizi” isimli makalelerinde, 21.yüzyıl

becerilerini ortaya koymak ve kaynaklardan yararlanılarak bu becerilerin bir listesini oluşturmayı amaçlamışlardır. Bu kapsamda; konuyla ilgili basılı ve elektronik dokümanlar, betimsel analiz yöntemiyle değerlendirilmiş ve çalışmanın sonucunda 63 farklı beceriye ulaşılmışlardır. En çok tekrar edilen problem çözme, iletişim, işbirliği, yaratıcılık/yenilikçilik ve eleştirel düşünme becerileri olduğu tespit edilmiştir.

Anagün, Atalay, Kılıç ve Yaşar (2016) tarafından yazılmış olan “Öğretmen Adaylarına Yönelik 21. Yüzyıl Becerileri Yeterlilik Algıları Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması” isimli makalelerinde öğretmen adaylarının 21. yy becerilerine yönelik algılarını ölçmeyi amaçlamışlardır. Öncelikle bu 21. Yy becerilerine yönelik bir ölçek geliştirme çalışması yapılmış, bu amaç doğrultusunda alan yazın taranması, madde havuzunun oluşturulması, taslak ölçeği uzmanlara verilmesi, ön deneme, yapı geçerliliğinin belirlenmesi dikkate alınarak taslak ölçek oluşturulmuştur. 330 öğretmen adayından elde edilen veriler sonucunda 42 maddelik taslak ölçek (Öğrenme ve Yenilenme Becerileri, Yaşam ve Kariyer Becerileri ve Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri) üç faktör altında toplanmıştır. Çalışmanın sonucunda öğretmen adaylarına yönelik olarak geliştirilen 21. Yüzyıl becerileri ölçeğinin geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılmış, ölçeğin yeterli düzeyde psikometrik özelliklere sahip olduğunu sonucuna ulaşılmıştır.

Orhan Göksün (2016) tarafından yazılmış olan “Öğretmen Adaylarının 21. yy. Öğrenen Becerileri ve 21. yy. Öğreten Becerileri Arasındaki İlişki” isimli doktora tezinde öğretmen adaylarının 21. yy. öğrenen ve öğreten becerileri kullanım düzeyleri ve her iki becerinin kullanımı cinsiyet, üniversite ve bölüm değişkenleri açısından karşılaştırılmıştır. Çalışmasını iki aşamada incelenmiş olup ilk aşamada 1.159 öğretmen adayı ve MEB de görev yapan 6 öğretmen; ikinci aşamada Türkiye genelinde 2.506 öğretmen adaylarına “21. yy. öğrenen ve öğreten becerileri kullanımı ölçeği” uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, öğretmen adayları 21. yy. öğrenen becerilerini ve dört alt boyutuna (bilişsel beceriler, otonom beceriler, iş birliği ve esneklik becerileri ve yenilikçilik becerileri) ilişkin becerileri, 21. yy. öğreten becerilerini ve beş alt boyutuna (yönetimsel beceriler, teknopedagojik beceriler, onamacı beceriler, esnek öğretme becerileri ve üretimsel beceriler) ilişkin becerileri orta düzeyin üzerinde kullandıkları tespit edilmiştir. Ayrıca öğretmen adaylarının 21. yy. öğrenen becerilerini ve 21. yy. öğreten becerilerini kullanımları üniversite, bölüm ve üniversite bölüm değişkenlerine göre anlamlı düzeyde farklılaştığı tespit edilmiştir.

Günüç, Odabaşı ve Kuzu (2013) tarafından yazılmış olan “21. Yüzyıl Öğrenci Özelliklerinin Öğretmen Adayları Tarafından Tanımlanması: Bir Twitter Uygulaması” isimli makalelerinde öğretmen adaylarının 21. yüzyıl öğrenci özelliklerini nasıl tanımlandığını belirlemek amacıyla twitter üzerinden bir uygulama düzenlenmiştir. Bu uygulamada Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitiminde öğrenim gören 39 öğretmen adaylarının görüşleri dikkate alınarak 21.yüzyıl öğrenci özellikleri; kişisel beceriler (bilişsel, içsel/öz ve sosyal), araştırma ve bilgi edinme becerileri (araştırma, öğrenme ve bilgiyi edinme), yaratıcılık, yenilik ve kariyer becerileri (kariyer ve yenilik) ve teknoloji becerileri (kullanım ve yaygınlaştırma) olarak 4 ana tema ve 10 alt tema altında tanımlanmıştır.

BÖLÜM 3

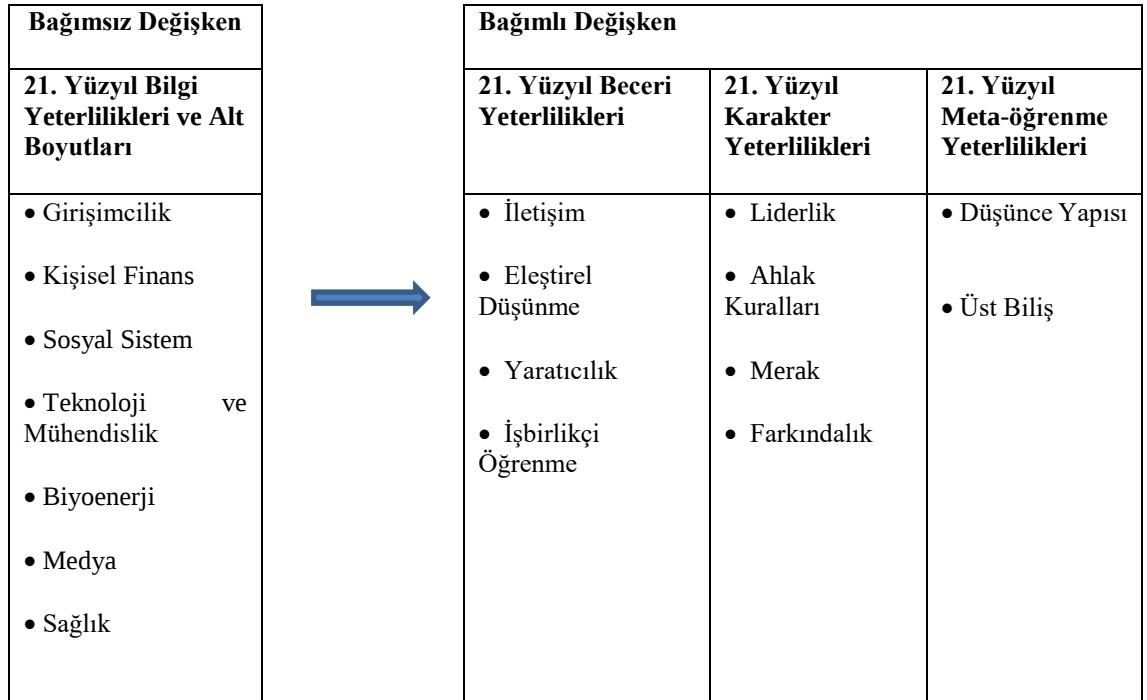
3 YÖNTEM

Çalışmanın bu bölümünde, araştırmanın modeli, evren ve örneklem, çalışmada kullanılan veri toplama araçları ve verilerin analizinde kullanılan istatistiksel yöntemler rapor edilmiştir.

3.1 Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin 21. Yüzyıl Yeterliliklerini; bazı demografik değişkenler (Cinsiyet, Yaş, Gelir Düzeyi ve Üniversite Giriş Puan Türleri) ve 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri açısından incelenmesi amacıyla nedensel ve karşılaştırma desenleri kullanılmıştır. 21. Yüzyıl Bilgi Yeterliliklerinin, 21. Yüzyıl Beceri, Karakter ve Meta-öğrenme Yeterliliklerini açıklamasını incelendiğinden araştırmanın bir bölümü nedensel modelle desenlenmiştir. Nedensel desen, çalışmada bazı değişkenlerin bir takım değişkenler arasında gerçekleşen neden-sonuç ilişkilerini betimleyen bir araştırma desendir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, Demirel, 2008)

Araştırmanın nedensel araştırma deseninde ki bağımsız değişkeni; 21. Yüzyıl bilgi yeterlilikleri; bağımlı değişken ise 21. Yüzyıl beceri, karakter ve meta-öğrenme yeterlilikleridir.

Araştırmanın bir kısmı; üniversite öğrencilerinin cinsiyet, yaş, ailenin gelir düzeyi ve üniversiteye giriş puan türleri değişkenlerine göre 21. yüzyıl bilgi, beceri, karakter ve meta-öğrenme yeterliliklerinin alt boyutları farklılaşması incelenmesi amaçlandığından karşılaştırma modeli ile desenlenmiştir. Karşılaştırma araştırmaları, iki ve ikiden fazla grupların aynı durumdan etkilenmesi veya etkilenmemesini betimlemek için kullanılır (Cohen ve Manion, 1994). Bu kapsamda araştırmanın bağımsız değişkeni, cinsiyet, yaş, ailenin gelir düzeyi ve üniversiteye giriş puan türleridir. Bağımlı değişken ise 21. yüzyıl bilgi, beceri, karakter ve meta-öğrenme yeterliliklerin alt boyutlarıdır.

Bağımsız Değişken	Bağımlı Değişken			
Öğrencilere Ait Demografik Değişkenler	21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri	21. Yüzyıl Beceri Yeterlilikleri	21. Yüzyıl Karakter Yeterlilikleri	21. Yüzyıl Meta-öğrenme Yeterlilikleri
• Cinsiyet • Yaş • Aile Gelir Düzeyi • Üniversiteye Giriş Puan Türü	• Girişimcilik • Kişisel Finans • Sosyal Sistem • Teknoloji ve Mühendislik • Biyoenerji • Medya • Sağlık	• İletişim • Eleştirel Düşünme • Yaratıcılık • İşbirlikçi Öğrenme	• Liderlik • Ahlak Kuralları • Merak • Farkındalık	• Düşünce Yapısı • Üst Biliş

3.2 Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmamızın evrenini 2018-2019 eğitim öğretim yılında İç Anadolu Bölgesinde bir ilde ki bir kamu üniversite öğrenim görmekte olan 30.000 öğrenci oluşturmaktadır.

Evrende bulunan öğrencilerin nicel temsil gücünü sağlamak amacıyla tabakalı ve rassal kümeleme örnekleme yöntemi kullanılmıştır ve kullanılan örnekleme yöntemleri ile

minimum kişi sayısı 572 olarak hesaplanmıştır. Bu sayıya aşağıda verilen örneklem hesaplama formülü ile ulaşılmıştır (Özdamar, 2003).

$$n = \frac{N \cdot \sigma^2 \cdot Z_{\alpha}^2}{(N-1) \cdot d^2}$$

N: Üniversitelerde öğrenim gören toplam öğrenci sayısı=30.000

σ : Evrenin standart sapması=8

Z_{α} : $\alpha = 0.05$, için 1.96 değeri

d: Kabul edilebilir hata düzeyi=0,5

σ : Evrenin standart sapması =7

$$N = \frac{30.000 \cdot 8^2 \cdot 1,96^2}{29.999 \cdot 0,5^2} = 502$$

Tablo 3. 1 Toplam Öğrenci Sayısı Evrendeki % Örnekleme Seçilen Öğrenci Sayılarının Değişkenlere Göre Dağılımı

YGS Puan Türü	Toplam Öğrenci Sayısı	Evrendeki %	Toplam öğrenci Sayısı Evrendeki % Örnekleme Seçilen Öğrenci Sayısı
Sayısal	10.544	% 35.2	% 40.4
Sözel	8.109	% 27.0	% 30.8
Eşit Ağırlık	10.022	% 33.4	% 20.1
Yetenek	1.325	% 4.4	% 8.2
Toplam Öğrenci Sayısı	30.000	% 100	572

Bu evrenden örneklem belirlenirken kademeli örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bunlar tabakalı ve kümeleme örnekleme yöntemidir. Tabakalı örnekleme kendi içinde uygulama yapılacak evren, homojen bir tabakalara ayrışıp, bölünür. Ayrışmış bu tabakalardan bir örnek seçilir ve daha sora seçimler birleştirilir. Sınırları belirlenmiş olan

evrende alt birim veya alt tabaka gruplarının olduğu durumlarda tabakalı örnekleme kullanılır (Kılıç, 2013). Evrende üniversite öğrencilerinin üniversiteye giriş puan türlerine göre (sayısal, sözel, eşit ağırlık ve yetenek puan türleri) tabakalarına ayrılmıştır. Daha sonra bu tabakalardaki öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümler küme olarak nitelendirilmiştir. Bu sebepten örneklemin ikinci kademesinde kümeleme örnekleme yöntemine geçilmiştir. Küme örneklemede, ilk olarak evren benzer gruplara ve çeşitli sınıflara ayrılır. Daha sonra rasgele ayrılmış kümelerden tabakalı örnekleme ya da sistematik örnekleme yöntemiyle alt kümeler seçilir ve küme örnekleme oluşturulmuş olur. Rasgele seçilmiş olan alt kümeler bütün bir örnekleme oluşturur ve oluşan bu kümelerin sayısı da örneklem hacmini belirlemiştir. Küme örnekleme genellikle örnekleme zaman ve para maliyetlerini düşük tutmak için kullanılmaktadır. Evrenin çerçevesi elamanlarının birbirine yakın kümeler oluşturduğu hallerde ve her bir küme genel olarak diğer kümelere çok benzerlerse, bu tipi örnekleme kullanılması uygun olabilir (Baltacı, 2018). Araştırmamızda üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri bölümlerin sınıflarına göre kümeler ayrılmıştır. Her kümeye iyi belirlenmiş bir "küme kodu" numarası verilmiştir. (örneğin; Beden Eğitimi ve Spor Bölümü 4, Makine Mühendisliği Bölümü 1 gibi) Bütün kod numaralarından rassal kümeleme örnekleme ile belirlenen 572 öğrenci araştırmanın örneklemini oluşturmuştur.

Tablo 3. 2 Öğrencilerin Cinsiyet, Yaş, Ailenin Gelir Düzeyi ve Üniversiteye Giriş Puan Türlerine Göre İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları

Değişkenler	Gruplar	F	%
Cinsiyet	Kadın	343	60.0
	Erkek	229	40.0
Yaş	17-19 yaş	68	11.9
	20-22 yaş	347	60.7
	23 yaş ve üstü	157	27.4
Ailenin Gelir Düzeyi	0-2.000 TL	114	20.0
	2.001-4.000 TL	246	43.0

	4.001 TL ve üstü	212	37.0
Üniversiteye Giriş Puan Türü	Sayısal Puan	231	40.4
	Sözel Puan	176	30.8
	Eşit Ağırlık Puanı	115	20.1
	Yetenek Testi Puan	50	8.7

Tablo 3-2’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan toplam 572 adayın 343’ü (% 60.0) kadın; 229’u (% 40.0) erkek öğrenci oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin yaş dağılımları, 17 - 19 yaş aralığında 68 (% 11.9) öğrenci, çoğunluğu oluşturan 20- 22 yaş aralığında 347 (% 60.7) öğrenci ve 23 yaş ve üstü yaş grubunu oluşturan 157 (% 27.4) öğrenci bulunmaktadır.

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin aile gelir düzeyleri dağılımları, 0- 2.000 TL gelir aralığında 114 (% 20.0) öğrenci, çoğunluğu oluşturan 2.001- 4.000 TL gelir aralığında 246 (% 43.0) öğrenci ve 4.001 TL ve üstü gelir aralığı grubunu oluşturan 212 (% 37.0) öğrenci olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin, üniversiteye giriş puan türlerine göre sayısal puan ile üniversiteye giriş yapan öğrenci sayısı 231 (% 40.4) öğrenci olup; sözel puan türü ile üniversiteye giriş yapan 176 (% 30.8) öğrenci, eşit ağırlık puan türü ile üniversiteye giriş yapan 115 (% 20.1) öğrenci ve en az öğrenci sayısına sahip puan türü olan yetenek testi puan türü ile üniversiteye giriş yapan 50 (% 8.7) öğrenci olduğu görülmektedir.

3.3 Veri Toplama Araçları

Araştırmada üniversite öğrencilerinin 21. yüzyıl yeterliliklerini belirlemek için “21. Yüzyıl Yeterlilikleri Ölçeği”, üniversite öğrencilerinin bazı demografik özelliklerini belirlemek için araştırmacı tarafından geliştirilen “Kişisel Bilgi Formu” ve katılımcının katılım onayı için “Bilgilendirilmiş Onay Formu” kullanılmıştır.

3.3.1 21. Yüzyıl Yeterlilikleri Ölçeği

Üniversite öğrencilerinin 21. Yüzyıl Yeterliliklerini ölçmek amacıyla Yılmaz ve Alkış (2019), tarafından geliştirilen “21. Yüzyıl Yeterlilikleri Ölçeği” kullanılmıştır. 21. Yüzyıl Yeterlilik Ölçeği; üniversite öğrencilerinin kendi algısına dayalı yeterliliklerini ölçmektedir. Bilgi, Beceri, Karakter ve Meta-öğrenme 4 alt ölçek ve her bir ölçeği alt boyutları vardır. Bilgi boyutundaki maddeler (Girişimcilik, Kişisel Finans, Sosyal Sistem, Teknoloji ve Mühendislik, Biyoenerji, Medya ve Sağlık) yedi; Beceri boyutundaki maddeler (Yaratıcılık, Eleştirel Düşünme, İletişim ve İşbirlikçi Öğrenme) dört; Karakter boyutundaki maddeler (Farkındalık, Merak, Ahlak Kuralları ve Liderlik) dört ve Meta-öğrenme alt ölçeğiyle ilgili maddeler (Üst Biliş ve Düşünce Yapısı) olmak üzere iki faktör altında toplanmıştır. Ölçek toplam 87 maddeden oluşmaktadır (Yılmaz ve Alkış 2019).

Tablo 3. 3 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Yeterliliklerinin Bilgi, Beceri, Karakter ve Meta-öğrenme Yeterliliklerinin Alt Boyutlarına İlişkin Cronbach Alfa Dağılımları

Boyut	Alt Boyut	Cronbach Alfa
Bilgi	Girişimcilik	0.829
	Kişisel Finans	0.841
	Sosyal Sistem	0.759
	Teknoloji ve Mühendislik	0.809
	Biyoenerji	0.644
	Medya	0.624
	Sağlık	0.716
Beceri	İletişim	0.833
	Eleştirel Düşünme	0.825
	Yaratıcılık	0.752
	İşbirlikçi Öğrenme	0.611

Karakter	Liderlik	0.841
	Ahlak	0.766
	Merak	0.767
	Farkındalık	0.645
Meta-öğrenme	Düşünce Yapısı	0.801
	Üst biliş	0.895

Ölçeğin güvenirliğini belirlemek için Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısına bakılmıştır. Üniversite Öğrencilerinin 21. yüzyıl yeterliliklerinin bilgi, beceri, karakter ve meta-öğrenme yeterliliklerinin alt boyutlarına ilişkin cronbach alfa dağılımları tablo 4’de verilmiştir. Elde edilen bulgulara göre ölçeğin faktörleri açısından bakıldığında 21. yüzyıl yeterlilikleri “Bilgi” alt boyutuna ilişkin güvenirlik kat sayıları 0.624 - 0.841 arasında değişmektedir. 21. yüzyıl yeterlilikleri “Beceri” alt boyutlarına ilişkin güvenirlik katsayıları 0.611- 0.833 arasında değişmektedir. 21. Yüzyıl yeterlilikleri “Karakter” alt boyutlarına ilişkin güvenirlik katsayıları 0.645 - 0.841 arasında değişmektedir. 21. yüzyıl yeterlilikleri “Meta-öğrenme” alt boyutuna alt boyutlarına ilişkin güvenirlik katsayıları 0.801 - 0.895 arasında değiştiği bulunmuştur. Bu değerler dikkate alındığında ölçeğin yüksek güvenilirlikte olduğunu söylemek mümkündür.

3.4 Verilerin Toplanması

Çalışma veri toplama aracı olan “21. Yüzyıl Yeterlilikleri Ölçeği” üniversitelerde ilgili öğretim üyeleri ile iletişime geçildikten sonra belirlenen her kümeye gidilerek anket ölçek formu öğrencilere dağıtılmıştır. Anket dağıtılırken öğrenciye gerekli açıklamalar yapılmıştır. Yaptığımız bilimsel bir çalışma için anket formunda sorulan sorulara verilecek cevaplara ihtiyaç duyulduğunu, anket formuna verilecek cevaplar bu araştırmanın bilimsellik derecesi için önemli olduğu ve verilen cevapların hiçbir kişi ya da kuruluş ile paylaşılmayacağı, kayıt altına da alınmayacağı ile ilgili öğrencilerle bilgi verilip, güven ortamı oluşturulmuştur. Cevaplamak istemeyen öğrencilere ölçek verilmeyip, ölçeği gönüllü olarak yapmak isteyen öğrencilerin ise anlamadıkları

zorlandıkları veya açıklama yapılması istedikleri yerlerde açıklamalar yapılmıştır. Öğrencilerin anketin uygulama sürecinde öğrencilerin formlarının toplanması sonrası 586 anket formundan, 14 anket formunun eksik doldurulduğu görülmüştür. 586 anket formundan geriye kalan 572 anket formu araştırmamız da değerlendirmeye alınmıştır.

3.5 Verilerin Analizi

Araştırmada toplanan veriler araştırmanın amacı kapsamında analizi yapılmadan önce normallik değerleri incelenmiştir. Araştırma veri setine ilişkin normallik değerleri Tablo 3-5 de verilmiştir.

NORMALLIK DEĞERLERİ

Tablo 3. 4 Araştırma Verilerinin Normallik Değerlerinden Çarpıklık ve Basıklık Değerlerine İncelendiğinde Veri Setinin Normal Dağılım Göstergesi

21. Yüzyıl Ölçekler Alt Boyutları	Çarpıklık	Basıklık	Ortalama	Medyan	Mod
Girişimcilik	-.323	-.145	32.67	33.00	32.00
Kişisel Finans	-.666	-.046	20.75	21.00	24.00
Sosyal Sistem	-.709	.106	12.92	13.00	15.00
Teknoloji ve Mühendislik	-.490	-.131	16.28	16.00	16.00
Biyoenerji	-.928	1.007	8.93	9.00	10.00
Medya	-.362	-.383	11.66	12.00	12.00
Sağlık	-.268	-.420	6.79	7.00	6.00
İletişim	-.635	-.036	26.05	26.00	30.00
Eleştirel Düşünme	-.646	1.480	20.74	21.00	20.00
Yaratıcılık	-.416	.630	16.62	16.00	16.00
İşbirlikçi Öğrenme	-.521	-.257	12.82	13.00	15.00

Liderlik	-.531	-.189	28.83	29.00	28.00
Ahlak	-.899	1.07	17.44	18.00	20.00
Merak	-.504	.288	20.44	20.00	20.00
Farkındalık	-.387	-.012	12.03	12.00	12.00
Düşünce Yapısı	-.538	.260	17.18	17.00	16.00
Üst Biliş	-.375	.055	49.86	50.00	48.00
Bilgi	-.475	.683	110.02	110.00	106.00
Beceri	-.394	-.041	76.41	77.00	72.00
Karakter	-.441	-.008	78.99	80.00	82.00
Meta-öğrenme	-.375	.165	67.06	67.00	64.00

Tablo-3.4’de araştırma verilerine ait normallik değerlerinden çarpıklık ve basıklık değerlerine incelendiğinde veri setinin normal dağılım gösterdiği görülmüştür. Çünkü George ve Mallery (2016), göre çarpıklık ve basıklık değerlerinin - 2 ile + 2 (bazı araştırmacılara göre - 3 ile + 3) arasında değerler alması durumunda dağılım normal dağılım olarak kabul edilebileceğini ifade etmiştir.

Veri setinin normal dağılım göstermesi sonucunda parametrik testlere dayalı bir şekilde araştırmanın amaçları kapsamında analizler yapılmıştır. Gruplar arası karşılaşmada ikili gruplarda “bağımsız t-testi” ve üç ve üstü gruplarda “Varyans Analizi (ANOVA)” kullanılmıştır. Anova testi sonucunda farklılaşma çıkan boyutlarda farklılaşmanın kaynağını tespit etmek amacıyla tukey testi kullanılmıştır.

Üniversite öğrencilerinin 21. Yüzyıl bilgi yeterliliklerinin; 21. Yüzyıl beceri, karakter, meta-öğrenme yeterliliklerinin alt boyutlarındaki değişkenliğindeki yordayıcılığın çoklu regresyon analizi ile sınanmıştır.

BÖLÜM 4

4 BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın soruları kapsamında sırasıyla bulgulara yer verilmiştir.

4.1 Cinsiyet Değişkenine Göre Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri Düzeyleri ve Elde Edilen Bulgular

Üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerine göre 21. yüzyıl yeterliliklerinin alt boyutlarının puan ortalamalarının farklılaşması bağımsız t testiyle hazırlanmıştır. İlgili sonuçlar Tablo 4.5 de verilmiştir.

Tablo 4. 5 Üniversite Öğrencilerinin Cinsiyet Değişkenlerine Göre 21. Yüzyıl Bilgi Yeterliliklerinin Alt Boyutları Puanları Arasındaki t Testi Karşılaştırmasına İlişkin Bulgular

21. Yüzyıl Bilgi Yeterliliklerinin Alt Boyutları	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	Ss	T	P
Girişimcilik	Erkek	229	33.70	4.60	-1.91	.57
	Kadın	343	32.40	3.77		
Kişisel Finans	Erkek	229	20.42	3.45	-1.97	.049
	Kadın	343	20.98	3.26		
Sosyal Sistem	Erkek	229	12.58	2.02	-3.52	.000
	Kadın	343	13.15	1.80		
Teknoloji ve Mühendislik	Erkek	229	16.79	2.76	3.70	.000
	Kadın	343	15.94	2.63		
Biyoenerji	Erkek	229	8.95	1.14	.487	.627
	Kadın	343	8.91	.99		
Medya	Erkek	229	11.50	2.41	-1.45	.147
	Kadın	343	11.78	2.06		
Sağlık	Erkek	229	6.79	2.01	.032	.975
	Kadın	343	6.78	1.91		

Tablo-5 incelendiğinde üniversite öğrencilerinin 21. yüzyıl bilgi yeterliliklerinin girişimcilik, kişisel finans, sosyal sistem ve teknoloji-mühendislik alt boyut puan ortalamalarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir düzeyde farklılaşmanın olduğu bulunmuştur ($p<.05$). Kadın öğrencilerinin 21. yüzyıl bilgi yeterliliklerinin kişisel finans ve sosyal sistem alt boyut puan ortalamaları, erkek öğrencilerinininkinden anlamlı bir düzeyde yüksek olduğu bulunmuştur ($p<.05$). Erkek öğrencilerin 21. yüzyıl bilgi yeterliliklerinin girişimcilik ve teknoloji ve mühendislik alt boyut puan ortalaması kadın öğrencilerinininkinden anlamlı bir şekilde yüksek bulunmuştur ($p<.05$). Üniversite öğrencilerinin cinsiyet değişkenlerine göre 21. yüzyıl bilgi yeterliliklerinin alt boyutları biyoenerji, medya ve sağlık alt boyut puan ortalamaları anlamlı bir şekilde farklılaşmamaktadır ($p>.05$).

4.2 Cinsiyet Değişkenine Göre Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Beceri Yeterlilikleri Düzeyleri ve Elde Edilen Bulgular

Üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerine göre 21. yüzyıl beceri yeterliliklerinin alt boyutlarının puan ortalamalarının farklılaşması bağımsız t testiyle hazırlanmıştır. İlgili sonuçlar Tablo 4.6 da verilmiştir.

Tablo 4. 6 Üniversite öğrencilerinin Cinsiyet Değişkenlerine Göre 21. Yüzyıl Beceri Yeterliliklerinin Alt Boyutları Puanları Arasındaki t Testi Karşılaştırmasına İlişkin Bulgular

21. Yüzyıl Beceri Yeterliliklerinin Alt Boyutları	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	Ss	T	P
İletişim	Erkek	229	35.34	3.45	-4.15	.000
	Kadın	343	26.52	3.15		
Eleştirel Düşünme	Erkek	229	20.64	2.77	-.773	.440
	Kadın	343	20.82	2.75		
Yaratıcılık	Erkek	229	16.88	2.31	-2.198	.028
	Kadın	343	12.33	3.72		
İşbirlikçi Öğrenme	Erkek	229	12.66	1.82	-1.89	.059
	Kadın	343	12.95	1.75		

Tablo-6 incelendiğinde üniversite öğrencilerinin 21. yüzyıl beceri yeterliliklerinin iletişim ve yaratıcılık puan ortalamaları cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı bulunmuştur. Erkek öğrencilerin 21. yüzyıl beceri yeterliliklerinin iletişim ve yaratıcılık alt boyut puan ortalaması, kadın öğrencilerininkinden anlamlı bir şekilde yüksek olduğu bulunmuştur ($p<.05$). Üniversite öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre 21. yüzyıl becerileri yeterliliklerini eleştirel düşünme ve işbirlikçi öğrenme alt puan ortalamaları anlamlı bir düzeyde farklılaşmaya rastlanmamıştır ($p>.05$).

4.3 Cinsiyet Değişkenine Göre Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Karakter Yeterlilikleri Düzeyleri ve Elde Edilen Bulgular

Üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerine göre 21. yüzyıl karakter yeterliliklerinin alt boyutlarının puan ortalamalarının farklılaşması bağımsız t testiyle hazırlanmıştır. İlgili sonuçlar Tablo 4.7 de verilmiştir.

Tablo 4. 7 Üniversite Öğrencilerinin Cinsiyet Değişkenlerine Göre 21. Yüzyıl Karakter Yeterliliklerinin Alt Boyutları Puanları Arasındaki t Testi Karşılaştırmasına İlişkin Bulgular

21. Yüzyıl Karakter Yeterliliklerinin Alt Boyutları	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	Ss	T	P
Liderlik	Erkek	229	28.91	4.62	-304	.761
	Kadın	343	28.80	4.06		
Ahlak Kuralları	Erkek	229	17.15	2.26	-2.55	.011
	Kadın	343	20.98	2.13		
Merak	Erkek	229	20.43	3.03	-.152	.879
	Kadın	343	20.47	2.80		
Farkındalık	Erkek	229	11.98	1.99	1.89	.059
	Kadın	343	12.07	1.79		

Tablo-7 incelendiğinde üniversite öğrencilerinin 21. yüzyıl karakter yeterliliklerinin ahlak kuralları ve farkındalık alt boyut puan ortalamaları cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir düzeyde farklılaşmanın olduğu bulunmuştur ($p<.05$). Kadın öğrencilerinin 21. yüzyıl karakter yeterliklerinden ahlak kuralları ve farkındalık puan

ortalamaları, erkek öğrencilerinkinden yüksek olduğu bulunmuştur ($p<.05$). Diğer alt boyutlarda cinsiyet değişkenine göre 21. yüzyıl yeterliklerinden liderlik ve merak alt boyutlarında anlamlı bir farklılaşmaya rastlanmamıştır ($p>.05$).

4.4 Cinsiyet Değişkenine Göre Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Meta-öğrenme Yeterlilikleri Düzeyleri ve Elde Edilen Bulgular

Üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerine göre 21. yüzyıl meta-öğrenme yeterliliklerinin alt boyutlarının puan ortalamalarının farklılaşması bağımsız t testiyle hazırlanmıştır. İlgili sonuçlar Tablo 4.8 de verilmiştir.

Tablo 4. 8 Üniversite öğrencilerinin Cinsiyet Değişkenlerine Göre 21. Yüzyıl Meta-öğrenme Yeterliliklerinin Alt Boyutları Puanları Arasındaki t Testi Karşılaştırmasına İlişkin Bulgular

21. Yüzyıl Meta-öğrenme Yeterlilikleri Alt Boyutları	Cinsiyet	n	$\bar{x}$	Ss	T	P
Düşünce Yapısı	Erkek	229	17.18	2.30	.023	.982
	Kadın	343	17.18	2.00		
Üst Biliş	Erkek	229	49.60	6.58	-.907	.365
	Kadın	343	50.08	5.85		

Tablo-8 incelendiğinde üniversite öğrencilerinin cinsiyet değişkenliklerine göre 21. yüzyıl meta-öğrenme yeterliklerinin düşünce yapısı ve alt biliş alt boyut puan ortalamaları anlamlı bir şekilde farklılaşmamaktadır ($p>.05$).

4.5 Yaş Değişkenine Göre Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri Düzeyleri ve Elde Edilen Bulgular

Üniversite öğrencilerinin yaş değişkenine göre 21. yüzyıl bilgi yeterliliklerinin alt boyutlarının puan ortalamalarının farklılaşması tek yönlü Anova testiyle sınanmıştır. İlgili sonuçlar Tablo 4.9 da verilmiştir.

Tablo 4. 9 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Bilgi Yeterliliklerinin Alt Boyutları Yaş Değişkenine Göre İstatistiksel Verileri

21. Yüzyıl Bilgi Yeterliliklerinin Alt Boyutları	Öğrencilerin Yaşı	N	$\bar{X}$	Ss	F	P	Gruplar Arası Fark (Tukey)
Girişimcilik	1. 17-19 yaş	68	32.11	4.33			
	2. 20-22 yaş	347	32.60	4.22	1.509	.222	-
	3. 23 yaş ve üstü	157	33.10	3.83			
Kişisel Finans	1. 17-19 yaş	68	20.41	3.36			
	2. 20-22 yaş	347	20.54	3.36	3.437	.033	2-3
	3. 23 yaş ve üstü	157	21.33	3.27			1-3
Sosyal Sistem	1. 17-19 yaş	68	12.72	2.25			
	2. 20-22 yaş	347	13.02	1.83	1.099	.334	-
	3. 23 yaş ve üstü	157	12.81	1.93			
Teknoloji ve Mühendislik	1. 17-19 yaş	68	16.11	2.79			
	2. 20-22 yaş	347	16.32	2.74	.159	.853	-
	3. 23 yaş ve üstü	157	16.28	2.63			
Biyoenerji	1. 17-19 yaş	68	9.00	1.13			
	2. 20-22 yaş	347	8.93	.98	.336	.715	-
	3. 23 yaş ve üstü	157	8.87	1.17			
Medya	1. 17-19 yaş	68	11.63	2.31			
	2. 20-22 yaş	347	11.72	2.15	.343	.709	-
	3. 23 yaş ve üstü	157	11.55	2.31			

	1. 17-19 yaş	68	6.54	1.70			
Sağlık	2. 20-22 yaş	347	6.77	2.06	.986	.374	-
	3. 23 yaş ve üstü	157	6.93	1.79			

Yapılan analizler sonucunda üniversite öğrencilerinin yaş değişkenine göre, 21. yüzyıl bilgi yeterliliklerinin girişimcilik, sosyal sistem, teknoloji ve mühendislik, biyoenerji, medya ve sağlık alt boyut puan ortalamalarında anlamlı bir farklılaşmaya rastlanmamıştır ($p>0.05$). Üniversite öğrencilerinin yaş değişkenlerine göre 21. yüzyıl bilgi yeterliliklerinin kişisel finans alt boyut puan ortalamaları anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır ($p<0.05$). Farklılaşmanın kaynağının tespitini anlamak amacıyla yapılan tukey testi sonucunda 23 ve üstü yaş aralığında olan üniversite öğrencilerinin 21. yüzyıl bilgi yeterliliklerinin, kişisel finans alt boyut puan ortalamaları diğer yaş grubundaki öğrencilerininkinden anlamlı bir şekilde yüksektir ($p<0.05$).

4.6 Yaş Değişkenine Göre Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Beceri Yeterlilikleri Düzeyleri ve Elde Edilen Bulgular

Üniversite öğrencilerinin yaş değişkenine göre 21. yüzyıl beceri yeterliliklerinin alt boyutlarının puan ortalamalarının farklılaşması tek yönlü Anova testiyle sınanmıştır. İlgili sonuçlar Tablo 4.10 da verilmiştir.

Tablo 4. 10 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Beceri Yeterliliklerinin Alt Boyutları Yaş Değişkenine Göre İstatistiksel Verileri

21. Yüzyıl Beceri Yeterliliklerinin Alt Boyutları	Öğrencilerin Yaşı	N	$\bar{X}$	Ss	F	P	Gruplar Arası Fark (Tukey)
	1. 17-19 yaş	68	25.89	3.40			
İletişim	2. 20-22 yaş	347	26.17	3.19	.642	.526	1-3
	3. 23 yaş ve üstü	157	25.83	3.56			

Eleştirel Düşünme	1. 17-19 yaş	68	20.33	2.75			
	2. 20-22 yaş	347	20.71	2.83	1.225	.294	-
	3. 23 yaş ve üstü	157	20.96	2.61			
Yaratıcılık	1. 17-19 yaş	68	16.50	2.12			
	2. 20-22 yaş	347	16.66	2.26	.176	.839	-
	3. 23 yaş ve üstü	157	16.58	2.29			
İşbirlikçi Öğrenme	1. 17-19 yaş	68	12.31	1.75			
	2. 20-22 yaş	347	12.85	1.75	3.485	.031	-
	3. 23 yaş ve üstü	157	12.99	1.85			

Tablo-10’da görüldüğü gibi üniversite öğrencilerinin 21. yüzyıl beceri yeterliliklerine eleştirel düşünme, yaratıcılık ve işbirlikçi öğrenme alt boyut puan ortalamaları yaş değişkenliğine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmamaktadır. Üniversite öğrencilerinin yaş değişkenine göre 21. yüzyıl beceri yeterlilikleri iletişim alt boyut puan ortalamaları anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır. Farklılaşmanın kaynağını test etmek için yapılan tukey testi sonucuna göre 20 yaş ve üstü öğrencilerin iletişim puan ortalaması, 17-19 yaş gurubu öğrencilerinkinden anlamlı bir şekilde yüksektir ($p<.05$).

4.7 Yaş Değişkenine Göre Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Karakter Yeterlilikleri Düzeyleri ve Elde Edilen Bulgular

Üniversite öğrencilerinin yaş değişkenine göre 21. yüzyıl karakter yeterliliklerinin alt boyutlarının puan ortalamalarının farklılaşması tek yönlü Anova testiyle sınanmıştır. İlgili sonuçlar Tablo 4.11 de verilmiştir.

Tablo 4. 11 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Karakter Yeterliliklerinin Alt Boyutları Yaş Değişkenine Göre İstatistiksel Verileri

21. Yüzyıl Karakter Yeterliliklerinin Alt Boyutları	Öğrencilerin Yaşı	N	$\bar{X}$	Ss	F	p	Gruplar Arası Fark (Tukey)
Liderlik	1. 17-19 yaş	68	28.07	4.64			
	2. 20-22 yaş	347	28.95	4.31	1.210	.299	-
	3. 23 yaş ve üstü	157	28.87	4.14			
Ahlak	1. 17-19 yaş	68	17.08	2.42			
	2. 20-22 yaş	347	17.50	2.15	1.002	.368	-
	3. 23 yaş ve üstü	157	17.46	2.18			
Merak	1. 17-19 yaş	68	20.42	2.57			
	2. 20-22 yaş	347	20.35	2.96	.499	.607	-
	3. 23 yaş ve üstü	157	20.63	2.93			
Farkındalık	1. 17-19 yaş	68	12.07	1.96			
	2. 20-22 yaş	347	12.03	1.87	.025	.975	-
	3. 23 yaş ve üstü	157	12.01	1.84			

Tablo-11'e göre üniversite öğrencilerinin 21. yüzyıl karakter yeterlilikleri liderlik, ahlak, merak ve farkındalık alt boyut ortalamaları üniversite öğrencilerinin yaş değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmamaktadır ($p>.05$).

4.8 Yaş Değişkenine Göre Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Meta-öğrenme Yeterlilikleri Düzeyleri ve Elde Edilen Bulgular

Üniversite öğrencilerinin yaş değişkenine göre 21. yüzyıl meta-öğrenme yeterliliklerinin alt boyutlarının puan ortalamalarının farklılaşması tek yönlü Anova testiyle sınanmıştır. İlgili sonuçlar Tablo 4.12 de verilmiştir.

Tablo 4. 12 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Meta-öğrenme Yeterliliklerinin Alt Boyutları Yaş Değişkenine Göre İstatistiksel Verileri

21. Yüzyıl Meta-öğrenme Yeterliliklerinin Alt Boyutları	Öğrencilerin Yaşı	N	$\bar{X}$	ss	F	p	Gruplar Arası Fark (Tukey)
Düşünce Yapısı	1. 17-19 yaş	68	16.88	2.01	.782	.458	-
	2. 20-22 yaş	347	17.22	2.10			
	3. 23 yaş ve üstü	157	17.22	2.22			
Üst Biliş	1. 17-19 yaş	68	49.41	6.17	.356	.700	-
	2. 20-22 yaş	347	49.82	6.32			
	3. 23 yaş ve üstü	157	50.16	5.90			

Tablo-12 incelendiğinde Üniversite öğrencilerinin 21. yüzyıl meta-öğrenme yeterliliklerinin düşünce yapısı ve üst biliş alt boyut puan ortalamaları öğrencilerinin yaş değişkenlerine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmamaktadır ($p>.05$).

4.9 Aile Gelir Düzeyi Değişkenine Göre Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri Düzeyleri ve Elde Edilen Bulgular

Üniversite öğrencilerinin aile gelir düzeyleri değişkenine göre 21. yüzyıl bilgi yeterliliklerinin alt boyutlarının puan ortalamalarının farklılaşması tek yönlü Anova testiyle sınanmıştır. İlgili sonuçlar Tablo 4.13 de verilmiştir.

Tablo 4. 13 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Bilgi Yeterliliklerinin Alt Boyutları Aile Gelir Düzeylerine Göre İstatistiksel Verileri

21. Yüzyıl Bilgi Yeterliliklerinin Alt Boyutları	Gelin Düzeyi	N	$\bar{X}$	Ss	F	p	Gruplar Arası Fark (Tukey)
Girişimcilik	1. 0 - 2000 TL	114	33.05	3.79			
	2. 2001- 4000 TL	246	32.25	4.06	2.166	.116	-
	3. 5001 TL ve üstü	212	32.93	4.35			
Kişisel Finans	1. 0 - 2000 TL	114	21.19	3.20			
	2. 2001- 4000 TL	246	20.75	3.33	1.456	.234	-
	3. 5001 TL ve üstü	212	20.52	3.45			
Sosyal Sistem	1. 0 - 2000 TL	114	13.00	1.83			
	2. 2001- 4000 TL	246	12.84	1.87	.525	.592	-
	3. 5001 TL ve üstü	212	13.00	1.99			
Teknoloji ve Mühendislik	1. 0 - 2000 TL	114	15.99	2.83			
	2. 2001- 4000 TL	246	16.07	2.68	3.612	.028	3 – 1
	3. 5001 TL ve üstü	212	16.67	2.65			
Biyoenerji	1. 0 - 2000 TL	114	9.02	1.05			
	2. 2001- 4000 TL	246	8.85	1.07	1.224	.295	-
	3. 5001 TL ve üstü	212	8.96	1.03			
Medya	1. 0 - 2000 TL	114	11.62	2.25			
	2. 2001- 4000 TL	246	11.68	2.03	.036	.965	-
	3. 5001 TL ve üstü	212	11.65	2.39			
Sağlık	1. 0 - 2000 TL	114	6.79	1.80			
	2. 2001- 4000 TL	246	6.70	1.98	.356	.701	-
	3. 5001 TL ve üstü	212	6.86	2.00			

Tablo-13’den anlaşılabacağı üzere üniversite öğrencilerinin gelir düzeyi değişkenine göre 21. yüzyıl bilgi yeterliklerinin girişimcilik, kişisel finans, sosyal sistem,

biyoenerji, medya ve sağlık alt boyut puan ortalamaları anlamlı bir şekilde farklılaşmazken, teknoloji ve mühendislik alt boyut puan ortalamaları anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır ($p<.05$). 21. yüzyıl bilgi yeterliliklerinin teknoloji ve mühendislik alt boyutundaki farklılaşmanın kaynağını tespit etmek amacıyla yapılan tukey testi sonucunda, 5001 TL ve üstü gelir düzeyine sahip olan öğrencilerin teknoloji ve mühendislik alt boyut puan ortalaması gelir düzeyi 0-2001 TL arasında olan öğrencilerininkinden anlamlı bir şekilde yüksek bulunmuştur ($p<.05$).

4.10 Aile Gelir Düzeyi Değişkenine Göre Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Beceri Yeterlilikleri Düzeyleri ve Elde Edilen Bulgular

Üniversite öğrencilerinin aile gelir düzeyleri değişkenine göre 21. yüzyıl beceri yeterliliklerinin alt boyutlarının puan ortalamalarının farklılaşması tek yönlü Anova testiyle sınanmıştır. İlgili sonuçlar Tablo 4.14 de verilmiştir.

Tablo 4. 14 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Beceri Yeterliliklerinin Alt Boyutları Aile Gelir Düzeylerine Göre İstatistiksel Verileri

21. Yüzyıl Beceri Yeterliliklerinin Alt Boyutları	Gelin Düzeyi	N	$\bar{X}$	Ss	F	P	Gruplar Arası Fark (Tukey)
İletişim	1. 0 - 2000 TL	114	26.29	3.27			
	2. 2001- 4000 TL	246	25.98	3.45	.372	.690	-
	3. 5001 TL ve üstü	212	25.99	3.20			
Eleştirel Düşünme	1. 0 - 2000 TL	114	20.96	2.73			
	2. 2001- 4000 TL	246	20.49	2.85	1.756	.174	-
	3. 5001 TL ve üstü	212	20.92	2.67			
Yaratıcılık	1. 0 - 2000 TL	114	16.67	2.43			
	2. 2001- 4000 TL	246	16.32	2.14	4.445	.012	
	3. 5001 TL ve üstü	212	16.94	2.24			2-3

	1. 0 - 2000 TL	114	13.00	1.70			
İşbirlikçi Öğrenme	2. 2001- 4000 TL	246	12.74	1.81	.809	446	-
	3. 5001 TL ve üstü	212	12.82	1.81			

Tablo-14'den anlaşılabacağı üzere üniversite öğrencilerinin 21. yüzyıl beceri yeterliliklerinin iletişim, eleştirel düşünme ve iş birlikçi öğrenme alt boyut puan ortalamaları öğrencilerin gelir düzeyi değişkenlerine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmazken ($p>.05$), yaratıcılık alt boyut puan ortalaması anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır. Farklılaşmanın kaynağını tespit etmek amacıyla yapılan tukey testine göre gelir düzeyleri 5001 TL ve üstü olan öğrencilerinin yaratıcılık puan ortalaması, gelir düzeyi 2001 ve 4000 TL olan öğrencilerinkinden anlamlı bir şekilde daha yüksektir ($p<.05$).

4.11 Aile Gelir Düzeyi Değişkenine Göre Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Karakter Yeterlilikleri Düzeyleri ve Elde Edilen Bulgular

Üniversite öğrencilerinin aile gelir düzeyleri değişkenine göre 21. yüzyıl karakter yeterliliklerinin alt boyutlarının puan ortalamalarının farklılaşması tek yönlü Anova testiyle sınanmıştır. İlgili sonuçlar Tablo 4.15 de verilmiştir.

Tablo 4. 15 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Karakter Yeterliliklerinin Alt Boyutları Aile Gelir Düzeylerine Göre İstatistiksel Verileri

21. Yüzyıl Karakter Yeterliliklerinin Alt Boyutları	Gelir Düzeyi	N	$\bar{X}$	ss	F	p	Gruplar Arası Fark (Tukey)
Liderlik	1. 0 - 2000 TL	114	28.97	4.16			
	2. 2001- 4000 TL	246	28.28	4.45	3.678	.026	2-3
	3. 5001 TL ve üstü	212	29.36	4.15			
Ahlak	1. 0 - 2000 TL	114	17.51	2.35			
	2. 2001- 4000 TL	246	17.44	2.09	.135	.874	-
	3. 5001 TL ve üstü	221	17.38	2.22			

	1. 0 - 2000 TL	114	20.74	2.77			
Merak	2. 2001- 4000 TL	246	20.27	3.00	.982	.375	-
	3. 5001 TL ve üstü	212	20.46	2.87			
	1. 0 - 2000 TL	114	11.99	1.88			
Farkındalık	2. 2001- 4000 TL	246	11.97	1.84	.422	.656	-
	3. 5001 TL ve üstü	212	12.13	1.92			

Tablo-15 incelendiğinde görüldüğü gibi üniversite öğrencilerinin 21. yüzyıl karakter yeterliliklerinin Ahlak, Merak ve Farkındalık alt boyut puan ortalamaları gelir düzeyi değişkenlerine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmazken, liderlik alt boyut puan ortalamaları anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır ($p<.05$). Farklılaşmanın kaynağını tespiti amacıyla yapılan tukey testi sonucunda gelir düzeyi 5001 TL ve üstü olan öğrencilerin liderlik alt boyut puan ortalamaları gelir düzeyleri 2001 ve 4000 TL arası olan öğrencilerinkinden anlamlı bir şekilde yüksektir ($p<.05$).

4.12 Aile Gelir Düzeyi Değişkenine Göre Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Meta-öğrenme Yeterlilikleri Düzeyleri ve Elde Edilen Bulgular

Üniversite öğrencilerinin aile gelir düzeyleri değişkenine göre 21. yüzyıl meta-öğrenme yeterliliklerinin alt boyutlarının puan ortalamalarının farklılaşması tek yönlü Anova testiyle sınanmıştır. İlgili sonuçlar Tablo 4.16 de verilmiştir.

Tablo 4. 16 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Meta-öğrenme Yeterliliklerinin Alt Boyutları Aile Gelir Düzeylerine Göre İstatistiksel Verileri

21. Yüzyıl Meta-öğrenme Yeterliliklerinin Alt Boyutları	Gelir Düzeyi	N	$\bar{X}$	Ss	F	P	Gruplar Arası Fark (Tukey)
	1. 0 - 2000 TL	114	17.18	2.31	.532	.588	
	2. 2001- 4000 TL	246	17.08	2.06			
Düşünce Yapısı	3. 5001 TL ve üstü	212	17.29	2.09			-

	1. 0 - 2000 TL	114	50.32	6.37	.742	.477
Üst Biliş	2. 2001- 4000 TL	246	49.50	6.07		-
	3. 5001 TL ve üstü	212	50.00	6.19		

Tablo 16’ ya göre üniversite öğrencilerinin 21. yüzyıl meta-öğrenme yeterliliklerinin düşünce yapısı ve üst biliş alt boyut puan ortalamaları; öğrencilerin gelir düzeyleri değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmamaktadır ($p>.05$).

4.13 Üniversiteye Giriş Puan Türü Değişkenine Göre Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri Düzeyleri ve Elde Edilen Bulgular

Üniversite öğrencilerinin üniversiteye giriş puan türüne değişkenine göre 21. yüzyıl bilgi yeterliliklerinin alt boyutlarının puan ortalamalarının farklılaşması tek yönlü Anova testiyle sınanmıştır. İlgili sonuçlar Tablo 4.17 de verilmiştir.

Tablo 4. 17 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Bilgi Yeterliliklerinin Alt Boyutları Üniversiteye Giriş Puan Türüne Göre İstatistiksel Verileri

21. Yüzyıl Bilgi Yeterliliklerinin Alt Boyutları	YGS Puan Türü	N	$\bar{X}$	Ss	F	P	Gruplar Arası Fark (Tukey)
Girişimcilik	1.Sayısal	231	32.65	4.22			
	2.Sözel	176	32.15	3.77			
	3.Eşit ağırlık	115	33.61	4.04	3.018	.029	1-2
	4.Yetenek	50	32.40	4.92			
Kişisel Finans	1.Sayısal	231	20.65	3.38			
	2.Sözel	176	21.11	3.23			
	3.Eşit ağırlık	115	20.75	3.26	1.772	.151	-
	4.Yetenek	50	19.89	3.82			
Sosyal Sistem	1.Sayısal	231	12.82	1.85			
	2.Sözel	176	13.06	1.87			
	3.Eşit ağırlık	115	13.08	1.96	1.415	.237	-
	4.Yetenek	50	12.55	2.17			

Teknoloji ve Mühendislik	1.Sayısal	231	16.74	2.65	6.740	.000	1-2
	2.Sözel	176	15.83	2.54			1-4
	3.Eşit ağırlık	115	16.45	2.76			3-4
	4.Yetenek	50	15.19	2.99			
Biyoenerji	1.Sayısal	231	8.96	1.02	4.588	.003	1-4
	2.Sözel	176	8.87	1.05			3-4
	3.Eşit ağırlık	115	9.12	.94			
	4.Yetenek	50	8.46	1.34			
Medya	1.Sayısal	231	11.41	2.32	6.076	.000	1-3
	2.Sözel	176	11.73	2.10			3-4
	3.Eşit ağırlık	115	12.34	2.05			
	4.Yetenek	50	11.04	2.11			
Sağlık	1.Sayısal	231	6.59	1.95	1.519	.208	-
	2.Sözel	176	6.84	2.01			
	3.Eşit ağırlık	115	6.94	1.91			
	4.Yetenek	50	7.12	1.75			

Tablo-17 incelendiğinde üniversite öğrencilerinin 21. yüzyıl bilgi yeterliliklerinin kişisel finans, sosyal sistem ve sağlık alt boyut puan ortalamaları, öğrenim gördükleri bölümlerin YGS giriş puan türleri değişkenine göre anlamlı bir farklılaşmamaktadır. Üniversite öğrencilerinin üniversiteye giriş puan türleri değişkenine göre, 21. yüzyıl bilgi yeterliklerin girişimcilik, teknoloji ve mühendislik, biyoenerji ve medya alt boyut puan ortalamalarında anlamlı bir farklılaşmaya rastlanmıştır. Farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunun tespiti amacıyla yapılan tukey testi sonucunda şu sonuçlar bulunmuştur. Üniversite öğrencilerinin bilgi yeterliliklerinin girişimcilik alt boyutunda üniversite giriş puanı eşit ağırlık olan öğrencilerinin, girişimcilik alt boyut puan ortalamaları üniversite sayısal puan olanlarından anlamlı bir şekilde yüksektir. Teknoloji ve mühendislik alt boyutunda; üniversite giriş puanı sayısal olan öğrencilerin 21. yüzyıl bilgi yeterliklerinin teknoloji alt boyut puan ortalamaları sözel ve yetenek olanından anlamlı bir şekilde yüksektir ($p<.05$). Yine giriş puanı eşit ağırlık olan öğrencilerin teknoloji ve mühendislik alt boyut puan ortalaması üniversiteye giriş puanı yetenek olan öğrencilerinden anlamlı bir şekilde yüksektir ($p<.05$).

Biyoenerji alt boyutunda üniversite giriş puanı sayısal ve eşit ağırlık olan öğrencilerin, 21. yüzyıl bilgi yeterliliklerinin biyoenerji alt boyut puan ortalaması, üniversite giriş puanı yetenek olanlarındakinden anlamlı bir şekilde yüksektir ($p<.05$).

Medya boyutunda ise üniversite öğrencilerinin üniversite giriş puanı eşit ağırlık olan öğrencilerin medya alt puan ortalaması, üniversite giriş puanı sayısal ve yetenek olanlarındakinden anlamlı bir şekilde yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p<.05$).

4.14 Üniversiteye Giriş Puan Türü Değişkenine Göre Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Beceri Yeterlilikleri Düzeyleri ve Elde Edilen Bulgular

Üniversite öğrencilerinin üniversiteye giriş puan türüne değişkenine göre 21. yüzyıl beceri yeterliliklerinin alt boyutlarının puan ortalamalarının farklılaşması tek yönlü Anova testiyle sınanmıştır. İlgili sonuçlar Tablo 4.18 de verilmiştir.

Tablo 4. 18 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Beceri Yeterliliklerinin Alt Boyutları Üniversiteye Giriş Puan Türüne Göre İstatistiksel Verileri

21. Yüzyıl Beceri Yeterliliklerinin Alt Boyutları	YGS Puan Türü	N	$\bar{X}$	Ss	F	P	Gruplar Arası Fark (Tukey)
İletişim	1.Sayısal	231	25.88	3.13	2.637	.049	3-4
	2.Sözel	176	26.15	3.12			
	3.Eşit ağırlık	115	26.59	3.46			
	4.Yetenek	50	25.06	4.28			
Eleştirel Düşünme	1.Sayısal	231	20.48	2.91	5.266	.001	1-3
	2.Sözel	176	20.61	2.60			
	3.Eşit ağırlık	115	21.63	2.46			2-3
	4.Yetenek	50	20.23	2.99			3-4
Yaratıcılık	1.Sayısal	231	16.66	2.22	.893	.444	-
	2.Sözel	176	16.46	2.28			
	3.Eşit ağırlık	115	16.85	2.20			
	4.Yetenek	50	16.36	2.37			

	1.Sayısal	231	12.75	1.83			
İşbirlikçi Öğrenme	2.Sözel	176	12.79	1.65	1.936	.123	-
	3.Eşit ağırlık	115	13.10	1.66			
	4.Yetenek	50	12.46	2.23			

Tablo-18’de anlaşılaçağı gibi üniversite öğrencilerinin üniversiteye giriş puanlarına göre 21. yüzyıl beceri yeterliliklerinin yaratıcılık ve işbirlikçi alt boyut puan ortalamalarında anlamlı bir farklılaşmaya rastlanmamıştır ($p>.05$). Üniversite öğrencilerinin Beceri yeterliliklerinden eleştirel düşünme ve iletişim alt boyut puan ortalamaları; üniversite öğrencilerinin YGS giriş puanına göre anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır ($p<.05$). Farklılaşmanın kaynağını tespit etmek amacıyla yapılan tukey testi sonucunda, üniversiteye giriş YGS puan türü eşit ağırlıklı olan öğrencilerin 21. yüzyıl beceri yeterliliklerinin iletişim alt boyut puan ortalaması, üniversiteye giriş YGS puan türü yetenek olanlarındaki anlamlı bir şekilde yüksektir ($p<.05$). Üniversite öğrencilerinin 21. yüzyıl beceri yeterliliklerini eleştirel düşünme alt boyutu incelendiğinde; üniversiteye giriş puanı YGS puan türü, eşit ağırlıklı olan öğrencilerin eleştirel düşünme puan ortalaması, üniversiteye giriş YGS puanı sayısal, sözel ve yetenek olanlarındaki anlamlı bir şekilde yüksek bulunmuştur ($p<.05$).

4.15 Üniversiteye Giriş Puan Türü Değişkenine Göre Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Karakter Yeterlilikleri Düzeyleri ve Elde Edilen Bulgular

Üniversite öğrencilerinin üniversiteye giriş puan türüne değişkenine göre 21. yüzyıl karakter yeterliliklerinin alt boyutlarının puan ortalamalarının farklılaşması tek yönlü Anova testiyle sınanmıştır. İlgili sonuçlar Tablo 4.19 da verilmiştir.

Tablo 4. 19 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Karakter Yeterliliklerinin Alt Boyutları Üniversiteye Giriş Puan Türüne Göre İstatistiksel Verileri

21. Yüzyıl Karakter Yeterlilikleri Alt Boyutları	YGS Puan türü	N	$\bar{X}$	Ss	F	P	Gruplar Arası Fark (Tukey)
Liderlik	1.Sayısal	231	28.66	4.25			
	2.Sözel	176	28.45	4.36			
	3.Eşit ağırlık	115	29.84	3.97	2.752	.042	2-3
	4.Yetenek	50	28,51	4,92			
Ahlak	1.Sayısal	231	17.34	2.23			
	2.Sözel	176	17.55	2.15			
	3.Eşit ağırlık	115	17.58	2.23	.785	.502	-
	4.Yetenek	50	17.11	2.07			
Merak	1.Sayısal	231	20.38	2.88			
	2.Sözel	176	20.36	2.99			
	3.Eşit ağırlık	115	20.91	2.62	1.612	.185	-
	4.Yetenek	50	19.88	3.35			
Farkındalık	1.Sayısal	231	12.04	1.79			
	2.Sözel	176	11.94	1.80			
	3.Eşit ağırlık	115	12.31	1.98	1.247	.292	-
	4.Yetenek	50	11.78	2.20			

Tablo-19’da görüldüğü gibi üniversite öğrencilerinin 21. yüzyıl karakter yeterliliklerinin üniversite giriş puan türüne göre farklılaşması tek yönlü anova testiyle incelenmiştir. Yapılan analizler sonucunda üniversite giriş puan türü değişkenine göre 21. yüzyıl karakter yeterliliklerinin ahlak, merak ve farkındalık alt boyut puan ortalamaları anlamlı bir şekilde farklılaşmazken ($p>.05$), liderlik alt boyut puan ortalamasında anlamlı bir şekilde farklılaşma bulunmuştur ($p<.05$). Farklılaşmanın kaynağını tespit etmek amacıyla tukey testi sonucunda üniversite giriş YGS puan türü eşit ağırlık olan

öğrencilerinin liderlik alt boyut puan ortalaması sözel olanınkinden anlamlı bir şekilde yüksektir ($p<.05$).

4.16 Üniversiteye Giriş Puan Türü Değişkenine Göre Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Meta-öğrenme Yeterlilikleri Düzeyleri ve Elde Edilen Bulgular

Üniversite öğrencilerinin üniversiteye giriş puan türüne değişkenine göre 21. yüzyıl meta-öğrenme yeterliliklerinin alt boyutlarının puan ortalamalarının farklılaşması tek yönlü Anova testiyle sınanmıştır. İlgili sonuçlar Tablo 4.20 de verilmiştir.

Tablo 4. 20 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Meta-öğrenme Yeterliliklerinin Alt Boyutları Üniversiteye Giriş Puan Türüne Göre İstatistiksel Verileri

21. Yüzyıl								Gruplar Arası Fark (Tukey)
Meta-öğrenme Yeterlilikleri	YGS Puan Türü	N	$\bar{X}$	Ss	F	p		
Alt Boyutları								
Düşünce Yapısı	1.Sayısal	231	17.06	2.11	2.806	.039		
	2.Sözel	176	17.00	2.13			1-3	
	3.Eşit ağırlık	115	17.68	1.81			2-3	
	4.Yetenek	50	17.25	2.62				
Üst Biliş	1.Sayısal	231	49.32	6.30	4.629	.003		
	2.Sözel	176	49.42	6.00			1-3	
	3.Eşit ağırlık	115	51.83	5.80			2-3	
	4.Yetenek	50	49.73	6.47				

Tablo-20 incelendiğinde, üniversite öğrencilerin 21. yüzyıl meta-öğrenme yeterliliklerinin alt boyut puan ortalamaları üniversite giriş YGS puan türü değişkenine göre farklılaşmaları tek yönlü anova testiyle sınanmış sonuçlar tablo 16 da verilmiştir. Yapılan analizler sonucunda üniversite giriş YGS puan türü eşit ağırlıklı olan öğrencilerinin meta-öğrenme yeterliliklerinin düşünce yapısı alt boyut puan ortalamaları, üniversite giriş YGS puan türü sayısal ve sözel olanlarınkinden anlamlı bir şekilde yüksek bulunmuştur ($p<.05$).

Üniversite türü giriş YGS puan türü üniversite giriş puanı eşit ağırlık olan öğrencilerin 21. yüzyıl meta-öğrenme yeterliliklerinin üst biliş alt boyut puan ortalamaları, üniversiteye giriş YGS puan türü sayısal ve sözel olanınlardan anlamlı bir şekilde yüksek bulunmuştur ($p<.05$).

4.17 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri, Beceri Yeterliliklerinin Alt Boyutu İletişim Düzeyine İlişkin Bulgular

Üniversite öğrencilerinin 21. yüzyıl bilgi yeterlilikleri beceri yeterliliklerinin alt boyutu olan iletişim düzeyi üzerindeki etkisini gösteren bulgular tablo 4.21 de verilmiştir.

Tablo 4. 21 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri Beceri Yeterliliklerinin Alt Boyutu Olan İletişim Düzeyi Üzerindeki Etkisini Gösteren İstatistiksel Bulgular

Bağımsız Değişken	R2	F	P	Boyutlar	β	T	p
21 Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri	0.32	39.779	.000	Girişimcilik	.144	3.532	.000
				Kişisel Finans	.231	6.089	.000
				Sosyal Sistem	.240	5.789	.000
				Teknoloji ve Mühendislik	.010	.250	.802
				Biyoenerji	.085	2.158	.031
				Medya	.159	4.161	.000
				Sağlık	.003	.073	.942
Bağımlı Değişken: 21. yüzyıl beceri yeterliliklerinin alt boyutu olan İletişim Alt Boyutu							

Tablo-21 incelendiğinde üniversite öğrencilerinin 21. yüzyıl beceri yeterliliklerinin iletişim alt boyutundaki değişkenliğinin % 32.7'sini, 21. yüzyıl bilgi yeterlilikleri açıklamaktadır. 21. yüzyıl bilgi yeterliliklerinin alt boyutları açısından incelendiğinde sırasıyla kişisel finans, sosyal sistem, medya, girişimcilik ve biyoenerji alt boyutları 21. yüzyıl beceri yeterliliklerinin iletişim alt boyutundaki değişkenliği yordamaktadır ($p<.05$). 21. yüzyıl bilgi yeterliliklerinin medya, sağlık, teknoloji ve

mühendislik alt boyutları 21. yüzyıl beceri yeterliliklerinin iletişim alt boyutundaki değişkenliği anlamlı bir şekilde yordamamaktadır ($p>.05$).

4.18 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri, Beceri Yeterliliklerinin Alt Boyutu Eleştirel Düşünme Düzeyine İlişkin Bulgular

Üniversite öğrencilerinin 21. yüzyıl bilgi yeterlilikleri beceri yeterliliklerinin alt boyutu olan eleştirel düşünme düzeyi üzerindeki etkisini gösteren bulgular tablo 4.22 de verilmiştir.

Tablo 4. 22 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri Beceri Yeterliliklerinin Alt Boyutu Olan Eleştirel Düşünme Düzeyi Üzerindeki Etkisini Gösteren İstatistiksel Bulgular

Bağımsız Değişken	R2	F	P	Boyutlar	β	t	p
21 Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri	0.313	37.139	.000	Girişimcilik	.275	6.703	.000
				Kişisel Finans	.187	4.903	.000
				Sosyal Sistem	.095	2.263	.024
				Teknoloji ve Mühendislik	.055	1.302	.194
				Biyoenerji	.113	2.863	.004
				Medya	.053	1.373	.170
				Sağlık	.127	3.421	.001
Bağımlı Değişken: 21. yüzyıl beceri yeterliliklerinin alt boyutu olan Eleştirel Düşünme Alt Boyutu							

Tablo-22 incelendiğinde üniversite öğrencilerinin 21. yüzyıl beceri yeterliliklerinin eleştirel alt boyutundaki değişkenliğin % 31.3'nü, 21. yüzyıl bilgi yeterlilikleri açıklamaktadır ($p<.05$). 21. yüzyıl bilgi yeterliliklerinin alt boyutlarının 21. yüzyıl beceri yeterliliklerinin eleştirel düşünme alt boyutundaki değişkeni yordayıcılığı incelendiğinde, sırasıyla girişimcilik, kişisel finans, sağlık, biyoenerji ve sosyal sistem anlamlı bir şekilde yordayıcılığa sahipken ($p<.05$), teknoloji ve mühendislik alt boyutları anlamlı bir yordayıcılığa sahip değildir ($p>.05$).

4.19 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri, Beceri Yeterliliklerinin Alt Boyutu Yaratıcılık Düzeyine İlişkin Bulgular

Üniversite öğrencilerinin 21. yüzyıl bilgi yeterlilikleri beceri yeterliliklerinin alt boyutu olan yaratıcılık düzeyi üzerindeki etkisini gösteren bulgular Tablo 4.23 de verilmiştir.

Tablo 4. 23 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri Beceri Yeterliliklerinin Alt Boyutu Olan Yaratıcılık Düzeyi Üzerindeki Etkisini Gösteren İstatistiksel Bulgular

Bağımsız Değişken	R2	F	P	Boyutlar	β	t	P
21 Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri	0.250	27.986	.000	Girişimcilik	.277	6.505	.000
				Kişisel Finans	-.008	-.203	.839
				Sosyal Sistem	.120	2.752	.006
				Teknoloji ve Mühendislik	.166	3.778	.000
				Biyoenerji	.123	3.003	.003
				Medya	-.011	-.272	.785
				Sağlık	.026	.686	.493
Bağımlı Değişken: 21. yüzyıl beceri yeterliliklerinin alt boyutu olan Yaratıcılık Alt Boyutu							

Tablo-23 incelendiğinde üniversite öğrencilerinin 21. yüzyıl beceri yeterliliklerini yaratıcılık alt boyutundaki değişkenlik % 25’ni, 21. yüzyıl bilgi yeterlilikleri açıklamaktadır. 21. yüzyıl bilgi yeterliliklerinin alt boyutları açısından incelendiğinde 21. yüzyıl beceri yeterliklerinin yaratıcılık alt boyuttaki değişkenliği sırasıyla girişimcilik, teknoloji ve mühendislik, biyoenerji ve sosyal sistem alt boyutları anlamlı bir yordayıcılığa sahipken ($p < .05$), medya, sağlık ve kişisel finans alt boyutları anlamlı bir yordayıcılığa sahip değildir ($p > .05$).

4.20 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri, Beceri Yeterliliklerinin Alt Boyutu İşbirlikçi Öğrenme Düzeyine İlişkin Bulgular

Üniversite öğrencilerinin 21. yüzyıl bilgi yeterlilikleri beceri yeterliliklerinin alt boyutu olan işbirlikçi öğrenme düzeyi üzerindeki etkisini gösteren bulgular Tablo 4.24 de verilmiştir.

Tablo 4. 24 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri Beceri Yeterliliklerinin Alt Boyutu Olan İşbirlikçi Öğrenme Düzeyi Üzerindeki Etkisini Gösteren İstatistiksel Bulgular

Bağımsız Değişken	R2	F	P	Boyutlar	β	t	p
21 Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri	0.291	34.312	.000	Girişimcilik	.104	2.540	.011
				Kişisel Finans	.172	4.475	.000
				Sosyal Sistem	.252	5.981	.000
				Teknoloji ve Mühendislik	.101	2.86	.017
				Biyoenerji	.112	2.832	.005
				Medya	.087	2.258	.024
				Sağlık	-.007	-.191	.849
Bağımlı Değişken: 21. yüzyıl beceri yeterliliklerinin alt boyutu olan İşbirlikçi Öğrenme Alt Boyutu							

Tablo-24’de görüldüğü üzere 21. yüzyıl beceri yeterliliklerinin işbirlikçi öğrenme alt boyutundaki değişkenliğin % 29.1’ni, 21. yüzyıl bilgi yeterlilikleri açıklamaktadır. 21. yüzyıl bilgi yeterliliklerinin alt boyutlarının bağımlı değişken (işbirlikçi öğrenme) üzerindeki açıklayıcılığı incelendiğinde sırasıyla 21. yüzyıl bilgi yeterliklerinin sosyal sistem, kişisel finans, biyoenerji, girişimcilik, teknoloji ve mühendislik ve medya alt boyutları anlamlı bir yordayıcılığa sahipken ($p < .05$), sağlık alt boyutu anlamlı bir yordayıcılığa sahip değildir ($p > .05$).

4.21 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri, Karakter Yeterliliklerinin Alt Boyutu Liderlik Düzeyine İlişkin Bulgular

Üniversite öğrencilerinin 21. yüzyıl bilgi yeterlilikleri karakter yeterliliklerinin alt boyutu olan liderlik düzeyi üzerindeki etkisini gösteren bulgular Tablo 4.25 da verilmiştir.

Tablo 4. 25 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri Karakter Yeterliliklerinin Alt Boyutu Olan Liderlik Düzeyi Üzerindeki Etkisini Gösteren İstatistiksel Bulgular

Bağımsız Değişken	R2	F	P	Boyutlar	β	t	p
21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri	0.310	37.074	.000	Girişimcilik	.314	7.689	.000
				Kişisel Finans	.103	2.693	.007
				Sosyal Sistem	.163	3.896	.000
				Teknoloji ve Mühendislik	.123	2.913	.004
				Biyoenerji	.034	.865	.387
				Medya	.075	1.955	.051
				Sağlık	-.001	-.015	.988
Bağımlı Değişken: 21. yüzyıl karakter yeterliliklerinin alt boyutu olan Liderlik Alt Boyutu							

Tablo-25’de görüldüğü üzere üniversite öğrencilerinin 21. yüzyıl karakter yeterliliklerinin liderlik alt boyutundaki değişkenliğin % 31’ni 21. yüzyıl bilgi yeterlilikleri açıklamaktadır. 21. yüzyıl bilgi yeterlilikleri alt boyutları açısından incelendiğinde, 21. yüzyıl karakter yeterliliklerinin liderlik alt boyutlarındaki değişkenliği, sırasıyla girişimcilik, sosyal sistem, teknoloji ve mühendislik ve kişisel finans alt boyutları anlamlı bir yordayıcılığa sahipken ($p<.05$), biyoenerji, medya ve sağlık alt boyutları anlamlı bir yordayıcılığa sahip değildir ($p>.05$).

4.22 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri, Karakter Yeterliliklerinin Alt Boyutu Ahlak Kuralları Düzeyine İlişkin Bulgular

Üniversite öğrencilerinin 21. yüzyıl bilgi yeterlilikleri karakter yeterliliklerinin alt boyutu olan ahlak kuralları düzeyi üzerindeki etkisini gösteren bulgular Tablo 4.26 da verilmiştir.

Tablo 4. 26 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri Karakter Yeterliliklerinin Alt Boyutu Olan Ahlak Kuralları Düzeyi Üzerindeki Etkisini Gösteren İstatistiksel Bulgular

Bağımsız Değişken	R2	F	P	Boyutlar	β	t	p
21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri	0.280	31.965	.000	Girişimcilik	.097	2.329	.020
				Kişisel Finans	.138	3.532	.000
				Sosyal Sistem	.361	8.496	.000
				Teknoloji ve Mühendislik	-.013	-.314	.754
				Biyoenerji	.098	2.433	.015
				Medya	.080	2.042	.042
				Sağlık	-.026	-.699	.485
Bağımlı Değişken: 21. yüzyıl karakter yeterliliklerinin alt boyutu olan Ahlak Kuralları Alt Boyutu							

Tablo-26 incelendiğinde üniversite öğrencilerinin 21. yüzyıl karakter yeterliliklerinin ahlak alt boyutundaki değişkenliğin % 28’ni 21. yüzyıl bilgi yeterlilikleri açıklamaktadır. Yapılan analizler sonucunda 21. yüzyıl karakter yeterliliklerinin ahlak alt boyutundaki değişkenliği, 21. yüzyıl bilgi yeterliliklerinin sırasıyla sosyal sistem, kişisel finans, biyoenerji, girişimcilik ve medya alt boyutları anlamlı bir yordayıcılığa sahipken ($p<.05$), teknoloji ve mühendislik ve sağlık alt boyutları anlamlı bir yordayıcılığa sahip değildir ($p>.05$).

4.23 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri, Karakter Yeterliliklerinin Alt Boyutu Merak Düzeyine İlişkin Bulgular

Üniversite öğrencilerinin 21. yüzyıl bilgi yeterlilikleri karakter yeterliliklerinin alt boyutu olan merak düzeyi üzerindeki etkisini gösteren bulgular Tablo 4.27 de verilmiştir.

Tablo 4. 27 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri karakter Yeterliliklerinin Alt Boyutu Olan Merak Düzeyi Üzerindeki Etkisini Gösteren İstatistiksel Bulgular

Bağımsız Değişken	R2	F	P	Boyutlar	β	t	p
21.Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri	0.316	37.584	.000 ^a	Girişimcilik	.194	4.728	.000
				Kişisel Finans	.006	.153	.879
				Sosyal Sistem	.160	3.801	.000
				Teknoloji ve Mühendislik	.251	5.949	.000
				Biyoenerji	.069	1.749	.081
				Medya	.073	1.895	.059
				Sağlık	.101	2.749	.006
Bağımlı Değişken: 21.yüzyıl karakter yeterliliklerinin alt boyutu olan Merak Alt Boyutu							

Tablo-27'ye göre üniversite öğrencilerinin 21. yüzyıl karakter yeterliliklerinin merak alt boyutundaki değişkenliğin % 31.6'sı, 21. yüzyıl bilgi yeterlikleri açıklamaktadır. 21. yüzyıl karakter yeterliliklerinin merak alt boyutundaki değişkenliğinde, sırasıyla 21. yüzyıl bilgi yeterliklerinin teknoloji ve mühendislik, girişimcilik, sosyal sistem ve sağlık alt boyutları anlamlı bir yordayıcılığa sahipken ($p < .05$), kişisel finans, biyoenerji ve medya alt boyutları anlamlı yordayıcılığa sahip değildir ($p > .05$).

4.24 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri, Karakter Yeterliliklerinin Alt Boyutu Farkındalık Düzeyine İlişkin Bulgular

Üniversite öğrencilerinin 21. yüzyıl bilgi yeterlilikleri karakter yeterliliklerinin alt boyutu olan farkındalık düzeyi üzerindeki etkisini gösteren bulgular Tablo 4.28 de verilmiştir.

Tablo 4. 28 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri Karakter Yeterliliklerinin Alt Boyutu Olan Farkındalık Düzeyi Üzerindeki Etkisini Gösteren İstatistiksel Bulgular

Bağımsız Değişken	R2	F	P	Boyutlar	β	t	p
21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri	0.223	24.239	.000	Girişimcilik	.215	4.978	.000
				Kişisel Finans	.116	2.858	.004
				Sosyal Sistem	.141	3.166	.002
				Teknoloji ve Mühendislik	-.001	-.032	.974
				Biyoenerji	.135	3.253	.001
				Medya	-.036	-.887	.376
				Sağlık	.174	4.465	.000
Bağımlı Değişken: 21. yüzyıl karakter yeterliliklerinin alt boyutu olan Farkındalık Alt Boyutu							

Tablo-28’de görüldüğü üzere üniversite öğrencilerinin 21. yüzyıl karakter yeterliliklerinin farkındalık alt boyutundaki değişkenliğin % 22.3’nü, 21. yüzyıl bilgi yeterlilikleri açıklamaktadır. 21. yüzyıl karakter yeterliliklerinin farkındalık alt boyutundaki değişkenliği, 21. yüzyıl bilgi alt boyutları açısından incelendiğinde 21. yüzyıl bilgi yeterlilikleri sırasıyla girişimcilik, sağlık, biyoenerji, sosyal sistem ve kişisel finans alt boyutları anlamlı bir şekilde yordarken ($p < .05$), teknoloji ve mühendislik ve medya alt boyutları anlamlı bir şekilde yordamamaktadır ($p > .05$).

4.25 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri, Meta-Öğrenme Yeterliliklerinin Alt Boyutu Düşünce Yapısı Düzeyine İlişkin Bulgular

Üniversite öğrencilerinin 21. yüzyıl bilgi yeterlilikleri meta-öğrenme yeterliliklerinin alt boyutu olan düşünce yapısı düzeyi üzerindeki etkisini gösteren bulgular Tablo 4.29 da verilmiştir.

Tablo 4. 29 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri Meta-öğrenme Yeterliliklerinin Alt Boyutu Olan Düşünce Yapısı Düzeyi Üzerindeki Etkisini Gösteren İstatistiksel Bulgular

Bağımsız Değişken	R2	F	P	Boyutlar	β	t	p
21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri	0.266	30.370	.000	Girişimcilik	.251	5.969	.000
				Kişisel Finans	.048	1.212	.226
				Sosyal Sistem	.167	3.872	.000
				Teknoloji ve Mühendislik	.056	1.280	.201
				Biyoenerji	.185	4.548	.000
				Medya	.002	.060	.952
				Sağlık	.065	1.722	.086
Bağımlı Değişken: 21. yüzyıl meta-öğrenme yeterliliklerinin alt boyutu olan Düşünce Yapısı Alt Boyutu							

Tablo-29'a göre üniversite öğrencilerinin 21. yüzyıl meta-öğrenme yeterliliklerinin düşünce yapısında alt boyutundaki değişkenlik % 26.6'sını, 21. yüzyıl bilgi yeterlilikleri açıklamaktadır ($p < .05$). 21. yüzyıl bilgi yeterliliklerinin alt boyutları açısından incelendiğinde 21. yüzyıl meta-öğrenme yeterliliklerinin, düşünce yapısı alt boyutundaki değişkenliği sırasıyla girişimcilik, biyoenerji ve sosyal sistem anlamlı bir şekilde yordarken ($p < .05$), diğer alt boyutları anlamlı bir şekilde yordamamaktadır ($p > .05$).

4.26 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri, Meta-Öğrenme Yeterliliklerinin Alt Boyutu Üst Biliş Düzeyine İlişkin Bulgular

Üniversite öğrencilerinin 21. yüzyıl bilgi yeterlilikleri meta-öğrenme yeterliliklerinin alt boyutu olan üst biliş düzeyi üzerindeki etkisini gösteren bulgular Tablo 4.30 da verilmiştir.

Tablo 4. 30 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri Meta-öğrenme Yeterliliklerinin Alt Boyutu Olan Üst Biliş Düzeyi Üzerindeki Etkisini Gösteren İstatistiksel Bulgular

Bağımsız Değişken	R2	F	P	Boyutlar	β	t	p
21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri	0.382	49.672	.000	Girişimcilik	.250	6.411	.000
				Kişisel Finans	.114	3.150	.002
				Sosyal Sistem	.113	2.821	.005
				Teknoloji ve Mühendislik	.086	2.125	.034
				Biyoenerji	.129	3.451	.001
				Medya	.193	5.290	.000
				Sağlık	.150	4.274	.000
Bağımlı Değişken: 21. yüzyıl metaöğrenme yeterliliklerinin alt boyutu olan Üst Biliş Alt Boyutu							

Tablo-30 incelendiğinde üzere üniversite öğrencilerinin 21. yüzyıl meta-öğrenme yeterliliklerinin üst biliş alt boyutundaki değişkenliğin % 38.2'sini, 21. yüzyıl bilgi yeterlilikleri açıklamaktadır. 21. yüzyıl meta-öğrenme yeterliklerinin üst biliş alt boyutundaki değişkenliğini 21. yüzyıl bilgi yeterliliklerinin sırasıyla girişimcilik, medya, sağlık, biyoenerji, kişisel finans, sosyal sistem ve teknoloji ve mühendislik alt boyut puanları anlamlı bir yordayıcılığa sahiptir ($p < .05$).

BÖLÜM 5

5 TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1 Tartışma

Araştırmanın bu bölümünde çalışmanın alt problemleri ile ilgili bulgular tartışılmıştır. Çalışmanın amacı doğrultusunda sırası ile sorular verilmiş ve bu soruların bulguları ve bulgularla ilgili tartışmalar yer almıştır.

5.1.1 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilik Düzeyleri Alt Boyut Puanları Cinsiyetlerine Göre Anlamlı Bir Şekilde Farklılaşmakta mıdır?

Araştırmamızda üniversite öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilik düzeyleri alt boyutları biyoenerji, medya ve sağlık yeterliliklerinde bir farklılık olmadığı bulunmuştur. Araştırmanın bu sonucu bazı araştırma sonuçlarıyla örtüşmektedir. Özden Özdemir, vd. (2018) tarafından “Öğretmen Adaylarının 21. Yüzyıl Becerilerine Yönelik Yeterlik Algıları: Kütahya Örneği” adlı çalışmalarında öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerilerinden bilgi becerilerine yönelik yeterlilik algı puanları, bizim araştırmamızla aynı doğrultuda olup cinsiyetlere göre anlamlı bir farklılaşmanın olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Literatürde benzer araştırmalara rastlanmış olup Atakişi (2019) ve Kozikoğlu ve Altunova (2018) öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerileri üzerine yapmış olduğu çalışmaslarında da cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılaşma olmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Yine Gömleksiz, vd. (2019) ve Kozikoğlu ve Altunova (2018) tarafından yapılan araştırmalarda öğretmen adaylarının medya yeterlilik algı düzeyleri cinsiyetlere göre anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Buda mevcut araştırmamızın sonuçlarını destekler niteliktedir. Bu bulgular ışığında kadın ve erkek öğrencilerinin 21. yüzyıl yeterliliklerinden biyoenerji, medya ve sağlık yeterliliklerin benzer olduğu söylenebilir.

Araştırmamızın bir diğer bulgusunda kadın öğrencilerinin 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilik düzeyleri alt boyutları kişisel finans ve sosyal sistem yeterlilikleri, erkek öğrencilerinininkinden daha yeterli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Literatürde de benzer araştırmalara rastlanmış olup üniversite öğrencilerinin kişisel finans özellikleri üzerine yapılan araştırmada Şamiloğlu, vd., (2016) çalışmalarında kadın öğrencilerin, kişisel

finans konusunda erkek öğrencilerden daha başarılı olduğunu tespit etmişlerdir. Akben Selçuk, (2015) ve Barış, (2016) tarafından yapılan araştırmalarda da bizim bulgularla örtüşen sonuçlar elde etmişlerdir. Araştırmalarında kişisel finans ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki olduğu, erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre daha az bütçe yapma eğiliminde olduklarını sonucuna ulaşmışlardır.

Bir diğer araştırma sonucumuz 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilik düzeyleri alt boyutları girişimcilik ve teknoloji-mühendislik yeterliliği erkek öğrencilerin kadın öğrencilerinkinden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Literatürde de bizim araştırmamızla örtüşen çalışmalar bulunmaktadır. Türkmen ve İşbilir, (2015) ve Sesen ve Basım, (2012) üniversite öğrencilerin girişimcilik yeteneklerini cinsiyet değişkenine göre incelemişler ve yapmış oldukları çalışmalarında erkek öğrencilerin, kadın öğrencilere göre girişimcilik yeteneklerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Evin Gencil, (2013) ve Sağlam, (2007) yapmış oldukları araştırmalarında erkek öğretmen adaylarının teknoloji ve mühendislik yeterliliklerinin, kadın öğretmen adaylarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu sonuçlarına ulaşmışlardır.

Literatürde 21. yüzyıl yeterlilikleri cinsiyetlere göre incelendiğinde farklı sonuçlar ortaya konulmuş olsa da erkek öğrencilerin girişimcilik ve teknoloji ve mühendislik becerileri genel anlamda kadın öğrencilere göre daha yüksek olduğunu söyleyebiliriz.

5.1.2 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Beceri Yeterlilik Düzeyleri Alt Boyut Puanları Cinsiyetlerine Göre Anlamlı Bir Şekilde Farklılaşmakta mıdır?

Araştırmamızda üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerine göre 21. Yüzyıl Beceri Yeterlilik düzeyleri iletişim ve yaratıcılık yeterlilikleri erkek öğrencilerin, kadın öğrencilerininkinden daha yüksek olduğu bulunmuştur. Araştırmanın bu bulgusunda yapılan diğer çalışmalara benzerlik gösterdiği görülmektedir. Bizim bulgularla örtüşen Mercan (2011), yapmış olduğu çalışmasında 21. yüzyıl becerilerinin erkek öğrencilerin kız öğrencilerin becerilerinden daha yüksek olduğunu belirtmiştir. Ancak bu araştırmalardan farklı olarak literatürde Murat (2018) “Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının 21.Yüzyıl Becerileri Yeterlik Algıları” adlı araştırmasında öğretmen adaylarının 21. yüzyıl yeterliliklerinden iletişim becerileri kadın öğretmen adaylarının, erkek öğretmen adaylarından daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Benzer bulguları Gülen (2013), Karakaş (2015) , Önür ve Kozikoğlu (2019) ve Bozkurt ve Çakır (2016) tarafından

yapılan araştırmalar sonucunda iletişim yeterliliklerini kadın öğrenciler, erkek öğrencilerden daha etkin bir şekilde kullandıklarını sonucuna ulaşmışlardır.

Araştırmamızın bir diğer bulgusu üniversite öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre 21. yüzyıl Becerileri Yeterlilik düzeyleri alt boyutları eleştirel düşünme ve işbirlikçi öğrenme yeterliliklerinde bir farklılık olmadığı bulunmuştur. Literatürde bizim bulgularımızla örtüşen araştırmalarda mevcuttur. Gömleksiz, Sinan ve Doğan (2019) tarafından “Türkçe, Türk Dili ve Edebiyatı ile Çağdaş Türk Lehçeleri Öğretmen Adaylarının 21. Yüzyıl Becerileri Yeterlik Algıları” isimli araştırmasında öğretmen adaylarının 21. yüzyıl yeterlilik algı düzeyleri cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılaşma tespit edilememiştir. Bu durumda kadın ve erkek üniversite öğrencilerinin eleştirel düşünme ve işbirlikçi öğrenme algılarının benzer olduğu söylenebilir.

5.1.3 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Karakter Yeterlilik Düzeyleri Alt Boyut Puanları Cinsiyetlerine Göre Anlamlı Bir şekilde Farklılaşmakta mıdır?

Araştırmamızda üniversite öğrenim görmekte olan kadın öğrencilerinin 21. Yüzyıl Karakter Yeterlilik düzeyleri alt boyutu ahlak kuralları yeterliliği, erkek öğrencilerinkinden yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kapıkıran (2006) tarafından üniversite öğrencilerinin ahlaki yeterliliklerinin incelendiği araştırmada da üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerine göre ahlaki yeterliliklerin kadın öğrencilerin, erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Yine Kaya ve Aydın (2011) da yaptıkları araştırmada erkek öğrencilerin ahlaki yeterlilik puanları kadın öğrencilerinkine göre daha düşük olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bu da bizim çalışmamızla örtüşen sonuçlar ortaya koymaktadır.

Araştırmamızın bir diğer bulgusu üniversite öğrenim görmekte olan kadın öğrencilerinin 21. Yüzyıl Karakter Yeterlilikleri alt boyutu farkındalık düzeyleri, erkek öğrencilerinkinden yüksek olduğu tespit edilmiştir. Literatür incelendiğinde, bizim bulgularla örtüşen çalışmalar mevcuttur. Akyıldız (2019), Üniversite öğrencilerinin farkındalık düzeylerini incelemiş ve çalışmasının sonunda kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre farkındalık düzeylerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Literatür incelendiğinde bizim sonuçlarla örtüşmeyen Bakioğlu ve diğerleri (2015), yapmış oldukları çalışmalarında öğretmen adaylarının farkındalık düzeyleri incelenmiş ve cinsiyete göre anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşmışlardır.

Bir diğerk bulgumuz üniversite öğrencilerinin cinsiyete göre 21. Yüzyıl Karakter Yeterlilik düzeyleri alt boyutları liderlik ve merak yeterliliklerinde bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Buradan yola çıkarak cinsiyet değişkenine göre liderlik ve merak yeterlilikleri benzer özellikler gösterdiğini söyleyebiliriz.

5.1.4 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Meta-Öğrenme Yeterlilik Düzeyleri Alt Boyut Puanları Cinsiyetlerine Göre Anlamlı Bir Şekilde Farklılaşmakta mıdır?

Araştırmamızda üniversite öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre 21. Yüzyıl Meta-Öğrenme Yeterlilik düzeyleri alt boyutu düşünce yapısı ve alt biliş yeterliliklerinde bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Benzer bulgulara Karasakaloğlu, Karacaloğlu ve Yılmaz Özelçi (2012) “Türkçe Öğretmeni Adaylarının Okuma Stratejileri, Eleştirel Düşünme Tutumları ve Üst Bilişsel Yeterlilikleri” isimli çalışmasında öğretmen adaylarının üst biliş yeterliliklerinin cinsiyete göre anlamlı bir farklılaşma olmadığını tespit etmişlerdir. Bizim bulgularla örtüşen bu bulgular öğrencilerin bu becerileri kullanma düzeylerinde kadın ve erkek öğrenciler aynı öğrenme biçimi ve düşünce yapısına sahiplerdir diyebiliriz. Ancak bu konuda bir genellemeye varmak olanaklı değildir. Şöyle ki bizim sonuçlarla örtüşmeyen araştırmalarda alan yazında mevcut olup Sarıkaya (2017) ve Aybek, Aslan, (2016) “Türkçe Öğretmen Adaylarının Üst Bilişsel Okuma Stratejileri ve Öğrenme Stilleri” isimli araştırmasında öğretmen adaylarının üst biliş yeterlilikleri cinsiyete göre anlamlı farklılaşma olduğunu tespit etmişlerdir.

5.1.5 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilik Düzeyleri Alt Boyut Puanları Yaş Değişkenine Göre Anlamlı Bir Şekilde Farklılaşmakta mıdır?

Araştırmamızda üniversite öğrencilerinin yaş değişkenine göre, 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilik düzeyleri alt boyutu girişimcilik, sosyal sistem, teknoloji ve mühendislik, biyoenerji, medya ve sağlık yeterliliklerinde bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Literatürde bizim bulgularla örtüşen Atakişi (2019) öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerilerini esas alan çalışmasında benzer sonuçlar bulmuş olup, yaşın bilgi yeterlilikleri ortalamasında önemli bir değişken olmadığını tespit etmiştir.

Araştırmamızın bir diğer bulgusu 23 ve üstü yaş aralığında olan üniversite öğrencilerinin 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilik düzeyleri alt boyutu kişisel finans yeterlilikleri, diğer yaş grubundaki öğrencilerininkinden yüksek olduğu tespit edilmiştir. Literatürde de benzer sonuçlara ulaşmış olan Başarır ve Sarıhan, (2017) tarafından yazılmış olan “Üniversite Öğrencilerinin Finansal Okuryazarlıklarının Belirlenmesi: Bandırma Onyedli Eylül Üniversitesi Örneği” adlı çalışmalarında öğrencilerin yaşları ile finansal yeterlilikleri arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiş olup, 23 yaş ve üzeri öğrenci gruplarının finansal başarı düzeyleri ortalamaların diğer yaş gurubuna bakıldığında daha başarılı olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Çalışma bulgularına göre öğrencilerin yaşla birlikte edindikleri tecrübeler ve diğer kazanımlarla birlikte öğrencilerde kişisel finans yeterliliklerinde artış olduğunu söyleyebiliriz.

5.1.6 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Beceri Yeterlilik Düzeyleri Alt Boyut Puanları Yaş Değişkenine Göre Anlamlı Bir Şekilde Farklılaşmakta mıdır?

Araştırmamızda üniversite öğrencilerinin yaşa göre 21. Yüzyıl Beceri Yeterlilik düzeyleri alt boyutu eleştirel düşünme ve yaratıcılık yeterliliklerinde bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Literatürde de benzer sonuçlar mevcuttur. Gülel, (2006) üniversite öğrencilerinin yaşlarına göre yaratıcılık düzeylerini incelemiş ve yaş değişkenine göre yaratıcılık yeterliliğinde anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit etmiştir. Bir diğer araştırma alanı Kuvaç ve Koç (2014) yaptığı çalışmada; üniversite öğrencilerinin eleştirel düşünme yeterliliklerinin, yaş faktörüne bakıldığında anlamlı farklılık olmadığını tespit etmiştir.

Araştırmamızın bir diğer bulgusu 23 yaş ve üstü yaş aralığında olan üniversite öğrencilerinin 21. Yüzyıl Beceri Yeterlilikleri alt boyutu iletişim yeterlilikleri, 17-19 yaş gurubu öğrencilerininkinden yüksek olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Alan yazın incelendiğinde Pehlivan (2005) yapmış olduğu çalışmasında öğretmen adaylarının iletişim yeterlilik düzeyleri 1. ve 4. sınıflar arasında anlamlı bir fark tespit etmiş ve 4. sınıf öğrencilerinin iletişim becerilerinin 1. sınıf öğrencilerininkinden yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuçlardan yola çıkarak bireylerde iletişim becerilerinin de yaşla birlikte daha da kuvvetlendiğini söyleyebiliriz.

5.1.7 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Karakter Yeterlilik Düzeyleri Alt Boyut Puanları Yaş Değişkenine Göre Anlamli Bir Şekilde Farklılaşmakta mıdır?

Araştırmamızda üniversite öğrencilerinin 21. Yüzyıl Karakter Yeterlilikleri liderlik, ahlak, merak ve farkındalık yeterliliklerinde yaş değişkenine göre bir farklılık olmadığı bulunmuştur. Buradan yola çıkarak yaş değişkenine göre liderlik, merak ve farkındalık yeterlilikleri benzer özellikler gösterdiğini söyleyebiliriz.

5.1.8 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Meta-Öğrenme Yeterlilik Düzeyleri Alt Boyut Puanları Yaş Değişkenine Göre Anlamli Bir Şekilde Farklılaşmakta mıdır?

Araştırmamızda üniversite öğrencilerinin yaşa göre 21. Yüzyıl Meta-Öğrenme Yeterliliklerinin; düşünce yapısı ve üst biliş yeterliliklerinde bir farklılık olmadığı bulunmuştur. Literatürde bizim bulgularla örtüşen Durdukoca (2008) öğretmen adaylarının yaş değişkenine göre üst biliş yeterliliklerinde anlamlı bir fark bulunmadığı yönünde sonuçlar elde etmiştir. Bu bulguların aksine Tuncer ve Kaysi (2013) üst biliş yeterliliklerine yönelik üniversite öğrencilerine yapmış olduğu araştırmasında anlamlı farklılık olduğunu bulmuştur.

5.1.9 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilik Düzeyleri Alt Boyut Puanları Aile Gelir Düzeylerine Göre Anlamli Bir Şekilde Farklılaşmakta mıdır?

Araştırmamızda üniversite öğrencilerinin aile gelir düzeyine göre 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilik düzeyleri alt boyutu girişimcilik, kişisel finans, sosyal sistem, biyoenerji, medya ve sağlık yeterliliklerinde bir farklılık olmadığı bulunmuştur. Literatürde bizim araştırma bulgularıyla örtüşen araştırmalar mevcut olup, Zeybek (2019) tarafından lise öğrencilerinin 21. yüzyıl yeterlilikleri araştırma sonuçlarına göre aile gelir düzeylerine göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Bir diğer bulgumuz üniversite öğrencilerinin gelir düzeyi 5001 TL ve üstü gelire sahip olan öğrencilerin 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri alt boyutu teknoloji ve mühendislik yeterlilikleri, gelir düzeyi 0-2001 TL arasında olan öğrencilerininkinden yüksek olduğu tespit edilmiştir. Alan yazında Özden Özdemir, Karakuş Tayşi, Kılıç Şahin, Demir Kaya

ve Bayram (2018) tarafından öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerilerine ilişkin yapmış oldukları araştırmada, aile gelir düzeyin 21. yüzyıl yeterlilik algılarında anlamlı bir farklılık oluşturan bir değişken olduğunu tespit etmiştir.

5.1.10 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Beceri Yeterlilik Düzeyleri Alt Boyut Puanları Aile Gelir Düzeylerine Göre Anlamlı Bir Şekilde Farklılaşmakta mıdır?

Araştırmamızda üniversite öğrencilerinin gelir düzeylerine göre 21. Yüzyıl Beceri Yeterlilik düzeyleri alt boyutu İletişim, Eleştirel Düşünme ve İş Birlikçi Öğrenme Yeterliliklerinde bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Diğer bir bulgumuzda üniversite öğrencilerinin gelir düzeyleri 5001 TL ve üstü olan öğrencilerinin yaratıcılık yeterlilikleri, gelir düzeyi 2001 ve 4000 TL olan öğrencilerinkinden yüksek olduğu tespit edilmiştir. Benzer sonuç Özben ve Argun (2005) tarafından üniversite öğrencilerinin yaratıcılık yeterliliği incelenmiş ve gelir düzeyi yüksek olan öğrencilerin yaratıcılık yeterliliğinin gelir düzeyi düşük olanlarınkinden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu durumu ekonomik durumu daha iyi olan öğrencilerin ailelerin öğrencilere sunmuş oldukları imkânlar doğrultusunda daha çok ortamın, gelişme olanaklarının sağlanması ve farklı uyarıcıların devreye girmesiyle yaratıcılığa katkı sağlandığı söylenebilir.

5.1.11 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Karakter Yeterlilik Düzeyleri Alt Boyut Puanları Aile Gelir Düzeylerine Göre Anlamlı Bir Şekilde Farklılaşmakta mıdır?

Araştırmamızda üniversite öğrencilerinin gelir düzeylerine göre 21. Yüzyıl Karakter Yeterlilik düzeyleri alt boyutu Ahlak, Merak ve Farkındalık Yeterliliklerinde bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Diğer bir bulgumuz üniversite öğrencilerinin gelir düzeyi 5001 TL ve üstü olan öğrencilerde liderlik yeterlilikleri 2001 ve 4000 TL arası olan öğrencilerinkinden yüksek olduğu bulunmuştur. Bu durumun gelir düzeyi yüksek ailelerin çocuklarına daha fazla kurs, eğitim, kamp gibi liderlik yeterliliklerinin geliştirilebilecek olanaklar sunmaları bu imkânlar doğrultusunda da öğrencilerin daha sosyal ve bireysel imkânlarının sayesinde liderlik yeterliliklerinin daha fazla geliştiğini söyleyebiliriz.

5.1.12 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Meta-öğrenme Yeterlilik Düzeyleri Alt Boyut Puanları Aile Gelir Düzeylerine Göre Anlamlı Bir Şekilde Farklılaşmakta mıdır?

Araştırmada üniversite öğrencilerinin 21. Yüzyıl Meta-Öğrenme Yeterliliklerinin; Düşünce Yapısı ve Üst Biliş yeterlilikleri, öğrencilerin gelir düzeylerine göre bir farklılık olmadığı bulunmuştur.

5.1.13 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilik Düzeyleri Alt Boyut Puanları Üniversiteye Giriş Puan Türüne Göre Anlamlı Bir Şekilde Farklılaşmakta mıdır?

Araştırmamızda üniversite öğrencilerinin 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilik düzeyleri alt boyutu Kişisel Finans, Sosyal Sistem ve Sağlık yeterlilikleri, öğrenim gördükleri bölümlerin üniversite giriş puan türlerine göre bir farklılık olmadığı bulunmuştur. Alan yazında Gömleksiz, Sinan ve Doğan (2019) tarafından yapılan araştırmalarında da üniversite öğrencilerinin 21. yüzyıl yeterliliklerinin, bölüm değişkenine göre bir farklılaşmaya rastlanmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Diğer bir bulgumuz üniversite öğrencilerinin üniversiteye giriş puan türleri değişkenine göre, 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilik düzeyleri alt boyutu Girişimcilik, Teknoloji ve Mühendislik, Biyoenerji ve Medya Yeterliliklerinin, üniversite giriş puan türlerine göre farklılaşma tespit edilmiştir. Girişimcilik yeterliliği alt boyut puan ortalamaları, eşit ağırlık olan öğrencilerin, üniversite giriş puan türlerinden sayısal puan olan öğrencilerinkinden daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Bir diğer bulgumuz üniversite giriş puanı sayısal olan öğrencilerin 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilik düzeyleri alt boyutu Teknoloji ve Mühendislik Yeterlilikleri, sözel ve yetenek olan öğrencilerinkinden yüksek olduğu tespit edilmiştir. Yine giriş puanı eşit ağırlık olan öğrencilerin Teknoloji ve Mühendislik Yeterlilikleri üniversiteye giriş puanı yetenek olan öğrencilerinkinden anlamlı bir şekilde yüksek olduğu bulunmuştur. Teknoloji ve mühendislik yeterlilikleri sayısal ve eşit ağırlık olan öğrencilerin, üniversite giriş puanı sözel ve yetenek olan öğrencilerinkinden daha yüksek diyebiliriz.

Yine elde ettiğimiz bulgularımıza göre üniversite giriş puan türü sayısal ve eşit ağırlık olan öğrencilerin, 21. Yüzyıl Bilgi Yeterliliklerinden biyoenerji yeterlilikleri, üniversite giriş puan türü yetenek olanlarındaki anlamlı bir şekilde yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Diğer bir bulgumuz da üniversite öğrencilerinin üniversite giriş puanı eşit ağırlık olan öğrencilerin 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilik düzeyleri alt boyutu medya yeterlilikleri, üniversite giriş puanı sayısal ve yetenek olanlarındaki yüksek olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Araştırmamızdan çıkan bulgular doğrultusunda 21. Yüzyıl bilgi yeterliliklerinden girişimcilik, teknoloji ve mühendislik, biyoenerji ve medya yeterlilikleri üniversite giriş puan türü eşit ağırlık ve sayısal olan öğrencilerin; üniversite giriş puan türleri sözel ve yetenek olan öğrencilerinden daha yüksek yeterliliğe sahip olduklarını söyleyebiliriz.

5.1.14 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Beceri Yeterlilik Düzeyleri Alt Boyut Puanları Üniversiteye Giriş Puan Türüne Göre Anlamlı Bir Şekilde Farklılaşmakta mıdır?

Araştırmamızda üniversite öğrencilerinin üniversiteye giriş puanlarına göre 21. Yüzyıl Beceri Yeterlilik düzeyleri alt boyutu Yaratıcılık ve İşbirlikçi Öğrenme yeterliliklerine göre bir farklılık olmadığı bulunmuştur.

Bir diğer bulgumuz üniversite öğrencilerinin üniversite öğrencilerinin üniversite giriş puan türüne göre Beceri Yeterlilikleri, Eleştirel Düşünme ve İletişim Yeterlilikleri farklılaştığı tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda üniversiteye giriş puan türü eşit ağırlıklı olan öğrencilerin iletişim yeterlilikleri, üniversiteye giriş puan türü yetenek olanlarındaki daha yüksek olduğu bulunmuştur. Diğer bir bulgumuz da eleştirel düşünme yeterlilikleri, eşit ağırlıklı olan öğrencilerin üniversiteye giriş puan türü sayısal, sözel ve yetenek olanlarındaki yüksek olduğu bulgusudur. Alan yazında Özden Özdemir, Karakuş Tayşi, Kılıç Şahin, Demir Kaya, ve Bayram (2018) tarafından öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerilerine yönelik yeterlik algıları incelenmiş araştırmaları sonucunda öğrenim görülen program türünün 21. yüzyıl yeterliliklerinde farklılaşmaya neden olan bir değişken olarak tespit etmişlerdir. Orhun Göksün ve Kurt

(2017) yapmış oldukları araştırmalarda, öğretmen adaylarının üniversiteye yerleştirme puan türüne göre yeterlilikleri farklılık gösterdiği sonucuna ulaşmıştır. Araştırmalarında öğrencilerin YGS puanlarına göre bölümlere yerleştirildiği ve yüksek puanlı girilen bölümler başarı durumlarına göre, yeterliliklerinin de aynı doğrultuda etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Alan yazının bizim araştırmamızla benzer sonuçlar elde edilmiştir diyebiliriz.

Çalışmanın sonucunda üniversite giriş puan türü eşit ağırlık olan bölümlerdeki öğrencilerin, 21 yüzyıl beceri yeterliliklerinden eleştirel düşünme ve iletişim yeterlilikleri algılarının sözel, sayısal ve yetenek puan türüne göre daha yüksek olduğunu söyleyebiliriz.

5.1.15 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Karakter Yeterlilik Düzeyleri Alt Boyut Puanları Üniversiteye Giriş Puan Türüne Göre Anlamlı Bir Şekilde Farklılaşmakta mıdır?

Araştırmamızda üniversite öğrencilerinin üniversite giriş puan türüne göre 21. Yüzyıl Karakter Yeterlilik düzeyleri alt boyutu Ahlak, Merak ve Farkındalık yeterliliklerine göre bir farklılık olmadığı bulunmuştur.

Araştırmamızın bir diğer bulgusu üniversite öğrencilerinin 21. Yüzyıl Karakter Yeterliliklerinden Liderlik Yeterlilikleri, öğrenim gördükleri bölümlerin üniversite giriş puan türlerine göre bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda 21. Yüzyıl Karakter Yeterliliklerinden Liderlik Yeterlilikleri üniversite öğrencilerinin üniversiteye giriş puan türüne göre eşit ağırlık olan öğrencilerin, üniversite giriş puan türü sözel olan öğrencilerinkinden daha yüksek olduğunu söyleyebiliriz.

5.1.14 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Meta-öğrenme Yeterlilik Düzeyleri Alt Boyut Puanları Üniversiteye Giriş Puan Türüne Göre Anlamlı Bir Şekilde Farklılaşmakta mıdır?

Araştırmamızda üniversite öğrencilerinin 21. Yüzyıl Meta-öğrenme Yeterliliklerinden Düşünce Yapısı ve Üst Biliş Yeterlilikleri öğrenim gördükleri bölümlerin, üniversite giriş puan türlerine göre bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Bir

diğer bulgumuz olan Düşünce Yapısı Yeterlilikleri; üniversite öğrencilerin üniversite giriş puan türlerine göre eşit ağırlıklı olan öğrencilerin, üniversite giriş puan türü sayısal ve sözel olan öğrencilerinkinden daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Yine diğer bir bulgumuz üniversite öğrencilerin üniversiteye giriş puan türü eşit ağırlık olan öğrencilerin 21. Yüzyıl Meta-öğrenme Yeterliliklerinden Üst Biliş Yeterlilikleri, üniversiteye giriş puan türüne göre sayısal ve sözel olan öğrencilerinkilerden daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Araştırmamızdan çıkan bulgular doğrultusunda 21. Yüzyıl meta-öğrenme yeterliliklerinden hem düşünce yapısı hem de üst biliş yeterlilikleri üniversite giriş puan türü eşit ağırlık olan öğrencilerin; üniversite giriş puan türleri sözel ve sayısal olan öğrencilerinkinden daha yüksek yeterliliğe sahip olduklarını söyleyebiliriz.

5.2 Sonuç

Araştırmanın bu bölümünde, ulaşılan bulgular ile araştırmanın problem ve alt problemlerine ilişkin yapılan çalışmadan elde edilen bulgular ve sonuçlar sırasıyla şu şekildedir:

5.2.1 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Yeterlilikleri Kullanımları Cinsiyetlerine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığına İlişkin Sonuçlar

- Araştırmanın bulgularına göre kadın öğrencilerinin 21. yüzyıl bilgi yeterliliklerden kişisel finans ve sosyal sistem yeterlilikleri, erkek öğrencilerinkinden yüksek olduğu bulunmuştur. Erkek öğrencilerin 21. yüzyıl bilgi yeterliliklerinden girişimcilik ve teknoloji-mühendislik boyutları, kadın öğrencilerinkinden yüksek olduğu bulunmuştur. Üniversite öğrencilerinin cinsiyet değişkenlerine göre 21. yüzyıl bilgi yeterliliklerinden biyoenerji, medya ve sağlık alt boyutları anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
- Üniversite öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre 21. yüzyıl becerileri yeterliliklerinden eleştirel düşünme ve işbirlikçi öğrenme anlamlı bir düzeyde farklılaşmaya rastlanmamıştır. Bir diğer bulgumuz olan erkek öğrencilerin 21. yüzyıl beceri yeterliliklerinden iletişim ve yaratıcılık

yeterlilikleri, kadın öğrencilerinininkinden yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

- Araştırmanın bulgularına göre kadın öğrencilerinin 21. yüzyıl karakter yeterliklerinden ahlak kuralları ve farkındalık yeterlilikleri, erkek öğrencilerinininkinden yüksek olduğu bulunmuştur. Bir diğer bulgumuz olan 21. yüzyıl yeterliklerinden liderlik ve merak yeterlilikleri, cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
- Üniversite öğrencilerinin 21. yüzyıl meta-öğrenme yeterliklerinden düşünce yapısı ve alt biliş boyutları, cinsiyet değişikliklerine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

5.2.2 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Yeterlilikleri Kullanımları Yaş Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığına İlişkin Sonuçlar

- Araştırmanın bulgularına göre üniversite öğrencilerinin yaş değişkenine göre, 21. yüzyıl bilgi yeterliliklerinden girişimcilik, sosyal sistem, teknoloji ve mühendislik, biyoenerji, medya ve sağlık alt boyut puan ortalamalarında anlamlı bir farklılaşmaya rastlanmamıştır. 23 ve üstü yaş aralığında olan üniversite öğrencilerinin 21. yüzyıl bilgi yeterlilikleri kişisel finans alt boyut puan ortalamaları diğer yaş grubundaki öğrencilerinininkinden anlamlı bir şekilde yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Araştırmanın bulgularına göre 21. yüzyıl beceri yeterliliklerinden eleştirel düşünme, yaratıcılık ve işbirlikçi öğrenme alt boyut puan ortalamaları, yaş değişkenliğine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. 23 yaş ve üstü öğrencilerinin 21. yüzyıl beceri yeterliliklerinin iletişim puan ortalaması, 17-19 yaş gurubu öğrencilerinininkinden anlamlı bir şekilde yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Araştırmanın bulgularına göre 21. yüzyıl karakter yeterlilikleri liderlik, ahlak, merak ve farkındalık alt boyut ortalamaları üniversite öğrencilerinin yaş değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
- Araştırmanın bulgularına göre üniversite öğrencilerinin yaş değişkenine göre, 21. yüzyıl meta-öğrenme yeterliliklerinin düşünce yapısı ve üst biliş

alt boyut puan ortalamaları anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

5.2.3 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Yeterlilikleri Kullanımları Aile Gelir Düzeyi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığına İlişkin Sonuçlar

- Araştırmanın bulgularına göre üniversite öğrencilerinin aile gelir düzeyi değişkenine göre, 21. yüzyıl bilgi yeterliklerinin girişimcilik, kişisel finans, sosyal sistem, biyoenerji, medya ve sağlık alt boyut puan ortalamaları anlamlı bir şekilde farklılaşmazken, teknoloji ve mühendislik alt boyut puan ortalamaları anlamlı bir şekilde farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır. 5001 TL ve üstü gelir düzeye sahip olan öğrencilerin teknoloji ve mühendislik alt boyut puan ortalaması, aile gelir düzeyi 0-2001 TL arasında olan öğrencilerinkinden anlamlı bir şekilde yüksek olduğu tespit edilmiştir.
- 21. yüzyıl beceri yeterliliklerinden iletişim, eleştirel düşünme ve iş birliği öğrenme alt boyut puan ortalamaları öğrencilerin aile gelir düzeyi değişkenlerine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmazken, yaratıcılık alt boyut puan ortalaması anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edilmiştir. Aile gelir düzeyleri 5001 TL ve üstü olan öğrencilerinin yaratıcılık puan ortalaması, aile gelir düzeyi 2001 ve 4000 TL olan öğrencilerinkinden anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Araştırmanın bulgularına göre, 21. yüzyıl karakter yeterlilikleri alt boyutlarından ahlak, merak ve farkındalık puan ortalamaları, aile gelir düzeyi değişkenlerine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmazken, liderlik alt boyut puan ortalamaları anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmektedir. Aile gelir düzeyi 5001 TL ve üstü olan öğrencilerin liderlik alt boyut puan ortalamaları, aile gelir düzeyleri 2001 ve 4000 TL arası olan öğrencilerinkinden anlamlı bir şekilde yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- 21. yüzyıl meta-öğrenme yeterliliklerinden düşünce yapısı ve üst biliş alt boyut puan ortalamaları; öğrencilerin aile gelir düzeyleri değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

5.2.4 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Yeterlilikleri Kullanımları Üniversiteye Giriş Puan Türü Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığına İlişkin Sonuçlar

- Üniversite öğrencilerinin, 21. yüzyıl bilgi yeterliliklerinin kişisel finans, sosyal sistem ve sağlık alt boyut puan ortalamaları, üniversite giriş puan türleri değişkenine göre farklılaşmazken; girişimcilik, teknoloji ve mühendislik, biyoenerji ve medya alt boyut puan ortalamalarında anlamlı bir farklılaşmaya rastlanmıştır.
- Üniversite giriş puan türü eşit ağırlık olan öğrencilerin, 21. yüzyıl bilgi yeterlilikleri, girişimcilik alt boyut puan ortalamaları, sayısal olanlarından anlamlı bir şekilde yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Teknoloji ve mühendislik alt boyutunda; üniversite giriş puan türü sayısal olan öğrencilerin, teknoloji alt boyut puan ortalamaları sözel ve yetenek olanından anlamlı bir şekilde yüksek olduğu tespit edilmiştir. Yine giriş puanı eşit ağırlık olan öğrencilerin teknoloji ve mühendislik alt boyut puan ortalaması, üniversiteye giriş puanı yetenek olan öğrencilerinden anlamlı bir şekilde yüksektir. Biyoenerji alt boyutunda üniversite giriş puan türü sayısal ve eşit ağırlık olan öğrencilerin, üniversite giriş puan türü yetenek olanlarından anlamlı bir şekilde yüksektir. Medya boyutunda ise üniversite öğrencilerinin üniversite giriş puan türü eşit ağırlık olan öğrencilerin, medya alt puan ortalaması, üniversite giriş puanı sayısal ve yetenek olanlarından anlamlı bir şekilde yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- 21. yüzyıl beceri yeterliliklerinin yaratıcılık ve işbirlikçi alt boyut puan ortalamaları üniversite öğrencilerinin, üniversiteye giriş puan türlerine göre anlamlı bir farklılaşmaya rastlanmamışken, beceri yeterliliklerinden eleştirel düşünme ve iletişim alt boyut puan ortalamaları; üniversite giriş puan türlerine göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Üniversiteye giriş puan türü eşit ağırlık olan öğrencilerin 21. yüzyıl beceri yeterliliklerinden iletişim alt boyut puan ortalaması, üniversiteye giriş puan türü yetenek olanlarından anlamlı bir şekilde yüksek olduğu tespit edilmiştir. Diğer bir boyut olan 21. yüzyıl beceri yeterlilikleri eleştirel düşünme alt boyutu incelendiğinde; üniversiteye giriş puan türü, eşit ağırlık olan öğrencilerin eleştirel düşünme puan ortalaması; sayısal, sözel

ve yetenek olanlarından anlamlı bir şekilde yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

- Üniversite öğrencilerinin, üniversite giriş puan türü değişkenine göre 21. yüzyıl karakter yeterliliklerinden ahlak, merak ve farkındalık alt boyut puan ortalamaları anlamlı bir şekilde farklılaşmazken, liderlik alt boyut puan ortalamasında anlamlı bir şekilde farklılaşma tespit edilmiştir. Üniversite giriş puan türü eşit ağırlık olan öğrencilerin liderlik alt boyut puan ortalaması, sözel olanlarından anlamlı bir şekilde yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- 21. yüzyıl meta-öğrenme yeterlilikleri düşünce yapısı alt boyut puan ortalamaları, üniversite öğrencilerinin üniversite giriş puan türü eşit ağırlık olan öğrencilerin, sayısal ve sözel olanlarından anlamlı bir şekilde yüksek bulunmuştur. Son olarak üniversite giriş puan türü eşit ağırlık olan öğrencilerin, 21. yüzyıl meta-öğrenme yeterliliklerinden üst biliş alt boyut puan ortalamaları, üniversiteye giriş puan türü sayısal ve sözel olanlarından anlamlı bir şekilde yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

5.2.5 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri, Beceri Yeterliliklerinin Alt Boyutlarına (İletişim, Eleştirel Düşünme, Yaratıcılık ve İş Birlikçi Öğrenme) İlişkin Sonuçlar

- Üniversite öğrencilerinin, 21. yüzyıl bilgi yeterlilikleri alt boyutları açısından incelendiğinde sırasıyla kişisel finans, sosyal sistem, medya, girişimcilik ve biyoenerji alt boyutları, iletişim alt boyutundaki değişkenliği yordadığı sonucuna ulaşılmıştır. 21. yüzyıl bilgi yeterlilikleri medya, sağlık, teknoloji ve mühendislik alt boyutları, 21. yüzyıl beceri yeterlilikleri iletişim alt boyutundaki değişkenliği ise anlamlı bir şekilde yordamadığı sonucuna ulaşılmıştır.
- Üniversite öğrencilerinin, 21. yüzyıl bilgi yeterlilikleri alt boyutları 21. yüzyıl beceri yeterliliklerinden eleştirel düşünme alt boyutundaki değişkeni yordayıcılığı incelendiğinde, sırasıyla girişimcilik, kişisel finans, sağlık, biyoenerji ve sosyal sistem anlamlı bir şekilde yordayıcılığa

sahipken, teknoloji ve mühendislik alt boyutları anlamlı bir yordayıcılığa sahip olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

- 21. yüzyıl bilgi yeterlilikleri alt boyutları açısından incelendiğinde, 21. yüzyıl beceri yeterliklerinden yaratıcılık alt boyuttaki değişkenliği sırasıyla girişimcilik, teknoloji ve mühendislik, biyoenerji ve sosyal sistem alt boyutları anlamlı bir yordayıcılığa sahipken, medya, sağlık ve kişisel finans alt boyutları anlamlı bir yordayıcılığa sahip olmadığı tespit edilmiştir.
- 21. yüzyıl bilgi yeterliliklerinin alt boyutlarının bağımlı değişken (işbirlikçi öğrenme) üzerindeki açıklayıcılığı incelendiğinde sırasıyla 21. yüzyıl bilgi yeterliklerinden sosyal sistem, kişisel finans, biyoenerji, girişimcilik, teknoloji ve mühendislik ve medya alt boyutları anlamlı bir yordayıcılığa sahipken, sağlık alt boyutu anlamlı bir yordayıcılığa sahip olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

5.2.6 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri, Karakter Yeterliliklerinin Alt Boyutlarına (Liderlik, Ahlak Kuralları, Merak ve Farkındalık) İlişkin Sonuçlar

- Üniversite öğrencilerinin, 21. yüzyıl bilgi yeterlilikleri alt boyutları açısından incelendiğinde, 21. yüzyıl karakter yeterliliklerinin liderlik alt boyutlarındaki değişkenliği, sırasıyla girişimcilik, sosyal sistem, teknoloji ve mühendislik ve kişisel finans alt boyutları anlamlı bir yordayıcılığa sahipken, biyoenerji, medya ve sağlık alt boyutları anlamlı bir yordayıcılığa sahip olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
- 21. yüzyıl karakter yeterliliklerinin ahlak alt boyutundaki değişkenliği, 21. yüzyıl bilgi yeterliklerinin sırasıyla sosyal sistem, kişisel finans, biyoenerji, girişimcilik ve medya alt boyutları anlamlı bir yordayıcılığa sahipken, teknoloji ve mühendislik ve sağlık alt boyutları anlamlı bir yordayıcılığa sahip olmadığı tespit edilmiştir.
- Üniversite öğrencilerinin, 21. yüzyıl karakter yeterliliklerinden merak alt boyutundaki değişkenliğinde, sırasıyla 21. yüzyıl bilgi yeterliklerinin teknoloji ve mühendislik, girişimcilik, sosyal sistem ve sağlık alt boyutları

anlamalı bir yordayıcılığa sahipken, kişisel finans, biyoenerji ve medya alt boyutları anlamlı yordayıcılığa sahip olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

- 21. yüzyıl karakter yeterliliklerinin farkındalık alt boyutundaki değişkenliği, 21. yüzyıl bilgi alt boyutları açısından incelendiğinde 21. yüzyıl bilgi yeterliliklerinden sırasıyla girişimcilik, sağlık, biyoenerji, sosyal sistem ve kişisel finans alt boyutlarını anlamlı bir şekilde yordarken, teknoloji ve mühendislik ve medya alt boyutları anlamlı bir şekilde yordamadığı sonucuna ulaşılmıştır.

5.2.7 Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Bilgi Yeterlilikleri, Meta-Öğrenme Yeterliliklerinin Alt Boyutlarına (Düşünce Yapısı ve Üst Biliş) İlişkin Sonuçlar

- Üniversite öğrencilerinin, 21. yüzyıl bilgi yeterlilikleri alt boyutları açısından incelendiğinde 21. yüzyıl meta-öğrenme yeterliliklerinden düşünce yapısı alt boyutundaki değişkenliği sırasıyla girişimcilik, biyoenerji ve sosyal sistem anlamlı bir şekilde yordarken, diğer alt boyutları anlamlı bir şekilde yordamamaktadır.
- Üniversite öğrencilerinin, 21. yüzyıl meta-öğrenme yeterliklerinden üst biliş alt boyutundaki değişkenliğini 21. yüzyıl bilgi yeterlilikleri sırasıyla girişimcilik, medya, sağlık, biyoenerji, kişisel finans, sosyal sistem ve teknoloji ve mühendislik alt boyut puanları anlamlı bir yordayıcılığa sahip olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

5.3 Öneriler

Bu bölümde, yapılan araştırmanın ortaya koyduğu sonuçlar doğrultusunda, daha sonraki zamanlarda yapılacak araştırmalara yönelik önerilere yer verilmektedir.

5.3.1 Araştırmacılar İçin Öneriler

- Bu çalışma Konya ilindeki bir kamu üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrenciler ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmacıların bundan sonra yapacakları çalışmalarda Türkiye genelinde, farklı devlet ve vakıf üniversitelerinin de yer aldığı, daha fazla örneklem gruplarıyla daha geniş ve kapsamlı bir çalışma yapılabilir.

- Kadın öğrencilerinin 21. yüzyıl yeterliliklerinden girişimcilik, teknoloji-mühendislik, iletişim ve yaratıcılık yeterliliklerinin, erkek öğrencilerinkinden daha düşük olma nedenleri araştırılabilir.
- Erkek öğrencilerinin 21. yüzyıl yeterliliklerinden ahlak kuralları, farkındalık, kişisel finans ve sosyal sistem yeterliliklerinin, kadın öğrencilerinkinden daha düşük olma nedenleri araştırılabilir.
- Ölçeğin uygulama alanının genişlemesi, karşılaştırmaya dönük farklı araştırmalarında yapılacak olması açısından faydalı olacaktır.
- Ayrıca 21. yüzyıl yeterlilikleri farklı değişkenler ile incelenerek genişletilebilir ve elde edilen bulgular karşılaştırılabilir. Bu karşılaştırmaların yapılması araştırmalardan elde edilecek bulgular ve sonuçlar değerlendirilirken, daha iyi sonuçlar elde edilebilir.

5.3.2 Uygulayıcılar İçin Öneriler

- 21. Yüzyıl yeterliliklerinden teknoloji ve mühendislik, yaratıcılık ve liderlik yeterliliklerinin aile gelir düzeyleri 5001 ve üstü gelirlere sahip öğrencilerinde yüksek çıkma nedenleri araştırılabilir. Araştırma sonucunda elde edilen sonuçlar doğrultusunda diğer gelir türlerine sahip öğrencilere gerekli ortamların üniversite ortamında oluşturulması sağlanabilir.
- Üniversitelerde 21. Yüzyıl yeterlilikleri (girişimcilik, kişisel finans, teknoloji, işbirlikçi öğrenme, medya gibi) geliştirilmesi ve güçlendirilmesine dönük öğrenci kulüpleri ve sosyal etkinlik alanları yüzyılın gerekliliklerine göre düzenlemeler yapılarak, öğrencilerin bu yeterlilikleri kazanımları ve bilinçlendirilmesi sağlanabilir.
- 21. yüzyıl yeterlilikleri (sağlık, ahlak kuralları, medya, farkındalık gibi) öğrencilere kazandırılabilmesi için üniversiteler eğitim programlarında bu yeterliliklere yer verebilir.
- Bunun yanı sıra üniversite öğrencilerine ayrıca eğitimler, seminer ve konferansların verilmesi yararlı olabilir.

5.3.3 Politika Yapıcılar İçin Öneriler

- Öncelikle Milli Eğitim Bakanlığı tarafından öğrencilere kazandırılması arzu edilen yeterliliklerin gelişimi sağlanabilir.
- Ayrıca öğrencilere eksik yeterliliklerin hangi yöntemlerle kazandırılabilmesine yönelik araştırmalar yapılabilir. Yapılan araştırmalar doğrultusunda okulların ve öğretmenlerin yüzyıl gereksinimlerini ve eksikliklerini destekleyici hizmet içi eğitim ve seminer çalışmaları yapılabilir.
- Üniversite giriş puan türü eşit ağırlık olan öğrencilerin, diğer puan türleri lehine çıkan farklılığın nedenleri araştırılıp tespit edilerek, okullarda eğitim öğretim programlarının yeniden düzenlemeler yapılabilir.

KAYNAKLAR

Abanoz, E. (2013). *Bilgi Toplumunda Yöndeşmenin Haber Üretimi Süreci Üzerindeki Etkisi: Haber Ajansı Çalışanları Üzerine Bir Araştırma*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Acat, M. B. ve Aslan, M. (2011). Okulların Karakter Eğitimi Yetkinliği Ölçeği (OKEYÖ). *Değerler Eğitimi Dergisi*, 9 (21), 7-27.

Akben Selçuk, E. (2015). Factors Influencing College Students' Financial Behaviors in Turkey: Evidence from a National Survey. *International Journal of Economics and Finance* 7 (6), 87-94. ISSN 1916-971X E-ISSN 1916-9728.

Akçin, B. (2016). *Ortaokullarda Verilen Karakter Eğitimi ve Uygulamalarının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bartın.

Akıncı Çötök, N. (2006). *Sanayi Toplumundan Bilgi Toplumuna Geçiş Sürecinde Eğitim Olgusu*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.

Akyıldız, Y. Ö. (2019). *Üniversite Öğrencilerinde Bilinç Farkındalık Düzeyi İle Dindarlık Düzeyi Arasındaki İlişki*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Alkoç, N. (2020). *Okulöncesi Öğretmen Adaylarının 21.Yüzyıl Öğrenen Becerileri İle Eleştirel Düşünme Eğilimleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Kafkas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kars.

Anagün, Ş. S., Atalay, N., Kılıç, Z. ve Yaşar, S. (2016). Öğretmen Adaylarına Yönelik 21. Yüzyıl Becerileri Yeterlilik Algıları Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40, 160-175. ISSN 1301-0085 Print /1309-0275 / <http://dx.doi.org/10.9779/PUJE768>.

Armağan, M. V. (2018). *Bilgi Toplumunda Akıllı Şehirler ve Katılımcı Yurttaşlık*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Arslan, M. (1998). 21. Yüzyılda Eğitim: Postmodern Çağda Eğitim. *Yeni Türkiye*, 21. Yüzyıl Özel Sayısı, 4, (19), 877-880.

Atakişi, T. (2019). Öğretmenlerin ve Öğretmen Adaylarının 21. Yüzyıl Becerilerini Esas Alan Bilgi Okuryazarlık Durumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Kafkas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kars.

Atasoy F. (2004). Bilişim Devriminin Hızlandırdığı Yolculuk. *Kırıkkale Üniversitesi, Ulusal Sosyal Bilimler Sempozyumu*, 1-11.

Avcı, N., Taşçı, C., Derman, D., Erdoğan, N. ve Köymen, Ü. (1992). Enformasyon Toplumu ve Eğitim Sistemlerine Etkileri, *MEB Araştırma Raporu*, Ankara: MEB Yayınları.

Aybek, B. ve Aslan, S. (2016). Öğretmen Adaylarının Üst Bilişsel Okuma Stratejilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *International Journal of Social Science*, 49, 533-546.

Aydeniz, M. (2017). Eğitim Sistemimiz ve 21. Yüzyıl Hayalimiz: Hedeflerine İlerlerken, Türkiye için STEM Odaklı Ekonomik Bir Yol Haritası. *University of Tennessee, Knoxville*, 1-141.

Aydın, A. (2019). *İngilizce Öğretmen Adaylarının Görüşleri Çerçevesinde Öğretmen Eğitiminde 21.Yüzyıl Becerilerinin İncelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Aydın, S. (2018). *Tarım Toplumu Üzerine*. 12.07.2019 tarihinde https://www.academia.edu/36766949/TARIM_TOPLUMU_%C3%9CZER%C4%B0N adresinden alındı.

Azak, S. (2015). *Ortaokul 8. Sınıf Öğrencilerinin Problem Çözmede Kullandıkları Stratejilerin ve Üstbilişsel Davranışların Belirlenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.

- Bakioğlu B., Alkış Küçükaydın, M., Karamustafaoğlu, O., Şafak Uluçınar Sağır, Ş. Akman, E., Ersanlı, E. ve Çakır R. (2015). Öğretmen Adaylarının Bilişötesi Farkındalık Düzeyi, Problem Çözme Becerileri ve Teknoloji Tutumlarının İncelenmesi. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1, (19), 22-33.
- Balay, R. (2004). Küreselleşme, Bilgi Toplumu ve Eğitim. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 37 (2), 61-82.
- Baloğlu, C. (2020). *Sınıf Öğretmenlerinin Öz Yeterlilik İnançları İle Örgütsel Yaratıcılık Düzeyleri Arasındaki İlişki (Kütahya Merkez İlçesi Örneği)*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.
- Baltacı A. (2018). Nitel Araştırmalarda Örneklem Yöntemleri ve Örnek Hacmi Sorunsalı Üzerine Kavramsal Bir İnceleme. *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi / Journal of Bitlis Eren University Institute of Social Sciences*, 7 (1), 231-274.
- Barış, S. (2016). Finansal Okuryazarlık Ve Bütçeleme Davranışı: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. *TESAM Akademi Dergisi - Turkish Journal of TESAM Academy*, 3 (2), 13 – 38. ISSN: 2148 – 2462.
- Başarır, Ç. ve Sarıhan, A. Y. (2017). Üniversite Öğrencilerinin Finansal Okuryazarlıklarının Belirlenmesi: Bandırma Onyedil Eylül Üniversitesi Örneği. *Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi / Journal of Management and Economics Research*, 15 (1), 143-162. Doi: <http://dx.doi.org/10.11611/yead.330952>.
- Başer, N. E. (2011). *I. Sanayi Devriminde Teknolojik Gelişmenin Rolü*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Bircan, M. A. (2019). *Stem Eğitimi Etkinliklerinin İlkokul Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Stem'e Yönelik Tutumlarına, 21. Yüzyıl Becerilerine ve Matematik Başarılarına Etkisi*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Bozkurt, Ş. B. ve Çakır, H. (2016). Ortaokul Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Öğrenme Beceri Düzeylerinin Cinsiyet ve Sınıf Seviyesine Göre İncelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39 (79), 69-82.

Bulut, E. ve Akçacı, T. (2017). Endüstri 4.0 ve İnovasyon Göstergeleri Kapsamında Türkiye Analizi. *ASSAM Uluslararası Hakemli Dergisi*, 4 (7), 55-77. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/assam/issue/31544/345689>.

Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. , Akgün, Ö., Karadeniz, Ş. , Demirel, F.(2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (1. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.

Canlıoğlu, G. (2008). *Değişen Toplum Yapılarında Bilginin Değişen Konumu*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi.

Cansoy, R. (2018). Uluslararası Çerçevelere Göre 21.Yüzyıl Becerileri ve Eğitim Sisteminde Kazandırılması. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırma Dergisi*, 7, (4), 3112-3134. Orcid ID: <https://orcid.org/0000-0003-2768-9939>.

Cihangir, Y. (2010). *Avrupa Birliği Bilgi Toplumu Projeleri ve Üniversite Kütüphaneleri*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul.

Cohen, L., Manion, L. (1994). *Research Methods In Education* (Fourth Edition), Routledge.

Cubberley, E. P. (2004). *Eğitim Tarihi-1*. Ankara:Yeryüzü Yayınevi.

Cubberley, E. P. (2004). *Eğitim Tarihi-2*. Ankara:Yeryüzü Yayınevi.

Çakır, R. ve Yükseltürk, E. (2010). Bilgi Toplumu Olma Yolunda Öğrenen Organizasyonlar, Bilgi Yönetimi ve E-Öğrenme Üzerine Teorik Bir Çözümleme. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 18 (2), 501-512.

Çakıroğlu, A. (2007). *Üstbilişsel Strateji Kullanımının Okuma Anlama Düzeyi Düşük Öğrencilerde Erişi Artırımına Etkisi*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Çalık, D. ve Çınar, Ö. P. (2009). Geçmişten Günümüze Bilgi Yaklaşımları Bilgi Toplumu ve İnternet. *XIV. Türkiye’de İnternet Konferansı Bildirileri*, 12-13.

Çalık, T. ve Sezgin, F. (2005). Küreselleşme, Bilgi Toplumu ve Eğitim. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13 (1), 55-66.

Çelebi, M. ve Sevinç, Ş. (2019). *Öğretmenlerin 21. Yüzyıl Becerilerine İlişkin Yeterlik Algılarının ve Bu Becerileri Kullanım Düzeylerinin Belirlenmesi*. Eğitim Bilimleri Tam Metin Bildiri Kitabı. Editörler: Mustafa KILIÇ ve Meriç ERASLAN. 157-172.

Çolak, M. (2019). *Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının 21.yüzyıl becerilerine Yönelik Algılarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Niğde.

Çukurçayır, M. A. ve Çelebi, E. (2009). Bilgi Toplumu ve E-Devletleşme Sürecinde Türkiye. *ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 5 (9), 59–82.

Dağhan, G., Nuhoglu Kibar, P., Menzi Çetin, N., Telli, E. ve Akkoyunlu, B. (2017). Bilişim Teknolojileri Öğretmen Adaylarının Bakış Açısından 21. Yüzyıl Öğrenen ve Öğretmen Özellikleri. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 7 (2), 215-235.

Dede, C. (2009). Immersive interfaces for engagement and learning. *Science*, 323 (5910), 66–69.

Demir, C. (2013). *Bilgi Toplumuna Geçiş Sürecinde Uzaktan Eğitimin Rolü*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Dibenedetto, C. A. (2015). Teachers' Perceptions of Their Proficiency and Responsibility to Teach the Knowledge, Skills and Dispositions Required of High School Students to be Career Ready in the 21st Century. (Yayımlanmamış doktora tezi). Florida Üniversitesi, ProQuest Dissertations Publishing (UMI No: 3729140).

Doğan, A. (2013). Üstbiliş ve Üstbilişe Dayalı Öğretim. *Middle Eastern and African Journal of Educational Research*, 3, 6-20.

Doğan, N., Soysal, S. ve Karaman H. (2017). *Aynı Örneklemeye Açımlayıcı ve Doğrulamalı Faktör Analizi Uygulanabilir mi? Küreselleşen Dünyada Eğitim*. (Demirel, Ö. ve Dinçer, S., Ed.) Ankara: Pegem Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Tic. Ltd. Şti.

Durdukoca, Ş. F. (2012). Öğretmen Adaylarının Biliş Üstü Farkındalık Düzeyleri ve Mesleklerine İlişkin Öz Yeterlik İnanç Düzeylerinin İncelenmesi. An Analysis of Metacognitive Awareness Levels And Self-Efficacy Beliefs of Teachers Candidates. *Senpozyum: 3rd International Conference on New Trends in Education and Their Implications*, 26- 28.

Duymuş, D. (2019). *Yetişkin Becerilerinin Beceri Uyuşmazlığı Bağlamında İncelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bartın.

Ekici, G., Abide, Ö. F., Canbolat, Y. ve Öztürk, A. (2017). 21.Yüzyıl Becerilerine Ait Veri Kaynaklarının Analizi. *Journal of Research in Education and Teaching. Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 6 (1), 1-12. ISSN: 2146-9199.

Elverdi, S. (2011). *Bilgi Toplumu Sürecinde Erciyes Üniversitesi İ.İ.B.F. Kütüphanesi: Uluslararası Bir Karşılaştırma*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.

Erdem, A. R. (2003). Üniversite Kültüründe Önemli Bir Unsur:Değerler. *Değerler Eğitim Dergisi*, 1 (4), 54-72.

Erdem, Z. (2005). Sanayi İşçisinden Bilgi İşçisine: Yeni Ekonominin Değişen İşçi Tipi. *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*, 49, 540-566.

Erdoğan, Ö., Toy, M. ve Kurt, M. (2020). Robotik Uygulamaların Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Bazı 21. Yüzyıl Becerileri Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi (ASEAD)*, 7 (4), 117-137. ISSN:2148-9963.

Eroğlu, E. (2017). Sanayi Toplumundan Bilgi Topluma: Yönetim ve İnsan. *Uluslararası Akademik Yönetim Bilimleri Dergisi (www.yonbiltergi.com)* 3 (4), 220-232.

Ertural, H. (2019). *Üniversite Öğrencilerinin Karar Vermede Özsaygısının ve Karar Verme Stillerinin Üst Biliş ve Öğrenilmiş Güçlülüğe Göre İncelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Eryılmaz, S. ve Uluyol, Ç. (2015). *Evaluation of FATİH Project in the Consideration of 21st Century Skills. 21. Yüzyıl Becerileri Işığında FATİH Projesi Değerlendirmesi*. GEFAD / GUJGEF 35 (2), 209-229.

Evin Gencil, İ. (2013). Öğretmen Adaylarının Yaşam Boyu Öğrenme Yeterliklerine Yönelik Algıları. *Eğitim ve Bilim*, 170, 237-252.

Ezer, M. ve Kıral, E. (2018). Türkiye’de Bilgi Toplumunun Gelişimi: Kişisel İnternet Kullanım Amaçları Üzerine Bir Uygulama. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 27 (1), 207-222.

Fadel, C., Bialik, M., Bogan, M. ve Horvathova, M. (2015). Skills for the 21st Century: What Should Students Learn? *Character (Education for the 21st Century)*. Center for Curriculum Redesign Boston, www.curriculumredesign.org

Fındıkçı, İ. (2004). Yaşadıkça Eğitim. *İstabbul: Hayat Yayıncılık*. ISBN: 975-67-75-0.

Fox, M. O. (2011). Implementing 21st century skills: A paradox in a traditional world of education? (MasterThesis) College of Saint Elizabet, New jersey.

Gedikli, H. (2018). *Biçimlendirici Değerlendirme Uygulamalarının Öğrencilerin Üst Bilişsel Bilgi ve Becerilerine Etkisi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sivas.

Gelen, İ. (2017). P21-Program ve Öğretimde 21. Yüzyıl Beceri Çerçevesi (ABD Uygulamaları). *Journal of Interdisciplinary Educational Research. Disiplinlerarası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1 (2), 15-29.

Genç, S. Z. ve Eryaman, M. Y. (2006). Değişen Değerler ve Yeni Eğitim Paradigması. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 89-102.

Gökbulut, B. (2020). Öğretmen Adaylarının Eğitim İnançları ile 21. Yüzyıl Becerileri Arasındaki İlişki. *The Relationship Between Teacher Candidates' Beliefs in Education and 21st Century Skills. Turkish Studies - Education*, 15 (1), 127-141. <https://dx.doi.org/10.29228/TurkishStudies.40164>.

Gömleksiz, M. N., Sinan, A. T. ve Doğan, F. D. (2019). Türkçe, Türk Dili ve Edebiyatı ile Çağdaş Türk Lehçeleri Öğretmen Adaylarının 21. Yüzyıl Becerileri Yeterlik Algıları. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 7 (19), 163 – 185.

Görgülü, D. (2013). *Bilgi Toplumuna Geçiş Sürecinde Okul Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik Yeterlilikleri Açısından İncelenmesi (Konya İli Örneği)*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Erzurum.

Güçlü, N. (1996). Eğitim Yöneticiliği ve Sosyal Beceriler. *Eğitim Yönetimi*, 2 (4), 555-564.

Gülel, G. (2006). *Sınıf Öğretmeni Adaylarının Yaratıcılık Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi (Pamukkale Üniversitesi Örneği)*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.

Gülen, G. B. (2013). *Ortaokul Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Öğrenme Becerileri ve Bilişim Teknolojileri ile Destekleme Düzeylerinin Cinsiyet ve Sınıf Seviyesine Göre İncelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Güler, Y. (2019). *Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Becerileri Öz-Yeterlik Algıları*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.

Günay, D. (2002). Sanayi ve Sanayi Tarihi. *Mimar ve Mühendis Dergisi*, İstanbul. 31, (8-14).

Güner, O. (2018). *Bilgi Toplumunda Avrupa Birliği Yükseköğretim Politikalarının Yenilik Faaliyetleri Üzerindeki Etkinliği: Danimarka Örneği*. (Yayımlanmamış doktora tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Güneş, F. (2012). Bologna Süreci ile Yükseköğretimde Öngörülen Beceri ve Yetkinlikler. (Skills and Competencies Set Forth by Bologna Process in Higher Education). *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi (Journal of Higher Education and Science)*, 2 (1), 1-9. DOI: 10.5961/jhes.2012.026.

Günüç, S., Odabaşı, H. N., ve Kuzu, A. (2013). 21. Yüzyıl Öğrenci Özelliklerinin Öğretmen Adayları Tarafından Tanımlanması: Bir Twitter Uygulaması. (The Defining Characteristics of Students of the 21st Century by Student Teachers: A Twitter Activity). *Eğitimde Kuram ve Uygulama Articles (Journal of Theory and Practice in Education)*, 9 (4), 436-455. ISSN: 1304-9496.

Gürültü, E., Aslan, M. ve Alcı, B. (2019). Ortaöğretim Öğretmenlerinin 21. Yüzyıl Becerileri Kullanım Yeterlikleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. Advance online publication. doi: 10.16986/HUJE.2019051590.

Happ, D. W. (2013). Results of a survey of 21st century skills of communication, collaboration, critical thinking, and creativity. (Yayınlanmamış doktora tezi). American International College, ProQuest Dissertations Publishing, (UMI No. 3575592).

Harari, Y. N. (2018). *21. yüzyıl için 21 ders* (S. Siral, Trans.). İstanbul: Kolektif Kitap.

İpekşen, S. (2019). *Fen Bilimleri Öğretmen Adaylarının 21. Yüzyıl Öğrenen Becerileri İle Öğrenme Biçimleri, Öğrenme Stilleri ve Çoklu Zekâ Alanları Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kütahya.

İşbilen, F. M. (2016). *Bilgi Topluma Geçiş Sürecinde Türkiye*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.

Johnson, M., Buhler, A. G., & Hillman, C. (2010). The library is undead: Information seeking during the zombie apocalypse. *Journal of Library Innovation*, 1 (2), 29- 43.

Kalaycı, N. (2008). Yüksek Öğretimde Uygulanan Toplam Kalite Sürecinde Göz Ardı Edilen Unsurlardan “TKY Merkezi” ve “Eğitim Programları.” *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6 (2), 163-188.

Kapıkıran, N. A. (2006). Üniversite Öğrencilerinde Ahlaki Davranışın Empatik Eğilim Ve Kendini Ayarlama Açısından İncelenmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3 (28), 32-47.

Karakaş, M. M. (2015). *Ortaokul Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Fen Bilimlerine Yönelik 21.Yüzyıl Beceri Düzeylerinin Ölçülmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

Karasakaloğlu, N., Karacaloğlu, A. S. ve Yılmaz Özelçi S. (2012). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Okuma Stratejileri, Eleştirel Düşünme Tutumları ve Üst Bilişsel Yeterlilikleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 13 (1), 207-221.

Karbuç, N. (2019). *Bilgi Toplumu Sürecinde Kamu Eğitim Yöneticilerine Yönelik Hizmet İçi Eğitim Politikalarındaki Değişim*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.

Kaya, M. ve Aydın, C. (2011). Üniversite Öğrencilerinin Dini İnanç İle Ahlaki Olgunluk Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 30, 15-42.

Kaypak, Ş. (2011). Bilgi Toplumu Olma Yolunda Kentsel Değişim ve Bilgi Kentleri. *Bilgi Ekonomisi ve Yönetimi Dergisi*, 4 (1), 117-130.

Kılıç, S. (2013). Örneklem Yöntemleri. *Journal of Mood Disorders* 3 (1), 44-6. DOI: 10.5455/jmood.20130325011730

Koç, O (2006). *Bilgi Toplumu Organizasyonlarında Örgüt İçi Çatışmaların Yönetiminde Entelektüel Liderliğin Rolü*. (Yayınlanmamış doktora tezi). Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.

Koçak, H. (2016). Teknoloji ve Toplumsal Değişme. *Göller Bölgesi Aylık Hakemli Ekonomi ve Kültür Dergisi*, 35-43.

Koçak, M. (2015). *Sanayi Toplumundan Bilgi Topluma Geçiş Sürecinde İnsan Kaynakları Yönetimi'nde Ortaya Çıkan Değişimler ve Türk Kamu Yönetimi'nde İnsan Kaynakları Yönetimi Anlayışı*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Korucu, A. T. ve Ünüvar, M. (2020). Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği Bölümünde Okuyan Öğretmen Adaylarının Aldıkları Eğitim ile Bilişim Liderliği Vasfı

ve 21. Yüzyıl Becerileri Arasındaki İlişki. Teacher Candidates Studying in the Department of Computer and Instructional Technologies Teaching, the Qualification of It Leadership and 21st Century Skills]. *Bilgi ve İletişim Teknolojileri Dergisi (Journal of Information and Communication Technologies)*, 2 (1), 45-54.

Kozikoğlu, İ. ve Altunova, N. (2018). Öğretmen Adaylarının 21. Yüzyıl Becerilerine İlişkin Öz-yeterlik Algılarının Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerini Yordama Gücü. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi (Journal of Higher Education and Science)*, 8 (3), 522-531. DOI: 10.5961/jhes.2018.293

Kuvaç, M. ve Koç, I. (2014). Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Eleştirel Düşünme Eğilimleri. *Turkish Journal of Education*, 3 (2), 46–59.

Kültekin, S. (2006). *Bilgi Toplumu ve Eğitim Programları*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.

Ledward, B. C., & Hirata, D. (2011). *An Overview of 21st Century Skills. Honolulu: Kamehameha Schools Research & Evaluation* 12.08.2019 tarihinde http://www.ksbe.edu/assets/spi/pdfs/21st_Century_Skills_Brief.pdf adresinden alındı.

Masuda, Y. (1990). *Managing in the Information Society: Releasing Synergy Japanese Style*. Oxford, Blackwell, 3-10.

MEB 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi. (2019). 12 Mayıs 2019 tarihinde <http://meb.gov.tr/http://2023vizyonu.meb.gov.tr/> adresinden alındı.

Meta-Learning: Learning to Learn Fast. (2020). 27 Ocak 2020 tarihinde <https://lilianweng.github.io/lil-log/2018/11/30/meta-learning.html> adresinden alındı.

Mercan, H. B. (2011). *İlköğretim Öğrencilerinin Öğrenmeyi Öğrenme Becerileri Ve Bu Becerilerin Akademik Başarılarını Yordama Düzeyi*. (Yayınlanmış yüksek lisans tezi). Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

Milli Eğitim Bakanlığı, 2010-2014 Stratejik Plan. (2010). 20 Şubat, 2019 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı: http://sgb.meb.gov.tr/Str_yon_planlama_V2/MEBStratejikPlan.pdf adresinden alındı.

Misset, T. C. (2012). *The Development of Critical and Creative Thinking Skills for 21st Century Learning*. (Yayımlanmamış doktora tezi). University of Virginia, ProQuest Dissertations Publishing (UMI No: 3525032).

Murat, A. (2018). *Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının 21.Yüzyıl Becerileri Yeterlik Algıları ile Stem'e Yönelik Tutumlarının İncelenmesi*. (Yayımlanmış yüksek lisans tezi). Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.

National Research Council. (2010). *Exploring the Intersection of Science Education and 21st Century Skills: A Workshop Summary*. Rapporteur. Board on science education, center for education, division of behavioral and social sciences and education. Washington, DC: The National Academies Press.

OECD. (2009). *The Professional Development of Teachers* (Chap. 3, p. 64).

OECD. (2012). *Education at a Glance 2012: OECD Indicators*. Paris: OECD Publishing.

Organisation for Economic Co-operation ve Development (2017). *Education at a glance 2017: OECD indicators*. Erişim adresi: goo.gl/QkqJPu

Orhan Göksün, D. (2016). *Öğretmen Adaylarının 21. Yy. Öğrenen Becerileri ve 21. Yy. Öğreten Becerileri Arasındaki İlişki*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

Orhun Göksün, D. ve Kurt, A. A. (2017). Öğretmen Adaylarının 21. yy. Öğrenen Becerileri Kullanımları ve 21. yy. Öğreten Becerileri Kullanımları Arasındaki İlişki. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 42 (190), 107-130.

Öğretir Özçelik, A. D. ve Eke, K. (2018). *21.Yüzyıl Öğretmenlerinde Sosyal Beceriler*. Öğretir-Özçelik, A. D. ve Tuğluk, N. M. (Ed.), *Eğitimde ve Endüstride 21. Yüzyıl Becerileri*. Ankara: Pegem Akademi. 103-123.

Öntaş, T. (2019). 21. Yüzyıl Becerileri, Bilgi toplumu ve Okulun İşlevleri.

Önür, Z. ve Kozikoğlu, İ. (2019). Ortaokul Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Öğrenme Becerileri. *Trakya Eğitim Dergisi*, 9 (3), 627-648.

Özben, Ş. Ve Argun, Y. (2005). Buca Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Yaratıcılık Boyutları Puanları Karşılaştırılması. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 16-23.

Özdamar, K. (2003). *Modern Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Eskişehir: Kaan Kitabevi

Özden Özdemir, D., Karakuş Tayşi, E., Kılıç Şahin, H., Demir Kaya, S. ve Bayram, F. Ö. (2018). Öğretmen Adaylarının 21. Yüzyıl Becerilerine Yönelik Yeterlik Algıları: Kütahya Örneği. *Turkish Studies, Education Sciences*, 13 (27), 1163-1184. DOI: 10.7827/TurkishStudies.14928 ISSN: 1308-2140

Özgüzel, S. (2018). 21. Yüzyılın Akademik Eğitim Konsepti ve Üniversitelerin Rolü. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum (Education And Society In The 21st Century Cilt)*, 7 (21), 951-964.

Özkan, H. H. (2009). Bilgi Toplumu Eğitim Programları. *Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2 (10).

Parlar, H. (2012). Bilgi Toplumu, Değişim ve Yeni Eğitim Paradigması. *Yalova Sosyal Bilimler Dergisi*, 4, 193-249.

Partnership For 21st Century Skills, (P21). (2009). Framework For 21st Century Learning. 20 Mart, 2019 tarihinde erişim adresi: <https://www.battelleforkids.org/networks/p21>

Pehlivan, K. B. (2005). Öğretmen Adaylarının İletişim Becerisi Algıları Üzerine Bir Çalışması. *İlköğretim Online*, 4 (2), 17-23.

Peker, B. (2019). *Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının 21.Yüzyıl Öğrenen Becerilerini Kullanım Düzeylerinin İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Niğde.

Porat, M.U. (1978). Emergence of An Information Economy. *Economic Impacf*, 24 (4), 29-34.

Saçmalioğlu, M. G. (2019). *Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının, Mesleki Öğrenme Topluluğu Aracılığıyla 21. Yüzyıl Becerilerini Ortaya Çıkarma Süreçlerinin*

Keşfedilmesi. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Sağlam (2007). *İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Derslerinde Bilgi Teknolojisi Kaynaklarından Yararlanma Öz-Yeterlikleri Ve Etki Algılarının Değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Sarıkaya, A. (2017). *Türkçe Öğretmen Adaylarının Üst Bilişsel Okuma Stratejileri ve Öğrenme Stilleri*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, Bolu.

Saygılı, S. (2013). Sanayi Toplumundan Bilgi Topluma Geçiş Sürecinde Eğitimde Dönüştürücü Bir Entelektüel Olarak Öğretmenler. *Uşak Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi*, Özel Sayı, 263-274.

Selvi, Ö. (2012). Bilgi Toplumu, Bilgi Yönetimi Ve Halkla İlişkiler. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 3, 191-214.

Sesen, H. ve Basım, H. N. (2012). Demografik Faktörler ve Kişiliğin Girişimcilik Niyetine Etkisi: Spor Bilimleri Alanında Öğrenim Gören Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. (The Impact of Demographic Factors and Personality on the Entrepreneurial Intention: A Study on Students in Sport Sciences Departments). *Ege Akademik Bakış (Ege Academic Review)*, 12, 21-28.

Shannon, E. (2015). *Achievement and 21st Century Skills in Elementary School Students*. Doktora Tezi. Dowling College, Proquest Dissertations Publishing, (UMI No. 3664077).

Sılay, N. (2010). *Yükseköğretimde Karakter Eğitimi İncelenmesi*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Sweet, D. (2014). *Strategies California Superintendents Use to Implement 21st Century Skills Programs*. Doktora Tezi. University of Southern California, ProQuest Dissertations Publishing, (UMI No.3628322).

Şamiloğlu, F., Kahraman, E. ve Bağcı, H. (2016). Finansal Okuryazarlık Araştırması: Erciyes Üniversitesi Öğrencileri Üzerinde Bir Uygulama. *Uluslararası Yönetim İktisat ve*

İşletme Dergisi, ICAFR 16 Özel Sayısı (Int. Journal of Management Economics and Business, ICAFR 16 Special Issue), 308-318.

Şenel, A. (1982). İlkel Topluluktan Uygar Topluma: Geçiş Aşamasında Ekonomik, Toplumsal, Düşünsel Yapıların Etkileşimi. *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları*, 84-87.

Tekeli, İ. (2002). Bilgi Toplumuna Geçerken Farklılaşan Bilgiye İlişkin Kavram Alan Üzerine Bazı Saptamalar. Tekeli, S. Ç. Özoğlu, B. Akşit, G. Irzık, A. İ nam (Yay. Haz.). Bilgi Toplumuna Geçiş: Sorunsallar, Görüşler, Yorumlar, Eleştiriler ve Tartışmalar. *Türkiye Bilimler Akademisi Yayınları 3. Ankara: Türkiye Bilimler Akademisi*. 15-46.

Tokcan, H. (2015). *Bilginin Üretimi ve Kullanımı Açısından Bilgi Yönetimi: Üniversite’de Akademik Yöneticilerin Bilgi Yönetimi Algıları Üzerine Bir Uygulama*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.

Tomruk, İ. (2019). *8. Sınıf Öğrencilerinin Algılanan Üst Biliş Becerileri İle Fen Bilimleri Rutin ve Rutin Olmayan Problem Çözme Düzeyi Arasındaki İlişki*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.

Tonta, Y. ve Küçük, M. E. (2005). Sanayi Toplumundan Bilgi Toplumuna Geçiş Sürecinde Temel Dinamikler. Main Dynamics of the Transition from Industrial Society to Information Society” In: Proceedings of the Third International Symposium on “Society, Governance, Management and Leadership Approaches in the Light of the Technological Developments and the Information Age”, 3 (16).

Toptaş Arslan, G. (2018). Çalışmanın Evrimi: Sanayi Toplumundan Sanayi Ötesi Topluma Geçiş. *Fırat Üniversitesi İİBF Uluslararası İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 2 (1), 145-162.

Trilling, B. ve Fadel, C. (2009). 21st Century Skills: Learning for Life in Our Times. San Francisco, CA: Jossey-Bass.

Tuncer, M. ve Kaysi, F. (2013). Öğretmen Adaylarının Üst Biliş Düşünme Becerileri Açısından Değerlendirilmesi. *Murat Tuncer Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi (Turkish Journal of Education)*, 2 (4), 44-54.

Turan, N. (2015). *Çalışma Yaşamında Yetenek, Beceri, Yetkinlik, Yeterlilik*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

Turgut, B. (2001). Küreselleşme ve Milli Duyarlılıklar. *Milli Eğitim Dergisi*, 150.

Turhan, D. G. (2016). *Bilgi Toplumu Kavramı Çerçevesinde Dijital Yerliler ve Dijital Aktivizm*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Isparta Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.

Tutkun Ö. F. (2010). 21. Yüzyılda Eğitim Programının Felsefî Boyutları The Philosophic Dimensions of Curriculum in the 21st Centur. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30 (3), 993-1016.

Türk Dil Kurumu, Büyük Türkçe Sözlük (2019). *Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları*.

Türkmen, M. ve İşbilir, U. (2015). Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinin Sosyo- Demografik Özellikler Açısından İncelenmesi. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 9 (2), 18-28.

Uçak, N. Ö. (2010). Bilgi: Çok Yüzlü Bir Kavram Information: A Multi-Faceted Concept. *Türk Kütüphaneciliği* 24 (4), 705-722.

Ürer, H. (2018). TÜBA-KED. *Türkiye Bilimler Akademisi Kültür Envarteri Dergisi*, 17.

Weber, M. L. (2015). The role of globalization, science, technology, engineering, and mathematics project-based learning, and the national science and technology fair mandate in creating 21st-century-ready students in schools in Costa Rica. Doktora Tezi. University of Southern California, ProQuest Dissertations Publishing, (UMI No.3704262).

Winters, T. (2011). Facilitating Meta-learning in Art and Design Education. *iJADE 30.1* The Author. NSEAD/Blackwell Publishing Ltd.

World Economic Forum- WEF, (2016). *Drivers of Change*. (n.d.). Retrieved April 05, 2019, from <https://reports.weforum.org/future-of-jobs-2016/drivers-of-change/> *Yaratıcı düşünme*. From https://tr.wikipedia.org/wiki/Yaratıcı_Düşünme (Erişim tarihi: 05.05.2019)

Yakut, F (2004). *Bilgi Toplumu Organizasyonlarında Eğitimin Stratejik Boyutu ve Kocaeli İşletmelerinde Eğitim Strateji Etkileşiminin İncelenmesine Yönelik Bir Araştırma*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.

Yalçın, S. (2018). 21. Yüzyıl Becerileri ve Bu Becerilerin Ölçülmesinde Kullanılan Araçlar ve Yaklaşımlar. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 51 (1), 183-201. DOI:10.30964/auebfd.405860, E-ISSN: 2458-8342, P-ISSN: 1301-8342

Yazıcı, E. (2016). Endüstri Devriminde Dördüncü Dalga ve Eğitim: Türkiye Dördüncü Dalga Endüstri Devrimine Hazır mı? *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama (Journal of Education and Humanities: Theory and Practice)*, 7 (13):13, 49-88.

Yeniay Üsküplü, Z. D. (2019). *Eğitim Sosyolojisi Açısından 21. Yüzyıl Becerileri Türkiye’de Çocuk Üniversiteleri Modeli*. (Yayımlanmamış doktora tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Yeşilorman, M. ve Koç, F. (2014). Bilgi Toplununun Teknolojik Temelleri Üzerine Eleştirel Bir Bakış. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 24 (1), 117-133.

Yılmaz, B. (1998). Bilgi Toplumu:Eleştirel Bir Yaklaşım. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 15 (1), 147-158.

Yılmaz, E. ve Alkış, M. (2019). 21. Yüzyıl Yeterlilikleri Ölçeği’nin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması. *The Journal of International Lingual Social and Educational Sciences*, 5 (1), 125-154.

Yılmaz, E., Çalışkan, M., ve Sulak, S. A. (2016). *Eğitim Bilimlerinden Yansımalar. Konya: Çizgi Kitabevi Yayınları*. ISBN: 978-605-9427-19-7.

Yurtseven, M. (2015). *Bilgi Toplumu Olma Yolunda Kütüphane ve Sivil Toplum Kuruluşu Etkileşimi: Türk Kütüphaneciler Derneği Örneği (TKD)*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul.

Yüksel, G. (2012). *İlköğretim Öğretmenlerinin Karakter Eğitimi Yetkinlik İnançları İle Ahlaki Olgunluk Düzeyleri Arasındaki İlişki*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

Yüksel, H. (2014). İnternet Gazeteciliğinde Bilgi Kirliliği Sorunu. *Atatürk İletişim Dergisi*, 6, 124-134.

Zeybek, G. (2019). Lise Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Öğrenme Becerileri Kullanım Düzeylerinin Belirlenmesi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*. 5 (2), 2149-5939.

EKLER

Ek-1: Bilgilendirilmiş Onam Formu

LÜTFEN BU DÖKÜMANI DİKKATLİCE OKUMAK İÇİN ZAMAN AYIRINIZ

Sizi Meryem ALKIŞ tarafından yürütülen “Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Becerilerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi” başlıklı **tez çalışmasına** davet ediyoruz. Bu araştırmaya katılıp katılmama kararını vermeden önce, araştırmanın neden ve nasıl yapılacağını bilmeniz gerekmektedir. Bu nedenle bu formun okunup anlaşılması büyük önem taşımaktadır. Eğer anlayamadığınız ve sizin için açık olmayan şeyler varsa, ya da daha fazla bilgi isterseniz bize sorunuz. Bu çalışmaya katılmak tamamen **gönüllülük** esasına dayanmaktadır. Çalışmaya **katılmama** veya katıldıktan sonra herhangi bir anda çalışmadan **çıkma** hakkında sahipsizsiniz. **Çalışmayı yanıtlamanız, araştırmaya katılım için onam verdiğiniz** biçiminde yorumlanacaktır. Size verilen **formlardaki** soruları yanıtlarken kimsenin baskısı veya telkini altında olmayın. Bu formlardan elde edilecek bilgiler tamamen araştırma amacı ile kullanılacaktır.

1. Araştırmayla İlgili Bilgiler:

- Araştırmanın Amacı: Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Becerilerinin İncelenmesi
- Araştırmanın İçeriği: 21. Yüzyıl Yeterlilikleri
- Araştırmanın Nedeni: Tez Çalışması
- Araştırmanın Öngörülen Süresi: 30 dakika
- Araştırmaya Katılması Beklenen Katılımcı/Gönüllü Sayısı:1000
- Araştırmanın Yapılacağı Yer: Konya ili

2. Çalışmaya Katılım Onayı:

Yukarıda yer alan ve araştırmadan önce katılımcıya/gönüllüye verilmesi gereken bilgileri okudum ve katılmam istenen çalışmanın kapsamını ve amacını, gönüllü olarak üzerime düşen sorumlulukları tamamen anladım. **Çalışma hakkında yazılı ve sözlü açıklama yukarıda adı belirtilen araştırmacı tarafından yapıldı, soru sorma ve tartışma imkanı buldum ve tatmin edici yanıtlar aldım. Bana, çalışmanın muhtemel riskleri ve faydaları sözlü olarak da anlatıldı.** Bu çalışmayı istediğim zaman ve herhangi bir neden belirtmek zorunda kalmadan bırakabileceğimi ve bıraktığım takdirde herhangi bir olumsuzluk ile karşılaşmayacağımı anladım.

Bu koşullarda söz konusu araştırmaya kendi isteğimle, hiçbir baskı ve zorlama olmaksızın katılmayı kabul ediyorum.

Katılımcının:

Adı-Soyadı:

İmzası:

Ek-2: Araştırma Gönüllü Katılım Formu

Sevgili Gençler;

Yaptığımız bilimsel bir çalışma için bu anket formunda sorulan sorulara vereceğiniz cevaplara ihtiyaç duymaktayız. Anket formuna vereceğiniz cevaplar bu araştırmanın bilimsellik derecesi için önemlidir. Vereceğiniz cevaplar hiçbir kişi ya da kuruluş ile paylaşılmayacağı gibi kayıt altına da alınmayacaktır. Destekleriniz için teşekkür ederiz.

Meryem ALKİŞ

1.Cinsiyetiniz? Erkek () Kadın ()

2. Memleketiniz?

3.Yaşınız? (Lütfen yazınız).....

4. Ailenizin aylık toplam gelir düzeyini işaretleyiniz.

A: 0-1000 TL () B: 1001-2000 TL () C: 2001-3000 TL ()

D: 3001-4000 TL () E: 4001-5000 TL () F: 5001 ve üstü ()

5. Annenizin eğitim düzeyini işaretleyiniz.

A:İlkokul () B:Ortaokul () C:Lise ()

D:Lisans () E: Lisansüstü ()

6. Babanızın eğitim düzeyini işaretleyiniz.

A:İlkokul () B:Ortaokul () C:Lise ()

D:Lisans () E: Lisansüstü ()

7. Kardeş Sayınız?

A: Yok () B: 1 () C: 2 ()

D: 3 () E: 4 () F: 5 ve üzeri ()

8. Okuduğunuz Bölüm? (Lütfen yazınız).....

9. Öğrenim Gördüğünüz Sınıf? (Lütfen yazınız).....

10. Okuduğunuz Fakülte? (Lütfen yazınız).....

11. Üniversite Türü ?

A:Kamu ()

B:Özel ()

12. Öğrenim görmekte olduğunuz üniversitenin adı? (Lütfen yazınız).....

Ek-3: Anket Formu

ENVANTER I

Açıklama: Aşağıda sizin günlük deneyimlerinle ilgili bir dizi durum verilmiştir. Lütfen her bir maddenin altında yer alan 1 ile 5 arasındaki ölçeği kullanarak her bir deneyimi ne kadar sık veya nadiren yaşadığınızı belirtiniz. Lütfen deneyimizin ne olması gerektiğini değil, sizin deneyiminizi gerçekten neyin etkilediğini göz önünde bulundurarak cevaplayınız. Lütfen her bir maddeyi diğerlerinden ayrı tutunuz.	Bana tamamen uygun	Bana uygun	Kararsızım	Bana uygun değil	Bana hiç uygun değil
1. Çevreye zarar vermeyecek enerji sistemlerinin önemini farkındayım.					
2. Kamu kurumlarının atık ve çöplerin geri dönüşümünü destekleyecek politikalar geliştirmesi gerektiğini düşünüyorum.					
3. İş kurma konusunda risk almada cesaretliyimdir.					
4. Bir görev verildiğinde, o görevi başaracağıma dair inancım tamdır.					
5. İş kurmayla ilgili insanlarla ilişkiler kurabilirim.					
6. Bir işi gerçekleştirirken takım çalışması yapabilirim.					
7. İşle ilgili fırsatları değerlendirebilirim.					
8. Gerçekleştirmeye çalıştığım işi, yenilikçi düşüncelerle daha iyisini yapmaya çalışırım.					
9. İşle ilgili rekabet etmekten çekinmem.					
10. Bir işi başaramamak beni yıldıramaz.					
11. Acil durumlar için tasarruflu hareket etmeyi kabul ederim.					
12. Borcum varken yeni bir borca girmeyi hatalı bulurum.					
13. Bir şey satın alırken bütçemi dikkate alırım/bütçeme göre hareket ederim.					
14. Aylık bütçe yapmanın önemini farkındayım.					
15. Aylık harcamalarımı kişisel bütçe planıma göre yaparım.					
16. Medyada güncel olayları takip ederim.					
17. Politik kararlar alırken medyayı etkin bir şekilde kullanırım.					
18. İhtiyaç duyduğum bilgileri tedarik ederken medyayı kullanırım.					
19. Düzenli egzersiz yaparım (yürüyüş, bisiklete binme, aerobik gibi).					
20. Doğru ve dengeli beslenmeye dikkat ederim.					
21. Teknolojideki gelişmeleri ve yenilikleri takip ederim.					
22. Karşılaştığım problemleri çözme sürecinde teknolojiden yararlanırım.					
23. Teknoloji alanındaki araştırmalar ilgimi çeker.					
24. İlgi duyduğum bir alanda yeni bir teknoloji ürünü ile karşılaştığımda heyecanlanırım.					
25. Toplumsal olaylara karşı duyarsız kalamam.					
26. Toplumsal olayların nedenlerini öğrenmeye çalışırım.					
27. İnsanların davranışlarındaki farklılıklar ilgimi çeker.					

ENVANTER II

Açıklama: Aşağıda sizin günlük deneyimlerinize ilgili bir dizi durum verilmiştir. Lütfen her bir maddenin altında yer alan 1 ile 5 arasındaki ölçeği kullanarak her bir deneyimi ne kadar sık veya nadiren yaşadığınızı belirtiniz. Lütfen deneyiminiz ne olması gerektiğini değil, sizin deneyiminizi gerçekten neyin etkilediğini göz önünde bulundurarak cevaplayınız. Lütfen her bir maddeyi diğerlerinden ayrı tutunuz.	Bana tamamen uygun	Bana uygun	Kararsızım	Bana uygun değil	Bana hiç uygun değil
1. Hayal gücümü kullanarak yeni birtakım şeyler geliştirebilirim.					
2. Bir işi gerçekleştirirken kendime uygun yöntemler geliştirebilirim.					
3. Düşüncelerimi aktarırken fikir üretmekte zorluk çekmem.					
4. Bilinenlerin dışında farklı şeyler yapmaya çalışırım.					
5. Problemlerimi çözebilecek bir yol buluncaya kadar uğraşırım.					
6. Problemlerimin çözüm yollarını planlayarak uygulamaya koyarım.					
7. Bir işi gerçekleştirmeden önce o işle ilgili her şeyi düşünürüm.					
8. Karar alırken, gerekli olan bilgileri topladıktan sonra hareket ederim.					
9. Bir olay ya da durumu değerlendirirken sonuca götürecek tüm alternatifleri değerlendiririm.					
10. Karşımdakileri dinleyerek geri bildirim sağlarım.					
11. Empati kurabilirim.					
12. Karşımdakini anlamaya çalışarak dinlerim.					
13. İnsanlarla uyumlu bir şekilde çalışabilirim.					
14. İnsanları dikkatli bir şekilde dinlerim.					
15. Karşımdakinin bana ilettikleri hakkında düşünürüm.					
16. Başkalarının bilgi ve deneyimlerinden yararlanırım.					
17. Arkadaşlarımla ortak bir amaç doğrultusunda bir araya gelirim.					
18. Birlikte çalışarak, öğrenmenin en üst düzeye çıkacağına inanıyorum.					

ENVANTER III

1. Gerçekleştirdiğim bir işe dikkatimi dağıtmadan yoğunlaşabilirim.					
2. Çevremdeki insanların davranışlarının farkında olurum.					
3. İçinde bulunduğum ana yoğunlaşırım.					
4. Farklı olayları araştırma konusunda ısrarcıyım.					
5. Çevrem hakkında daha fazla bilgi sahibi olabilmek için çabalarım.					
6. Merak ettiğim bir konu hakkında kesin sonuca ulaşana kadar araştırmaya devam ederim.					
7. Bir problemle karşılaştığımda çözüme ulaşana kadar uğraşırım.					
8. Benim için yeni şeyler öğrenmek heyecan vericidir.					
9. Davranışlarımı etik değerlerin muhakemesini yaparak gerçekleştiririm.					
10. Çevremdeki insanların sorunlarına karşı duyarlıyım.					
11. Doğruluk yaşantımda önemli bir kılavuzdur.					
12. Başkalarının haklarına saygı duyarım.					
13. Grup çalışmalarında gruptaki diğer elemanları ikna edebilirim.					
14. Grubun amaçlarını gerçekleştirebilmek için grup üyelerinin faaliyetlerini koordine ederim.					
15. Grup çalışmalarında, grup üyelerini motive edebilirim.					
16. Bir grubun lideri olmaktan hoşlanırım.					
17. Çevremdeki insanları etkileyebilirim.					
18. Bir amacı gerçekleştirmek için ilgili kişileri motive edebilirim.					
19. Bir işin geleceği ile ilgili iddialı hedefler koyabilirim.					

ENVANTER IV

Açıklama: Aşağıda sizin günlük deneyimlerinizle ilgili bir dizi durum verilmiştir. Lütfen her bir maddenin altında yer alan 1 ile 5 arasındaki ölçeği kullanarak her bir deneyimi ne kadar sık veya nadiren yaşadığınızı belirtiniz. Lütfen deneyimizin ne olması gerektiğini değil, sizin deneyiminizi gerçekten neyin etkilediğini göz önünde bulundurarak cevaplayınız. Lütfen her bir maddeyi diğerlerinden ayrı tutunuz.					
	Bana tamamen uygun	Bana uygun	Kararsızım	Bana uygun değil	Bana hiç uygun değil
1. Nasıl öğrendiğimin farkındayım.					
2. Nasıl düşündüğümün farkındayım.					
3. Olaylara yaklaşırken düşüncelerimi değerlendirebilirim.					
4. Yanlış düşüncelerimi değiştirebilirim.					
5. Öğrenme için gerekli stratejileri bilirim.					
6. Öğrenme için kullandığım stratejilerin işe yarayıp yaramadığını kontrol edebilirim.					
7. Gerekirse yeni stratejiler geliştiririm.					
8. Öğrenme için stratejilerin, niçin, ne zaman ve nerede kullanacağını bilincindeyimdir.					
9. Etkili öğrenme stratejilerimi bilir onları kullanırım.					
10. Gerekirse öğrenmek için kendi kendimi motive edebilirim.					
11. Yeni bilgi öğrenirken geçmişteki bilgilerimle ilişkilendirmeye çalışırım.					
12. Öğrenirken nasıl öğrendiğimi düşünürüm.					
13. Bir konu hakkında karar verirken bunları nasıl gerçekleştirdiğimi değerlendiririm.					
14. Bir konu hakkında karar vermeden önce bu süreci planlarım.					
15. Çalışmaya başlamadan önce neyi öğrenmem gerektiğini düşünürüm.					
16. Bir problemle karşılaştığımda farklı çözüm yollarını düşünerek en iyisini seçerim.					

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Meryem ALKIŞ
Doğum Yeri ve Tarihi : Konya / 1984
e-posta : alkismeryem@gmail.com

Eğitim Bilgileri

İlkokul : Hürriyet İlköğretim Okulu, Karatay, Konya, 1998
Lise : Zübeyde Hanım Anadolu Kız Meslek Lisesi, Hazır Giyim, Karatay, Konya, 2002.
Önlisans : Selçuk Üniversitesi, Teknik Bilimler MYO, Tekstil Bölümü, Selçuklu, Konya, 2004.
Lisans : Selçuk Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Giyim Öğretmenliği Bölümü, Selçuklu, Konya, 2012

İş Deneyimi

1. Aksaray Üniversitesi, Dış İlişkiler Ofisi / Farabi Koordinatörlüğü 2007-2014.
2. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Dış İlişkiler Ofisi / Erasmus Koordinatörlüğü, 2014-2020.
3. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Dış Hekimliği Fakültesi, 2020-